

**Externé hodnotenie Operačného programu Ľudské zdroje
pre programové obdobie 2014 – 2020**
realizované v rámci projektu
Technická pomoc OP ĽZ pre MPSVR SR 2019 – 2023

**Efektívnosť podporených intervencií z PO1
Vzdelávanie OP ĽZ zameraných na celoživotné
vzdelávanie**

ZÁVEREČNÁ HODNOTIACA SPRÁVA

Objednávateľ:

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Poskytovateľ:

Skupina dodávateľov v zložení: Octigon, a. s., Projektové služby, s. r. o., RADELA s. r. o.

Autori správy:

Lucie Bučinová
Martin Obuch

Za obsah, zistenia a odporúčania tejto hodnotiacej správy je zodpovedný Poskytovateľ. Vyjadrenia a názory uvedené v tejto správe sa nemusia nutne zhodovať s názormi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Obsah

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK.....	4
ZOZNAM TABULIEK	6
ZOZNAM GRAFOV A MÁP.....	7
ZHRNUTIE.....	8
EXECUTIVE SUMMARY	12
1 KONTEXT HODNOTENIA	16
2 METODIKA HODNOTENIA	18
2.1 ANALÝZA DOKUMENTÁCIE.....	18
2.2 TERÉNNY PRIESKUM.....	18
2.2.1 Individuálne rozhovory	19
2.2.2 Fokusová skupina	19
2.2.3 Dotazníkový prieskum	19
2.3 ANALÝZY	19
3 ZISTENIA	20
HO1: DO AKEJ MIERY DOSIAHLI PROJEKTY OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY A DOPADY?.....	20
3.1.1 Dopady projektov na cieľové skupiny s ohľadom na ich špecifiká	20
3.1.2 Zameranie projektov s ohľadom na typ vzdelávania.....	22
3.1.3 Vnímanie prínosov projektov ČŽV aktérmi trhu práce.....	24
3.1.4 Miera zapojenia zamestnávateľov do tvorby vzdelávacích programov, resp. ich realizácie	26
3.1.5 Miera úspešnosti ukončenia druhošancového vzdelávania a slabé a silné stránky nastaveného procesu implementácie týchto projektov	30
HO2: ZODPOVEDALO NASTAVENIE OPRÁVNENÝCH AKTIVÍT VO VÝZVE NEDISKVALIFIKUJ SA! POTREBÁM CIEĽOVÝCH SKUPÍN?	35
3.2.1 Záujem o zapojenie sa do ponúkaných aktivít zo strany cieľových skupín a identifikácia cieľových skupín prejavujúcich najmenší záujem o účasť na projektoch ČŽV	35
3.2.2 Identifikácia aktivít/typov vzdelávania majúcich najväčší prínos pre cieľové skupiny a identifikácia chýbajúcich aktivít.....	38
HO3: AKÉ BOLI KLÚČOVÉ FAKTORY (VONKAJŠIE AJ VNÚTORNÉ) ÚSPEŠNEJ REALIZÁCIE DOPYTOVO-ORIENTOVANÝCH PROJEKTOV? .	41
3.3.1 Faktory ovplyvňujúce rozhodovanie žiadateľov pri výbere oprávnených aktivít a bariéry záujmu cieľových skupín o ČŽV.....	41
3.3.2 Slabé a silné stránky nastaveného procesu implementácie projektov ČŽV	43
3.3.3 Externé faktory ovplyvňujúce implementáciu projektov (pozitívne a negatívne) a vplyv pandémie COVID-19	48
HO4: JE MOŽNÉ IDENTIFIKOVAŤ REGIONÁLNE ŠPECIFIKÁ PODPORY ČŽV?.....	50
3.4.1 Regionálne rozloženie podpory	50
3.4.2 Regionálne rozdiely v potrebách trhu práce, vzhľadom na zameranie aktivít projektov	61
HO5: AKO JE MOŽNÉ HODNOTIŤ HOSPODÁRNOŠŤ PODPORENÝCH DOPYTOVO-ORIENTOVANÝCH PROJEKTOV V OBLASTI ČŽV?.....	72
HO6: AKÉ VÝZVY BUDE POTREBNÉ RIEŠIŤ V OBLASTI ČŽV V PROGRAMOVOM OBDOBÍ 2021 – 2027?	80
3.6.1 BUDÚCE VÝZVY PRE OBLASŤ ČŽV.....	80
3.6.2 ODPORÚČANIA PRE NASTAVOVANÍ VÝZIEV PRE PROJEKTY Z OBLASTI ČŽV	80
4 PRÍLOHY.....	82
PRÍLOHA 1 – EVALUAČNÁ MATICA.....	83
PRÍLOHA 2 – ZOZNAM OSÔB, S KTORÝMI BOL VEDENÝ ROZHOVOR	87
PRÍLOHA 3 – ZOZNAM ÚČASTNÍKOV FOKUSOVEJ SKUPINY.....	88
PRÍLOHA 4 – POUŽITÉ ZDROJE INFORMÁCIÍ	89

Zoznam použitých skratiek

a. s.	akciová spoločnosť
AIVD	Asociácia inštitúcií vzdelávania dospelých
BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
CKO	centrálny koordinačný orgán
COVID-19	infekčné ochorenie (z angl. „Coronavirus disease 2019“)
CVTI SR	Centrum vedecko-technických informácií SR
CŽV	celoživotné vzdelávanie
DOP	dopytovo-orientovaný projekt
DOT	dotazníkový prieskum
ECDL	European Computer Driving Licence (certifikát digitálnej gramotnosti)
ESF	Európsky sociálny fond
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
EUR	Euro (mena)
FS	fokusová skupina
GDPR	pravidlá ochrany osobných údajov
HO	hodnotiaca otázka
IKT	informačné a komunikačné technológie
INT	interview
ITMS2014+	centrálny informačný systém
kap.	kapitola
KSK	Košický samosprávny kraj
MF SR	Ministerstvo financií SR
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MU	merateľný ukazovateľ
n. o.	nezisková organizácia
N/A	non available (nedostupné)
napr.	napríklad
NFP	nenávratný finančný príspevok
NP	národný projekt
NSK	Nitriansky samosprávny kraj

OP	operačný program
OP ĽZ	Operačný program Ľudské zdroje
p. č.	poradové číslo
PMU	projektový merateľný ukazovateľ
PO	prioritná os
PSK	Prešovský samosprávny kraj
RO	riadiaci orgán
SO	sprostredkovateľský orgán
SOŠ	stredná odborná škola
SR	Slovenská republika
SŠ	stredná škola
SŠFEÚ – OIP	sekcia štrukturálnych fondov EÚ – odbor implementácie projektov
SZČO	samostatne zárobkovo činné osoby
tis.	tisíc
TNSK	Trenčiansky samosprávny kraj
TTSK	Trnavský samosprávny kraj
UoZ	uchádzač o zamestnanie
ÚPSVaR	úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
VO	verejné obstarávanie
VŠ	vysoká škola
ZHS	záverečná hodnotiacia správa
ZŠ	základná škola
ŽoNFP	žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku
ŽoP	žiadosť o platbu
ŽSK	Žilinský samosprávny kraj

Zoznam tabuliek

<i>Tabuľka 1: Dosiahnuté hodnoty cieľových skupín .....</i>	21
<i>Tabuľka 2: Dosiahnuté hodnoty cieľových skupín podľa stavu realizácie projektu .....</i>	21
<i>Tabuľka 3: Rozdelenie projektov podľa typu vzdelávania .....</i>	23
<i>Tabuľka 4: Rozdelenie vzdelávacích aktivít podľa typu .....</i>	24
<i>Tabuľka 5: Rozdelenie projektov podľa zapojenia zamestnávateľov .....</i>	26
<i>Tabuľka 6: Rozdelenie aktivít pri projektoch, v ktorých sú zapojení zamestnávatelia .....</i>	27
<i>Tabuľka 7: Zapojenie zamestnávateľov do projektov podľa ich zamerania .....</i>	29
<i>Tabuľka 8: Zapojenie zamestnávateľov do projektov podľa stavu ich realizácie .....</i>	30
<i>Tabuľka 9: Počet plánovaných a vytvorených partnerstiev prijímateľov a zamestnávateľov .....</i>	30
<i>Tabuľka 10: Projekty druhošancového vzdelávania .....</i>	31
<i>Tabuľka 11: Dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov pri proj. druhošancového vzdelávania .....</i>	32
<i>Tabuľka 12: Dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov podľa stavu realizácie projektov .....</i>	32
<i>Tabuľka 13: Náročnosť predloženia žiadosti o NFP .....</i>	44
<i>Tabuľka 14: Rozdelenie projektov medzi samosprávne kraje podľa miesta realizácie vzdelávacích aktivít .....</i>	51
<i>Tabuľka 15: Rozdelenie krajov SR podľa počtu realizovaných projektov – okrem celoslovenských projektov .....</i>	52
<i>Tabuľka 16: Rozdelenie finančnej alokácie podľa počtu krajov, v ktorých boli projekty realizované ...</i>	53
<i>Tabuľka 17: Rozdelenie počtu projektov podľa počtu krajov, v ktorých boli projekty realizované .....</i>	54
<i>Tabuľka 18: Rozdelenie krajov SR podľa výšky alokovaných finančných prostriedkov .....</i>	54
<i>Tabuľka 19: Rozdelenie krajov SR podľa výšky alokovaných finančných prostriedkov (okrem celoslovenských projektov) .....</i>	56
<i>Tabuľka 20: Rozdelenie typov realizovaných aktivít podľa jednotlivých krajov .....</i>	57
<i>Tabuľka 21: Rozdelenie realizovaných aktivít v rámci jednotlivých krajov SR .....</i>	60
<i>Tabuľka 22: Rozdelenie projektov podľa zamerania aktivít .....</i>	61
<i>Tabuľka 23: Rozdelenie plánovaných/realizovaných aktivít podľa zamerania .....</i>	63
<i>Tabuľka 24: Rozdelenie vzdelávacích aktivít podľa zamerania medzi kraje SR .....</i>	64
<i>Tabuľka 25: Rozdelenie projektov podľa zamerania medzi kraje SR (okrem projektov s realizáciou na území celej SR) .....</i>	66
<i>Tabuľka 26: Rozdelenie projektov podľa ich zamerania, v závislosti od stavu realizácie .....</i>	74
<i>Tabuľka 27: Čerpanie ukončených projektov rozdelených podľa ich zamerania .....</i>	75
<i>Tabuľka 28: Dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov projektov podľa zamerania .....</i>	76
<i>Tabuľka 29: Prepočet nákladov na jedného frekventanta podľa zamerania projektu .....</i>	78

Zoznam grafov a máp

<i>Graf 1: Rozdelenie projektov podľa zapojenia zamestnávateľov .....</i>	26
<i>Graf 2: Rozdelenie finančnej alokácie podľa zapojenia zamestnávateľov .....</i>	27
<i>Graf 3: Projekty so zapojenými zamestnávateľmi .....</i>	28
<i>Graf 4: Projekty bez zapojenia zamestnávateľov .....</i>	29
<i>Graf 5: Dosiiahnuté výsledky a dopady podľa terénneho prieskumu .....</i>	42
<i>Graf 6: Nároky na realizáciu projektu .....</i>	45
<i>Graf 7: Miera spolufinancovania a podpora manažérov .....</i>	47
<i>Mapa 8: Rozdelenie krajov SR podľa počtu realizovaných projektov .....</i>	51
<i>Graf 9: Rozdelenie projektov podľa počtu krajov, v ktorých sa realizovali .....</i>	52
<i>Mapa 10: Rozdelenie krajov SR podľa počtu realizovaných projektov – okrem celoslovenských projektov .....</i>	53
<i>Mapa 11: Rozdelenie krajov SR podľa výšky alokovaných zdrojov .....</i>	55
<i>Graf 12: Rozdelenie krajov SR podľa výšky alokovaných finančných prostriedkov .....</i>	56
<i>Graf 13: Rozdelenie projektov podľa zamerania .....</i>	62
<i>Graf 14: Rozdelenie finančnej alokácie podľa zamerania projektov .....</i>	62
<i>Graf 15: Rozdelenie vzdelávacích aktivít podľa zamerania .....</i>	63
<i>Mapa 16: Rozdelenie projektov medzi kraje podľa odborného vzdelávania (v %) .....</i>	65
<i>Mapa 17: Rozdelenie projektov medzi kraje podľa mäkkých zručností (v %) .....</i>	65
<i>Mapa 18: Rozdelenie projektov medzi kraje podľa kombinácie odborného vzdelávania/mäkkých zručností (v %) .....</i>	66
<i>Graf 19: Rozdelenie vzdelávacích aktivít v Trnavskom kraji .....</i>	67
<i>Graf 20: Rozdelenie vzdelávacích aktivít v Trenčianskom kraji .....</i>	67
<i>Graf 21: Rozdelenie vzdelávacích aktivít v Nitrianskom kraji .....</i>	68
<i>Graf 22: Rozdelenie vzdelávacích aktivít v Žilinskom kraji .....</i>	68
<i>Graf 23: Rozdelenie vzdelávacích aktivít v Banskobystrickom kraji .....</i>	69
<i>Graf 24: Rozdelenie vzdelávacích aktivít v Košickom kraji .....</i>	69
<i>Graf 25: Rozdelenie vzdelávacích aktivít v Prešovskom kraji .....</i>	70

Zhrnutie

Kontext

Hodnotenie efektívnosti podporených intervencií z PO1 Vzdelávanie OP LZ, zameraných na CŽV, bolo uskutočnené v mesiacoch november 2021 – február 2022. Je súčasťou Rámcovej dohody o poskytovaní služieb číslo 2525/2019-M_OO, uzatvorenej medzi MPSVR SR a skupinou dodávateľov Octigon, a. s., Projektové služby, s. r. o. a RADELA s. r. o. Použitá metodika vychádza z metodiky hodnotení schválenej v rámci Úvodnej správy k realizácii Externého hodnotenia OP LZ pre programové obdobie 2014 – 2020.

Metodika hodnotenia

Cieľom hodnotenia bolo posúdiť vhodnosť nastavených intervencií výzvy NedisKVALIFIKUJ SA!, zhodnotiť prínosy pre cieľové skupiny a navrhnúť námety pre budúce obdobie.

Hodnotenie prebiehalo podľa teórie zmeny výzvy, ktorú hodnotitelia vypracovali na základe prvotnej analýzy existujúcej dokumentácie a dostupných dát poskytnutých sprostredkovateľským orgánom MŠVVaŠ SR.

Zber primárnych informácií prebiehal prostredníctvom terénneho prieskumu od prijímateľov DOP, a to vo forme polo-štruktúrovaných rozhovorov. Rozhovory prebehli takisto so zástupcami SO a Odborom celoživotného vzdelávania MŠVVaŠ SR. So zástupcami partnerov v oblasti CŽV bola realizovaná fokusová skupina.

Pre zvýšenie potenciálu terénneho prieskumu bola navyše spracovaná selektívna správa za prijímateľov DOP NedisKVALIFIKUJ SA! z dotazníkového prieskumu k PO Vzdelávanie v roku 2020.

Hlavné zistenia

Miera dosiahnutia očakávaných výsledkov a dopadov

Hodnotenie dopadov vychádzalo z údajov uvedených v monitorovacích správach projektov o počte zapojených osôb z rôznych cieľových skupín.

Analýza dopadov projektov na cieľové skupiny vo všeobecnosti preukázala relatívnu úspešnosť realizovaných projektov z hľadiska dosahovania naplánovaných cieľov. K referenčnému dátumu tejto analýzy sa podarilo realizovať aktivity CŽV v celkovo 64 % z naplánovaných 34 505 účastníkov. Najúspešnejšie boli vzdelávacie projekty pre cieľové skupiny Mladí do 25 rokov a Zamestnanci, pri ktorých dosahovali cieľové hodnoty 76 – 87 %. Ešte pozitívnejšie vyznievajú dosahované výsledky pri projektoch, ktoré svoju realizáciu už ukončili. Priemerná hodnota v tejto kategórii dosahovala 124 % z vytýčeného plánu. Najvýraznejšie sa to prejavilo na cieľovej skupine – Osoby zúčastnené na aktivitách CŽV (UoZ a dobrovoľne nezamestnaní), naopak, v rámci cieľovej skupiny SZČO dokázali prijímatelia ukončených projektov poskytnúť vzdelávanie len 17 % účastníkom oproti plánovanej hodnote.

Monotematické projekty tvorili približne 3/4 z celkového počtu. V tejto skupine boli najpočetnejšie zastúpené školenia prenositeľných zručností (47 %), ktoré spolu so svojou podskupinou aktivít vzdelávania základných zručností (7 %) tvorili nadpolovičný podiel (spolu 54 %). Odborné vzdelávanie tvorilo v skupine monotematických projektov 41 % aktivít a získavanie vedomostí (vrátane druhošancového vzdelávania) malo minoritný, iba 4 % podiel. Multitematické projekty, kombinujúce dva a viac typov vzdelávania, predstavovali 24 % zo všetkých realizovaných projektov.

Z pohľadu počtu realizovaných aktivít bolo najviac zastúpené vzdelávanie prenositeľných zručností (61 %). Obsahovú náplň školení prenositeľných zručností tvorili najčastejšie jazykové kurzy, finančná gramotnosť a podnikateľské a manažérske zručnosti. Školenia základných zručností sa sústredili výhradne na základnú digitálnu gramotnosť a ECDL. Školenia odborných zručností predstavovali 36 % podiel na celkovom počte. Medzi najviac zastúpené sektory hospodárstva môžeme zaradiť napríklad cestovný ruch, gastronómiu a sektor IKT. Vedomostných aktivít bolo v rámci hodnotenej výzvy realizovaných celkovo 13, čo predstavuje minoritný, iba 3 % podiel. Boli tvorené predovšetkým aktivitami druhošancového vzdelávania.

Súlady oprávnených aktivít s potrebami cieľových skupín

Na základe vykonaných analýz možno konštatovať, že nastavenie oprávnených aktivít zodpovedalo potrebám cieľových skupín. V tomto zmysle bola určujúca požiadavka analyzovať v počiatkovej etape realizácie projektu potreby trhu práce a v tej súvislosti identifikovať očakávania cieľových skupín. Tým bol vytvorený predpoklad, že sa vzdelávacie aktivity stretnú s reálnou potrebou trhu práce aj cieľových skupín.

Presnejšie definovať konkrétne oprávnené aktivity mimo takto definovaný rámec nie je možné. V prípade konkrétnych odborne zameraných vzdelávacích aktivít záleží na konkrétnej potrebe cieľovej skupiny, respektíve na požiadavkách lokálneho trhu práce. V prípade mäkkých aktivít potom zase na reálnom deficite vzdelania cieľovej skupiny, respektíve na potrebnom backgrounde pre odborné kompetencie.

Pre odborné vzdelávanie je kľúčové spojenie s praxou. Nie vo všetkých projektoch sa podarilo nastaviť z najrôznejších príčin aj túto časť vzdelávacích aktivít. Ako dôvody možno uviesť neoprávnenosť niektorých nákladov, ktoré súvisia s odbornou stážou (napr. cestovné a ubytovanie pre účastníkov vzdelávania alebo náklady na študijný pobyt) alebo s nákupom technických pomôcok. Prevažná časť odborne zameraných projektov však prepojenie vzdelávacích aktivít s praxou zvládla.

Napriek tomu, že mala úvodná analýza projektov zabezpečiť súlad ponuky vzdelávacích aktivít a dopytu po vzdelávaní, ponúkané vzdelávacie aktivity sa v niektorých prípadoch nestretli so záujmom cieľových skupín, resp. efektívnosť vzdelávacích aktivít bola aj napriek snahe poskytovateľov minimálna. Nie je to síce v projektoch ČŽV kľúčový trend, ale napriek tomu je účelné analyzovať príčiny, prečo sa v niektorých prípadoch vzdelávacích aktivít nestretla ponuka so zodpovedajúcim dopytom na strane cieľových skupín.

Príčinu treba hľadať v dvoch rovinách. Buď ponúkané vzdelávacie aktivity nepovažovali cieľové skupiny za užitočné pre svoj osobný život a pozíciu na trhu práce, a z toho dôvodu neboli zo strany cieľových skupín pozitívne vnímané, alebo boli v ponuke opomenuté iné, pre cieľovú skupinu dôležitejšie oblasti vzdelávania, ktoré boli potrebné pre dosiahnutie ich cieľov.

Kľúčové faktory (vonkajšie aj vnútorné) úspešnej realizácie DOP

Implementácia výzvy NedisKVALIFIKUJ SA! sa, tak ako iné výzvy v PO1, musela vysporiadať s nástrahami a negatívnymi faktormi ako na strane prijímateľov, tak na strane SO. Slabou stránkou vo fáze schvaľovania žiadostí o NFP boli veľmi dlhé lehoty na strane SO. Tie boli spôsobené externými faktormi, napr. zo strany RO OP LZ neboli plne nastavené procesy a systémy riadenia, neboli plne funkčné funkcionality ITMS2014+, neboli finálne nastavené pravidlá kontrol a auditov zo strany MF SR a podobne. Menili sa pravidlá de minimis, v rámci ktorých bola výzva vyhlásená, a účinnosť nadobudla novela zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora. Absorpčná kapacita žiadateľov bola vysoká, čo sa prejavilo veľkým objemom predložených žiadostí.

V priebehu realizácie projektov sa vyskytovali všeobecne známe problémy týkajúce sa vysokej administratívnej náročnosti, zložitým postupom VO, dlhými lehotami pri schvaľovaní ŽoP a podobne.

Zásadným negatívnym externým faktorom bola pandémia COVID-19. Tá mala veľký dopad na realizáciu aktivít projektov v rámci výzvy NediskVALIFIKUJ SA!, keďže ako následok využila väčšina prijímateľov možnosť požiadať o predĺženie realizácie aktivít projektu, čo má negatívny dopad aj na čerpanie finančných prostriedkov týchto intervencií.

Regionálne špecifiká podpory ČŽV

Najviac projektov zameraných na ČŽV je realizovaných na východe SR, konkrétne v PSK a KSK, najmenej na západnom Slovensku, v TTSK a TNSK. Rozdiely medzi jednotlivými samosprávnymi krajinami však nie sú výrazné. Všeobecne najvyšší podiel, ako aj finančnú alokáciu, majú projekty, ktoré sa realizovali/realizujú na území celej SR (s výnimkou BSK, ktorý nie je zahrnutý v oprávnenom území výzvy). V rámci každého samosprávneho kraja bolo najviac aktivít zameraných na tvorbu a realizáciu vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce (zvyšovanie, získanie, doplnenie), vrátane IKT, zvyšovania finančnej gramotnosti a pod. Nasledujú aktivity zamerané na podporu partnerstiev so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami, zamestnávateľskými zväzmi, asociáciami a komorami pri tvorbe, inovácii a realizácii vzdelávania. Tretí najvyšší podiel majú/mali aktivity týkajúce sa identifikácie a zhodnotenia úrovne kompetencií dospelých využívaných v pracovnom živote. Ostatné oprávnené aktivity v rámci výzvy boli v rámci samosprávnych krajov zastúpené v minimálnej miere.

Vzdelávacie aktivity zamerané na odborné vzdelávanie boli relatívne rovnomerne rozložené medzi jednotlivé samosprávne kraje. Najviac ich bolo realizovaných v KSK, najmenej v TNSK a v TTSK. Kombinácia mäkkých zručností a odborného vzdelávania bola opäť najviac zastúpená v KSK a PSK, pričom v ostatných samosprávnych krajinách to bolo relatívne rovnomerne rozložené.

Potreby trhu práce v oblasti ČŽV sú relatívne rovnaké v rámci celej SR, keďže vo všetkých samosprávnych krajinách prevláda potreba odborného vzdelávania, nasledovaná kombináciou vzdelávania v oblasti mäkkých zručností a odborného vzdelávania.

Hospodárnosť podporených DOP

Z hľadiska dosiahnutých fyzických ukazovateľov a ich porovnaní s plánovanými hodnotami možno konštatovať, že väčšina projektov naplnila, resp. prekročila svoje plánované hodnoty. Osoby, ktoré úspešne vzdelávanie ukončili, tvorili 99 % všetkých účastníkov školení. Kategóriu s najpriaznivejším pomerom plán/skutočnosť tvorili projekty s kombinovaným vzdelávaním.

Možno konštatovať vysoký stupeň efektívnosti vykonaných aktivít. Pri markantnej úspore nákladov na školiace aktivity i celkových nákladov dokázali prijímatelia splniť takmer všetky stanovené ciele (resp. splniť ich v primeranej výške) a tak znížiť jednotkové náklady na účastníkov školení.

Hlavné odporúčania

Na základe analýzy skúseností prijímateľov projektov nemožno identifikovať univerzálny model ČŽV. Zavádzajúce by tiež bolo vytvoriť typický „optimálny“ variant pre jednotlivé cieľové skupiny, a to z toho dôvodu, že hoci cieľové skupiny majú niektoré spoločné charakteristické črty, jednotlivci sa nachádzajú v rozdielnych životných fázach, sú často z odlišného socioekonomického prostredia, prešli rôznymi životnými skúsenosťami a majú odlišné životné ciele. Z tohto pohľadu sa javí ako rozumné ponechať ČŽV v širokom spektre podporovaných aktivít a nechať pôsobiť ponuku a dopyt na trhu práce.

Na druhej strane je úplne legitímne usmerniť využívanie verejných prostriedkov do oblastí, v ktorých je zrejmá vzdelávacia potreba z celospoločenského hľadiska. Príkladom takýchto oblastí môžu byť napr. Priemysel 4.0 a technologický pokrok, klimatické zmeny, plnenie cieľov Green Deal, riešenie dopadov vojnového konfliktu na Ukrajine a pod.

Konkrétne návrhy:

- Väčšie zapojenie relevantných subjektov v oblasti CŽV do realizácie programu vo forme prípravy jednotlivých výziev,
- systémovosť a predvídateľnosť plánovaných opatrení (vrátane harmonogramu vyhlasovania výziev) v oblasti CŽV zo strednodobého i dlhodobého hľadiska, ideálne v rozsahu celého programového obdobia a za jeho horizont,
- konkrétne a špecifické cielenie aktivít výziev na oblasti s identifikovaným dopytom po CŽV, obmedzenie vyhlasovania výziev s príliš širokým pokrytím tém v štýle „všetko a pre všetkých“,
- zohľadniť pri plánovaní a koncipovaní výziev hľadisko udržateľnosti podporených vzdelávacích aktivít – udržateľnosti, ktorá by slúžila postupnému budovaniu systému a kapacít CŽV v budúcnosti,
- vytvorenie a aplikovanie systému konzistentného zberu dát o dopadoch jednotlivých opatrení na cieľové skupiny (kto sa vzdeláva, prečo sa vzdeláva a v akých oblastiach),
- kladenie väčšieho dôrazu na kvalitu vzdelávacích programov a s tým súvisiace vytvorenie systému monitorovania a merania kvality vzdelávacích aktivít,
- terminologicky aj prakticky oddeliť aktivity CŽV od aktivít vzdelávania dospelých (napr. hodnotená výzva sama seba deklaruje ako výzvu podporujúcu aktivity CŽV, pritom je ale výhradne zameraná na vzdelávanie dospelých),
- zavedenie pravidiel uznávania výsledkov, tzv. „validácie“, ďalšieho vzdelávania, kvalifikačného vzdelávania, resp. neformálneho vzdelávania,
- vytvorenie jednotného a trvalého finančného nástroja na podporu segmentu CŽV, ktorý by pokrýval finančné náklady spojené s účasťou potenciálnych účastníkov na vzdelávacích aktivitách CŽV (predovšetkým pre ohrozené, marginalizované a sociálne slabé komunity),
- vo väčšej miere zakomponovať do vyhlasovaných výziev aktivity pre „trh práce zamestnaných ľudí“.

Executive Summary

Context

The evaluation of efficiency of the supported interventions from the OP HR's PA1 Education, focusing on life-long learning, was carried out in the period from November 2021 to February 2022. The evaluation is a part of the Framework Agreement on the Provision of Services No. 2525/2019-M_OO concluded between the Ministry of Labour, Social Affairs and Family of the Slovak Republic and the group of suppliers consisting of Octigon, a. s., Projektové služby, s. r. o. and RADELA s. r. o. The methodology used is based on the evaluation methodology approved in the Introductory Report to the implementation of the External Evaluation of the OP HR for the 2014–2020 programming period.

Evaluation methodology

The aim of the evaluation is to assess the fitness of the interventions under the *Do Not Disqualify Yourself!* (from Slovak: *NedisKVALIFIKUJ SA!*) call, assess the benefits for the target groups and submit recommendations for the next period.

The evaluation was carried out on the basis of the theory of change of a call, which the evaluators developed based on the initial analysis of the existing documentation and the available data provided to the intermediate bodies of the Ministry of Education, Science, Research and Sports of the Slovak Republic.

The primary data was collected in a field research from the beneficiaries of the demand-driven project in the form of semi-structured interviews. Also, the representatives of the intermediary body and the Life-Long Learning Department of the Ministry of Education were interviewed. A focus group was set up with the representatives of the life-long learning (the “LLL”) partners.

In order to increase the potential of the field research, a selective report was additionally prepared, covering the beneficiaries of the *Do Not Disqualify Yourself!* demand-driven project, based on the questionnaire for the PA Education in 2020.

Key findings

Achievement of the expected results and impacts

The evaluation of impacts was based on the data included in the monitoring reports for the projects covering the number of involved individuals from various target groups.

The analysis of the impact of the projects on the target groups generally showed the projects to be relatively successful in terms of achievement of the objectives set. On the reference date of that analysis, the LLL activities were implemented to the extent of 64% out of the 34,505 participants planned. The most successful were the educational projects for the target groups of Young under 25 years and Employees, where the target values of 76 –87% were achieved. The results attained within the already closed projects are even more positive. The average value in this category reached 124% of the plan set. The best results were achieved in the target group – Individuals Participating in Life-Long Learning Activities (job-seekers and voluntarily unemployed), while in the target group of the Self-Employed Individuals the beneficiaries of the closed projects managed to provide education only to 17% of participants compared with the value expected.

Monothematic projects accounted for around 3/4 of the total number. The transferrable skills trainings (47%) together with the sub-group of basic skills trainings (7%) dominated this group of projects, accounting for 54%. Vocational education in the monothematic projects accounted for 41% of activities, and acquisition of knowledge (including the second-chance education) with 4% was a minority activity. Multi-thematic projects combining two or more types of education accounted for 24% of all projects implemented.

The largest number of implemented activities was reported for the transferrable skills training (61%). Dominant in the transferrable skills trainings were language courses, financial literacy and entrepreneurial and managerial skills trainings. Basic skills trainings focused solely on the basic digital literacy and ECDL. Vocational trainings accounted for 36% of all activities. The most represented sectors of the economy included, for example, tourism, gastronomy and ICT. The number of knowledge activities implemented within the evaluated call totalled to 13, translating to a 3% only. They mainly focused on the second-chance education activities.

Harmony between the eligible activities and the needs of target groups

The analyses conducted show that the setting of the eligible activities matches the needs of target groups. In this regard, a decisive requirement was to analyse the labour market needs in the initial stage of the project implementation and identify accordingly the expectations of the target groups. This was supposed to ensure that the educational activities match the actual needs of both the labour market and the target groups.

It is not possible to define more accurately the specific eligible activities outside so defined framework. The specific vocational educational activities depend on a specific need of the target group or the requirements of the local labour market. The soft activities then stem from the actual lack of education in the target group or the necessary background for specific vocational competencies.

A key factor in vocational education is the practical experience. Not all projects were successful in setting this part of educational activities for various reasons. Such reasons include ineligibility of certain types of expenses connected with professional internship (e.g. travel and accommodation expenses for the participants of education or the costs of a study visit) or purchase of technical aids. However, the majority of vocational projects managed to connect education with practical experience.

Although the initial analysis of the projects was supposed to match the offer of educational activities with the demand for education, some of the offered educational activities failed to attract the target groups or the efficiency of educational activities was minimal in spite of the efforts used by providers. Although this is not a major trend in LLL projects, it is reasonable to analyse the reasons why some of the educational activities failed to attract the target groups.

The reasons can be identified at two levels. Either the offered educational activities were not considered by the target groups to be useful for their personal lives and position in the labour market, and this is why the target groups did not perceive them positively, or the offer omitted other areas of education that the target group considered to be more important and desirable for achieving their objectives.

Key factors (external and internal) of successful implementation of demand-driven projects

Just like the other calls under the PA1, also the *Do Not Disqualify Yourself!* call had to deal with difficulties and negative factors both on the side of beneficiaries and the intermediary body. A weakness in the process of approval of non-refundable fund applications lied in the long lead times on the part of the intermediary body. These were caused by external factors, e.g. the management processes and systems were not fully set by the managing body of the OP HR, the ITMS2014+

functionalities were not fully functional, the inspection and audit rules were not finally set by the MF SR, etc. There was a change of the *de minimis* rules within which the call was announced, and an amendment to Act No. 315/2016 Coll. on the Register of Public Sector Partners entered into force. The applicant absorption capacity was high, translating into a large number of applications.

Generally known problems occurred in the project implementation process, including high administrative burden, a complicated procedure used by the public authority, long lead times in approval of funding applications, etc.

COVID-19 was a crucial external negative factor. The pandemic had a major impact on the implementation of project activities under the *Do Not Disqualify Yourself!* call, since most beneficiaries took the opportunity to apply for an extension of the implementation of their project activities, which also has a negative impact on the drawdown of funds within these interventions.

Regional factors in LLL support

Most LLL projects are implemented in Eastern Slovakia in the Prešov a Košice Self-Governing Regions, least in Western Slovakia in the Trnava and Trenčín Self-Governing Regions. However, the differences between the individual self-governing regions are not large. Most numerous are the projects which were/are being implemented at the national level (except the Bratislava self-governing region that is not included in the eligible territory) and these projects also received the largest financial allocation. Majority of activities within each self-governing region focused on the development and implementation of educational programmes developing the competencies of adults in compliance with the requirements of the labour market (improvement, acquisition, supplementation), including the ICT, improvement of financial literacy, etc. These are followed by the activities focusing on supporting partnerships with employers and professional organisations, employer unions, associations and chambers in the development, innovation and implementation of education. The third in row were/are the activities relating to the identification and assessment of the competencies that the adults use in their work life. The remaining eligible activities within the call were represented minimally in the self-governing regions.

The educational activities focusing on vocational education were relatively evenly distributed among the individual self-governing regions. Most of them were implemented in the Košice Self-Governing Region, least in the Trenčín and Trnava Self-Governing Regions. The combination of soft skills and vocational education was most utilised in the Košice and Prešov Self-Governing Regions, with a relatively even distribution in the other self-governing regions.

The LLL requirements of the labour market are relatively the same in the entire Slovakia, whereas all the regions need predominantly vocational education, followed by a combination of soft skills and vocational education.

Frugality of the supported demand-driven projects

The achieved physical indicators and their comparison against the planned values show that majority of projects met or exceeded the planned values. 99% of all training participants successfully completed the education. The combined education projects achieved the best plan vs actual ratio.

It is possible to conclude that the performed activities have attained high efficiency. Having reached noticeable savings of the costs of training activities as well as the total costs, the beneficiaries managed to meet nearly all of the set objectives (or meet them to a reasonable extent), and reduce thus the unit costs per training participant.

Key recommendations

Based on the analysis of the experience of project beneficiaries, it is not possible to identify a universal LLL model. It would also be misleading to create a typical “optimum” variant for individual target groups and the reason is that although the target groups have some common characteristics, the individuals undergo different life stages, come from different socioeconomic background, and have different life experiences and life goals. It is therefore reasonable to keep a wide range of LLL activities and leave it to the operation of the offer and demand in the labour market.

On the other hand, it is definitely reasonable to direct public funds to the areas where there is evidently a need for education at the society-wide level. Such areas include, for example, Industry 4.0 and the technological progress, climate changes, meeting the Green Deal objectives, addressing the impact of the war conflict in Ukraine, etc.

Specific proposals:

- Greater engagement of the relevant entities in the LLL area in the implementation of the programme in the form of preparation of individual calls;
- Making the planned measures (including the call announcement schedule) in the LLL area systemic and foreseeable in both the medium and long terms, ideally throughout the entire programming period and after its horizon;
- Targeting the activities under the calls on the areas where the demand for LLL was identified, reducing the number of calls covering too many topics in the “everything and for everyone” manner;
- When planning and drafting calls, taking into consideration the sustainability of the supported educational activities – sustainability that would support gradual development of the LLL system and capacities in future;
- Development and application of a consistent data collection system focusing on the impacts of individual measures on the target groups (who is educated, why and in which areas);
- Laying more emphasis on the quality of educational programmes and, accordingly, developing the system for monitoring and measurement of the quality of educational activities;
- Distinguish, terminologically and practically, the LLL activities from the activities of adult education (e.g. a call under evaluation declares to be a call supporting the LLL activities, although it focuses solely on the education of adults);
- Establishment of the rules for the acknowledgement of results, the so-called “validation”, of further education, qualification-related education or informal education;
- Development of a uniform and lasting financial facility to support the LLL segment that would cover the financial costs associated with the participation by potential participants in LLL activities (especially for the communities at risk, marginalized or socially vulnerable communities);
- Incorporating, to a greater extent, the activities for the “labour market of the employed people” into the announced calls.

1 Kontext hodnotenia

Hodnotenie efektívnosti podporených intervencií z PO1 Vzdelávanie OP LZ, zameraných na CŽV, bolo uskutočnené v mesiacoch november 2021 – február 2022. Je súčasťou Rámцovej dohody o poskytovaní služieb číslo 2525/2019-M_OO, uzatvorenej medzi MPSVR SR a skupinou dodávateľov Octigon, a. s., Projektové služby, s. r. o. a RADELA s. r. o. Použitá metodika vychádza z metodiky hodnotení schválenej v rámci Úvodnej správy k realizácii Externého hodnotenia OP LZ pre programové obdobie 2014 – 2020.

Cieľom tohto hodnotenia bolo posúdiť efektívnosť vybraných intervencií PO1 Vzdelávanie OP LZ, zameraných na podporu celoživotného vzdelávania (ďalej CŽV).

Predmetom hodnotenia boli projekty realizované v rámci výzvy na podporu CŽV s názvom NedisKVALIFIKUJ SA! (**OPLZ-PO1/2016/DOP/1.4.1-01**)¹. Uvedená výzva bola realizovaná v rámci **Investičnej priority priority osi Vzdelávanie**

1.4 Zlepšenie rovnakého prístupu k celoživotnému vzdelávaniu pre všetky vekové skupiny v rámci formálneho, neformálneho a bežného vzdelávania, zvyšovania vedomostí, zručností a spôsobilosti pracovnej sily a podpory flexibilných spôsobov vzdelávania prostredníctvom usmerňovania pri výbere povolania a potvrdzovania nadobudnutých kompetencií

a napíňa **špecifický cieľ**

1.4.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehlbovanie a zvyšovanie kvalifikácie.

Dopytovo-orientovaná výzva NedisKVALIFIKUJ SA! bola vyhlásená v 11/2016 s alokáciou 15 mil. EUR zo zdrojov ESF následne postupne viackrát navýšenou až na konečných 26 mil. EUR zo zdrojov ESF. Prebehli 2 hodnotiace kolá, uzatvorené 20. 3. 2017 a 11. 9. 2017. Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli 23,2 mil. EUR a suma NFP schválených projektov predstavuje cca 22,0 mil. EUR (zdroje ESF + národné financovanie, tzn. bez spolufinancovania zo strany prijímateľov)².

V rámci dopytovo-orientovanej výzvy bolo v čase zahájenia hodnotenia aktuálne 132 uzavretých zmlúv na realizáciu. Pre účely hodnotenia boli za ukončené považované projekty, ku ktorým bola hodnotiteľovi poskytnutá záverečná správa, tzn. že bola ukončená ich fyzická realizácia (43 projektov).

Oprávnené aktivity realizovaných projektov sú:

- tvorba a realizácia vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce (zvyšovanie, získanie, doplnenie), vrátane IKT, zvyšovania finančnej gramotnosti a pod.,
- podpora partnerstiev so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami, zamestnávateľskými zväzmi, asociáciami a komorami pri tvorbe, inovácii a realizácii vzdelávania,
- podpora vzdelávacích programov na doplnenie základného a/alebo nižšieho stredného vzdelania (tzv. programy druhej šance), stimulovanie pokračovania v štúdiu na nadväzujúcom stupni vzdelávania,
- podpora inkluzívnych vzdelávacích aktivít pre osoby s osobitými vzdelávacími potrebami a iné znevýhodnené skupiny,

¹ <https://www.minedu.sk/21112016-vyzva-na-predkladanie-ziadosti-o-nenavratny-financny-prispevok-na-podporu-celozivotneho-vzdelavania-oplz-po12016dop141-01-vyzva-uzavreta/>

² Uvedené hodnoty nezahŕňajú mimoriadne ukončené projekty.

- podpora mladých ľudí so špecifickými problémami pri ich zamestnaní, generovanie príkladov spolupráce zamestnávateľov a poskytovateľov vzdelávania,
- identifikácia a zhodnotenie úrovne kompetencií dospelých využívaných v pracovnom živote.

V rámci projektov mohli byť podporené tieto cieľové skupiny:

- osoby zúčastnené na aktivitách v rámci celoživotného vzdelávania
- zamestnanci
- samostatne zárobkovo činné osoby
- mladí ľudia vo veku do 25 rokov
- starší ľudia v produktívnom veku

Cieľom hodnotenia je v súlade s vyššie uvedeným kontextom posúdiť vhodnosť nastavených intervencií výzvy NedisKVALIFIKUJ SA!, zhodnotiť prínosy pre cieľové skupiny a navrhnúť námety pre budúce obdobie, konkrétne:

- posúdiť efektívnosť podpory CŽV prostredníctvom DOP;
- identifikovať hlavné prínosy podporených DOP v oblasti CŽV pre jednotlivé cieľové skupiny, vrátane prínosu výzvy pre nízko kvalifikovaných;
- vyhodnotiť aktivity výzvy vo vzťahu k potrebám trhu práce;
- zhodnotiť aktivity na druhošancové vzdelávanie, vrátane prekážok a prínosov;
- zhodnotiť regionálny aspekt, tzn. či je možné identifikovať regionálne špecifiká v zameraní vzdelávacích aktivít, napr. vo vzťahu k hospodárskej oblasti, či boli vzdelávacie aktivity tak z pohľadu ponuky, ako aj dopytu smerované viac k prierezným (mäkkým zručnostiam), alebo k odborným zručnostiam;
- formulovať odporúčania k nastaveniu typu intervencií/aktivít vo vzťahu k programovému obdobiu 2021 – 2027;
- formulovať odporúčania k podmienkam výzvy – konkrétnejšie vs. všeobecné nastavenie výzvy vo vzťahu k relevancii pre trh práce; napr. aké oblasti a formy CŽV sú najviac žiadané.

Rámec CŽV

Legislatívnym rámcom pre CŽV je zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Inštitucionálny rámec ďalej tvorí aktualizovaná Stratégia celoživotného vzdelávania 2011, resp. Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 – 2030.

2 Metodika hodnotenia

Prvá fáza hodnotenia pozostávala z analýzy existujúcej dokumentácie k hodnotenej dopytovo-orientovanej výzve NedisKVALIFIKUJ SA!. Na základe podkladov poskytnutých sprostredkovateľským orgánom (ďalej len "SO") MŠVVaŠ SR a ďalšej dostupnej dokumentácie hodnotitelia zostavili evaluačnú maticu a teóriu zmeny, pokrývajúce hodnotené intervencie.

Druhá fáza hodnotenia sa zamerala na zber primárnych informácií prostredníctvom terénneho prieskumu od prijímateľov DOP, a to vo forme polo-štruktúrovaných rozhovorov. Rozhovory prebehli takisto so zástupcami SO a Odborom celoživotného vzdelávania MŠVVaŠ SR³.

Pre zvýšenie potenciálu terénneho prieskumu bola navyše spracovaná selektívna správa za prijímateľov DOP NedisKVALIFIKUJ SA! z dotazníkového prieskumu (ďalej len „DOT„) k PO Vzdelávanie v roku 2020⁴.

V tretej fáze boli zrealizované analýzy získaných dát a údajov. Základnými vstupmi do analýzy bola existujúca dokumentácia a výsledky terénneho prieskumu.

Z hľadiska referenčného dátumu analyzovaných údajov sa dáta o projektoch vzťahujú k 31. 7. 2021.

Evaluačná matica, zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor, účastníci fokusovej skupiny a použité zdroje informácií tvoria Prílohy 1 – 4.

2.1 Analýza dokumentácie

Analýza dostupnej dokumentácie bola v prípade tohto ad hoc hodnotenia veľmi rozsiahla.

Okrem programovej dokumentácie (dokument OP LZ) a dokumentácie k výzve NedisKVALIFIKUJ SA!, analyzovali hodnotitelia po obsahovej stránke najmä zmluvy o poskytnutí NFP a monitorovacie správy ku všetkým 132 projektom a ďalšiu projektovú dokumentáciu.

Nadväzne boli analyzované súhrnné databázy z ITMS2014+, monitorovacie ukazovatele z monitorovacích správ a žiadostí o platbu k jednotlivým projektom, finančné ukazovatele projektov i celej výzvy.

2.2 Terénny prieskum

Terénny prieskum realizovaný v rámci tohto ad hoc hodnotenia musel byť prispôbený obmedzeniam súvisiacim s pandémiou COVID-19. Všetky prieskumy boli preto realizované online formou. Hodnotitelia uskutočnili zber údajov viacerými formami, aby zabezpečili dostatočnú reprezentatívnosť dát od čo najširšieho okruhu respondentov.

V rámci hodnotenia bola okrem online rozhovorov a fokusovej skupiny uskutočnená aj intenzívna emailová a telefonická komunikácia so zástupcami SO, ktorí hodnotiteľom poskytli spätnú väzbu k výberu respondentov i formulácii otázok a tiež objasnili širšie súvislosti implementácie projektov v dopytovo-orientovanej výzve NedisKVALIFIKUJ SA!

---

³ Sprostredkovateľským orgánom je MŠVVaŠ SR (+SŠFEÚ – OIP a OPOP LZ, Odbor celoživotného vzdelávania)

⁴ Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Vzdelávanie v rámci OP LZ (1. fáza)

2.2.1 Individuálne rozhovory

Súčasťou zberu dát bola realizácia rozhovorov s niekoľkými typmi respondentov. Výber vhodných osôb pre rozhovory a ich kontaktovanie prebiehalo v úzkej súčinnosti so SO (Odborom pre OP LZ a OPV). Pri výbere boli zohľadnené rôzne typy prijímateľov, vrátane škôl, a boli oslovení:

- podnikatelia s celoslovenskou pôsobnosťou,
- podnikatelia s lokálnou pôsobnosťou,
- n. o. a združenia s celoslovenskou pôsobnosťou,
- n. o. a združenia s lokálnou pôsobnosťou,
- školy s celoslovenskou pôsobnosťou,
- školy s lokálnou pôsobnosťou.

Na dosiahnutie plánovaných 16 rozhovorov bolo oslovených 18 prijímateľov, ale napriek tomu sa podarilo zrealizovať iba 14 rozhovorov (4 oslovení prijímateľa nereagovali na niekoľkonásobné oslovenie emailom a telefónom).

Okrem individuálnych rozhovorov s prijímateľmi bol vedený aj štruktúrovaný rozhovor so zástupcami SO a s Odborom celoživotného vzdelávania MŠVVaŠ SR . Menný zoznam osôb zúčastnených na rozhovoroch je uvedený v Prílohe 2.

Plánované rozhovory so zástupcami zamestnávateľov a profesionálnych organizácií, úradov práce, Asociácie vzdelávacích inštitúcií a pod. boli po dohode so zadávateľom nahradené fokusovou skupinou v tom istom zastúpení.

2.2.2 Fokusová skupina

Po dohode so SORO boli plánované individuálne rozhovory s aktérmi celoživotného vzdelávania preorganizované do skupinového rozhovoru, resp. do formátu fokusovej skupiny. Pri výbere účastníkov boli oslovení:

- zamestnávatelia a ich stavovské a profesionálne organizácie,
- úrady práce,
- Asociácia inštitúcií vzdelávania dospelých (AIVD),
- významné vzdelávacie inštitúcie.

Menný zoznam účastníkov fokusovej skupiny je v Prílohe 3.

2.2.3 Dotazníkový prieskum

V rámci ad hoc hodnotenia výzvy NediskVALIFIKUJ SA! neprebehol samostatný DOT. Dôvodom bola skutočnosť, že DOT u prijímateľov výzvy NediskVALIFIKUJ SA! prebiehal spolu s ďalšími prijímateľmi DOP v Prioritnej osi 1 v novembri 2020 (v rámci "Hodnotenia pokroku k naplneniu cieľov PO Vzdelávanie v rámci OP LZ"). Zámerom hodnotiaceho tímu bolo neopakovať v rámci hodnotenia DOT, ale vykonať selektívne vyhodnotenie z odpovedí respondentov z výzvy NediskVALIFIKUJ SA! v rámci už vykonaného DOT v roku 2020.

Selektívne vyhodnotenie DOT tvorí samostatnú Prílohu 5.

2.3 Analýzy

Zistenia boli následne podrobené triangulácii a syntéze. Všetky zistenia boli využité pri zodpovedaní HO a hodnotitelia na ich základe formulovali závery, ako aj odporúčania pre nasledujúce programové obdobie (2021 – 2027).

3 Zistenia

Zistenia v tejto kapitole sú členené podľa zadaných HO, pričom každá otázka predstavuje samostatnú kapitolu. Na konci každej kapitoly je zhrnutie najdôležitejších poznatkov týkajúcich sa riešenia HO.

HO1: Do akej miery dosiahli projekty očakávané výsledky a dopady?

3.1.1 Dopady projektov na cieľové skupiny s ohľadom na ich špecifiká

OP LZ definuje pre každú z investičných priorít hlavné cieľové skupiny, pre ktoré sú určené jeho opatrenia a aktivity. Tie zohľadňujú situáciu a potreby trhu práce tak, aby podporené intervencie prispeli k zníženiu nezamestnanosti, zvyšovaniu zamestnanosti a zamestnateľnosti s dôrazom na marginalizované skupiny obyvateľstva. Pre dopytovo-orientovanú výzvu na podporu CŽV „NedisKVALIFIKUJ SA!“ bolo stanovených 5 cieľových skupín. Analýza dopadov použitých nástrojov v rámci realizovaných projektov na uvedené cieľové skupiny je predmetom tejto kapitoly.

V rámci OP LZ bolo pre špecifický cieľ 1.4.1. „Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie“ identifikovaných celkovo 13 hlavných kategórií cieľových skupín. Z nich vybral poskytovateľ pomoci pre účely analyzovanej výzvy nasledovné:

- **mladí ľudia vo veku do 25 rokov** (zamestnanci, SZČO, nezamestnaní – vrátane UoZ, mládežníci);
- **osoby zúčastnené na aktivitách v rámci celoživotného vzdelávania** (UoZ a dobrovoľne nezamestnané osoby);
- **samostatne zárobkovo činné osoby** (SZČO);
- **starší ľudia v produktívnom veku** (osoba nad 50 rokov, ktorá dovŕšila 50 rokov veku najneskôr v deň vstupu do aktivity a ktorá nie je poberateľom starobného alebo predčasného starobného dôchodku);
- **zamestnanci**.

Hodnotenie dopadov vychádzalo z údajov uvedených v monitorovacích správach projektov o počte zapojených osôb z rôznych cieľových skupín. Detailná špecifikácia hodnôt cieľových skupín tvorí obsahovú náplň tabuľky č. 1.

Z pohľadu plánovaných hodnôt bol zo strany prijímateľov najvyšší odhad stanovený pre skupinu mladých ľudí do 25 rokov, ktorých sa na CŽV malo zúčastniť 10 869, čo malo tvoriť 31 % všetkých účastníkov. Nasledovala skupina – zúčastnení na CŽV s počtom 9 476 osôb, resp. 27 %. Ďalej to boli zamestnanci s počtom 8 904 osôb, čo malo predstavovať 26 %. Starších ľudí nad 50 rokov bolo plánovaných 3 011, čo predstavovalo 9 %, najmenej sa rátalo s účastníkmi z radov SZČO, ktorých bolo naplánovaných 2 245, resp. 7 % účastníkov CŽV.

Reálna skutočnosť však ukázala odchýlky oproti plánovaným hodnotám. Všeobecne sa však potvrdil trend, že najviac účastníkov bolo z radov mladých do 25 rokov, ktorí boli zastúpení v projektoch 43 %, čo predstavovalo 9 412 účastníkov. Na druhom mieste však bola na rozdiel od odhadu skupina

zamestnancov, ktorých bolo 31 %, resp. 6 778 účastníkov. Nasledovala skupina – zúčastnení na ČŽV, ktorých bolo v jednotlivých projektoch 4 788, čo tvorilo 22 % z celkového počtu účastníkov. 4 % tvorili SZČO, čo v absolútnych číslach predstavovalo 799 účastníkov. Najmenej bolo starších ľudí nad 50 rokov – 307 účastníkov, čo tvorilo len 1 % z celkového počtu účastníkov realizovaných projektov.

V čase hodnotenia boli prijímatelia schopní len čiastočne naplniť plánované hodnoty počtu účastníkov ČŽV z definovaných cieľových skupín. Najväčší pokrok bol dosiahnutý v cieľovej skupine mladí do 25 rokov (87 % plnenie) a medzi zamestnancami (76 % plnenie). V rámci cieľovej skupiny zúčastnení na ČŽV sa na projektoch zúčastnilo 51 % osôb z plánovanej hodnoty, pri cieľovej skupine SZČO došlo k 36 % plneniu plánovanej hodnoty. Z cieľovej skupiny starší ľudia (50+) sa zúčastnilo len 10 % očakávaného počtu účastníkov.

Tabuľka 1: Dosiiahnuté hodnoty cieľových skupín

P. č.	Názov cieľovej skupiny	Počet cieľovej skupiny (účastníkov)				
		Plánovaný	%	Dosiiahnutý	%	Splnenie cieľa
	A	B	C	D	E	F
1	Mladí do 25 rokov	10 869	31 %	9 412	43 %	87 %
2	Zúčastnení na ČŽV	9 476	27 %	4 788	22 %	51 %
3	SZČO	2 246	7 %	799	4 %	36 %
4	Starší ľudia (50+)	3 011	9 %	307	1 %	10 %
5	Zamestnanci	8 904	26 %	6 778	31 %	76 %
SPOLU		34 505	100 %	22 084	100 %	64 %

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

V cieľovej skupine zúčastnení na ČŽV bolo plnenie oproti plánovaným hodnotám prekročené až o 91 %. V cieľovej skupine mladí do 25 rokov, ako aj medzi zamestnancami, boli takisto prekročené plánované hodnoty, a to o 41 %, resp. o 32 %. **Vo zvyšných cieľových skupinách starší ľudia (50+ rokov) a v rámci SZČO plánované hodnoty v rámci ukončených projektov doposiaľ neboli splnené,** pričom dosiahli 65 %, resp. 17 %.

V rámci neukončených projektov zatiaľ vykazuje najvyššie plnenie cieľová skupina mladí do 25 rokov, a to 79 %, nasleduje cieľová skupina zamestnanci s 50 % plnením. V prípade ostatných cieľových skupín sú aktuálne hodnoty plnenia relatívne nízke, dosahujú len 8 % – 26. Detailná špecifikácia hodnôt cieľových skupín⁵ tvorí obsahovú náplň tabuľky č. 2.

Tabuľka 2: Dosiiahnuté hodnoty cieľových skupín podľa stavu realizácie projektu

P. č.	Názov cieľovej skupiny	Ukončená realizácia			Neukončená realizácia		
		Plán	Skutočnosť	Splnenie cieľa	Plán	Skutočnosť	Splnenie cieľa
		A	B	C	D	E	G
1	Mladí do 25 rokov	1 299	1 833	141 %	9 570	7 579	79 %
2	Zúčastnení na ČŽV	1 393	2 655	191 %	8 083	2 133	26 %
3	SZČO	832	141	17 %	2 179	166	8 %

4	Starší ľudia (50+)	793	516	65 %	1 453	283	19 %
5	Zamestnanci	2 848	3 761	132 %	6 056	3 017	50 %
SPOLU		7 165	8 906	124 %	27 340	13 178	48 %

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

3.1.2 Zameranie projektov s ohľadom na typ vzdelávania

Obsahovou náplňou tejto kapitoly je analýza typu vzdelávania v podporených projektoch. Jej cieľom je detailne popísať, aký typ vzdelávania a v akej miere bol zastúpený v rámci realizovaných projektov. Pre tento účel bola na identifikáciu jednotlivých typov vzdelávacích aktivít použitá metodológia obsiahnutá v Odporúčaní Rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre CŽV (tzv. Európsky referenčný rámec), v Referenčnom rámci základných zručností zadanom Štátnym inštitútom odborného vzdelávania a v modeli prenositeľných kompetencií CVTI SR.

Európsky referenčný rámec vymedzuje pojem kompetencia ako kombináciu vedomostí, zručností a postojov. Vedomosti sa podľa tohto výkladu skladajú z faktov a číselných údajov, konceptov, myšlienok a teórií, ktoré sú už etablované a prispievajú k porozumeniu určitej oblasti alebo témy. Zručnosti sa vymedzujú ako schopnosť a spôsobilosť vykonávať procesy a využívať existujúce vedomosti na dosahovanie výsledkov a postoje opisujú charakter a názory, o ktoré sa opiera konanie či reakcie na myšlienky, osoby alebo situácie.

Pre potreby hodnotenia (s ohľadom na špecifiká a plánované ciele OP LZ, so zreteľom na PO1 Vzdelávanie a vo vzájomnom vzťahu s ostatnými analyzovanými kritériami) boli vybrané konkrétne kategórie kompetenčnej klasifikácie (modelu), ktoré boli následne analyzované a posúdené.

Prvú kategóriu predstavuje vzdelávanie v oblasti **neprenositeľných, odborných kompetencií**. Tieto, ako už bolo spomenuté vyššie, predstavujú súbor vedomostí, zručností a osobných postojov, ktoré sú nevyhnutným predpokladom pre odborné výkony v danej profesii, spôsoby profesionálneho správania sa, zmýšľanie, formy práce v profesii, osvojenie si odborného jazyka, poznatkov a hodnôt profesie. V kontexte tohto hodnotenia predstavuje vzdelávanie v oblasti odborných kompetencií, predovšetkým získanie alebo zvýšenie odborných zručností potrebných pre výkon povolania, resp. v prípade uchádzačov o zamestnanie, zvýšenie ich šance sa zamestnať.

Druhá kategória je tvorená vzdelávaním **prenositeľných kompetencií** so zameraním na špecifické podskupiny, ktoré boli hodnotiteľom vybrané v závislosti od cieľov hodnotenia, charakteru výzvy a kritérií oprávnenosti jednotlivých vzdelávacích aktivít projektov.

Vzdelávanie prenositeľných zručností predstavuje najširšiu skupinu v rámci kategórie prenositeľných kompetencií, ktoré zahŕňa všetky vzdelávacie aktivity projektov smerujúce k získaniu zručností, ktoré môžu byť prenositeľné v rámci špecifických povolání, resp. medzi špecifickými sektormi, poprípade v rámci ekonomiky.

Špecifickú podskupinu v rámci prenositeľných zručností predstavuje vzdelávanie v oblasti základných zručností. Rámec základných zručností predstavuje súbor troch základných zručností – čitateľská gramotnosť (vrátane písania a vyjadrovania sa), matematická gramotnosť a digitálne zručnosti.

Poslednú kategóriu tvoria vzdelávacie aktivity za účelom získania vedomostí. Ide spravidla o formálne vzdelávanie s cieľom dokončenia základného, resp. nižšieho stredného vzdelania v projektoch druhošancového vzdelávania, ktoré je realizované prostredníctvom teoretického vyučovania všeobecno-vzdelávacích predmetov.

V hodnotenej výzve sa realizuje celkovo 132 projektov celoživotného vzdelávania. **V rámci jedného projektu mali prijímatelia možnosť realizovať viaceré vzdelávacie aktivity. Počet vzdelávacích aktivít**

sa v závislosti od stanovených cieľov projektu pohyboval od jednej až po sedem (projekt s najväčším počtom zadefinovaných plánovaných vzdelávacích aktivít v rámci výzvy). Podľa typu vzdelávacích aktivít je možné realizované projekty kategorizovať na monotematické (jeden typ/druh realizovaného vzdelávania) a multitematické (dva a viac typov vzdelávania).

Z monotematických projektov malo najväčšie zastúpenie vzdelávanie prenositeľných/základných zručností, ktoré tvorilo obsah 41 % všetkých projektov pri výške alokovanej sumy na úrovni 7,86 mil. EUR (zdroj ESF). Uvedené predstavovalo 42 % z celkovej alokácie na výzvu vo výške 18,7 mil. EUR. V rámci danej kategórie možno pozorovať rozdelenie na podkategóriu vzdelávania základných zručností, ktorá predstavovala 5 % podiel z celkového počtu projektov a podkategóriu prenositeľných zručností, ktorá tvorila 35 % z celkového počtu projektov. V poradí druhou najpočetnejšou kategóriou boli projekty zabezpečujúce školenia odborných zručností/kompetencií. Tie predstavovali 31 % podiel na celkovom počte zazmluvnených projektov (41), ako aj na celkovej alokácii (5,8 mil. EUR, zdroj ESF). Posledná kategória projektov poskytuje cieľovým skupinám základné vedomosti (ide predovšetkým, ale nie výhradne o druhošancové projekty), tá predstavovala 4 % podiel z celkového počtu projektov, pričom bola rozpočtovaná na úrovni 3 % z celkovej alokácie na výzvu. Tvorila tak jednoznačne najmenšiu skupinu projektov.

Multitematické projekty, ktoré kombinovali viacero typov vzdelávacích aktivít, predstavovali približne pätinu z celkového počtu, resp. 24 % podiel na celkovej alokácii. Bližšia špecifikácia rozdelenia realizovaných projektov v závislosti od typu vzdelávania sa nachádza v tabuľke č. 3.

Tabuľka 3: Rozdelenie projektov podľa typu vzdelávania

P. č.	Typ vzdelávacej aktivity	Počet	%	Finančné prostriedky na aktivitu (ESF)	%
	A	B	C	B	C
1	Odborné kompetencie pre výkon povolania/zvýšenie možnosti zamestnať sa	41	31 %	5 784 448,89 €	31 %
2	Základné zručnosti	7	5 %	961 837,18 €	5 %
3	Prenositeľné zručnosti	47	36 %	6 894 837,87 €	37 %
4	Vedomosti	5	4 %	600 849,43 €	3 %
5	Kombinácia dvoch typov	23	17 %	3 240 419,60 €	17 %
6	Kombinácia troch typov	9	7 %	1 245 070,45 €	7 %
SPOLU		132	100 %	18 727 463,42 €	100 %

Zdroj: Predmet poskytnutia NFP časť B, vlastné spracovanie

Z celkového počtu 437 vzdelávacích aktivít majú aktivity prenositeľných zručností podiel na úrovni 61 % (266 aktivít/podaktivít) a tvoria najpočetnejšiu skupinu. Každá šiesta z nich je cieleňá na základné zručnosti (10 % z celkového počtu). Medzi najfrekvencovanejšie vzdelávacie aktivity zamerané na prenositeľné zručnosti možno zaradiť pokročilé digitálne zručnosti, finančnú gramotnosť, podnikateľské a manažérske zručnosti, jazykové kurzy, osobnostné a motivačné vzdelávanie, mediálne a komunikačné zručnosti. Podskupina základných zručností bola v rámci implementácie úspešných projektov reprezentovaná výhradne vzdelávaním v oblasti základnej digitálnej gramotnosti a ECDL školeniami.

Aktivity vzdelávania odborných zručností predstavujú 36 % podiel pri celkovom počte 158. Medzi najviac zastúpené sektory hospodárstva možno zaradiť cestovný ruch, automobilový priemysel, IT

sektor, sektor gastronómie, poskytovanie zdravotnej starostlivosti a agrosektor. K najmenej početným, avšak relatívne netradičným vzdelávacím aktivitám, patrilo napríklad odborné vzdelávanie v oblasti výcviku vodiaceho psa, s ohľadom na etológiu a welfare, akreditovaný komplexný program ďalšieho vzdelávania „Čistiace a upratovacie služby“, kurzy opatrovania detí, alebo Hipoterapia (liečba jazdením na koni).

Vedomostných aktivít bolo realizovaných celkovo 13, čo predstavuje 3 % z celkového počtu. Boli tvorené predovšetkým aktivitami druhošancového vzdelania, poprípade v menšom množstve napríklad kurzami prvej pomoci (na pracovisku, pri športe), vzdelávaním o problematike holokaustu, príprave cieľových skupín na ďalšie vzdelávanie. Podrobné rozdelenie vzdelávacích aktivít a podaktivít podľa ich typu obsahuje tabuľka č. 4.

Tabuľka 4: Rozdelenie vzdelávacích aktivít podľa typu

P. č.	Typ vzdelávacej aktivity	Počet	%
	A	B	C
1	Odborné kompetencie pre výkon povolania/zvýšenie možnosti zamestnať sa	158	36 %
2	Základné zručnosti	42	10 %
3	Prenositelné zručnosti	224	51 %
4	Vedomosti	13	3 %
SPOLU		437	100 %

Zdroj: Predmet poskytnutia NFP, časť B, vlastné spracovanie

3.1.3 Vnímanie prínosov projektov CŽV aktérmi trhu práce

(zamestnávateľa a ich stavovské a profesionálne organizácie, úrady práce, poskytovatelia vzdelávania, vrátane poskytovateľov druhošancového vzdelávania a pod.)

Súčasťou hodnotenia predmetnej výzvy bola fokusová skupina so zástupcami vybraných aktérov trhu práce. Počas online stretnutia dostali jednotliví účastníci priestor pre vyjadrenie svojich názorov a postojov k pripraveným okruhom tém týkajúcich sa hodnotenej dopytovo-orientovanej výzvy. Obsahom tejto kapitoly sú závery odrážajúce pohľady partnerov na prínosy projektov CŽV. Jej štruktúra reflektuje na obsah a poradie prerokovaných tematických okruhov.

Z pohľadu jednotlivých aktérov trhu práce je podpora vzdelávacích aktivít CŽV na Slovensku výrazne poddimenzovaná. Napriek tomu bolo z celkovej alokácie ESF na výzvu NedisKVALIFIKUJ SA! (26 mil. EUR) zazmluvnených iba na 89 % (23,1 mil. EUR). Relatívne nízke kontrahovanie bolo vo významnej miere ovplyvnené posudzovaním pomoci de minimis.

Relevantní aktéri poukázali na potrebu vytvorenia vhodného rámca a systémového nástroja na podporu CŽV na Slovensku.

Relevantnosť aktivít, informovanosť a zapojenie účastníkov do procesu prípravy a realizácie

Relevantnosť podporených aktivít v rámci výzvy je vo všeobecnosti zo strany aktérov trhu práce vnímaná ako dostatočná, priestor pre zlepšenie vidia v spôsobe nastavenia jej obsahu. Zameranie výzvy bolo príliš široké, podporované bolo široké a rôznorodé spektrum aktivít CŽV. Adresnejšie

cielenie priamo na najakútnejšie problémy, identifikované v spolupráci s relevantnými partnermi na trhu ČŽV, by predstavovali účinnejší a efektívnejší prístup.

Do procesu prípravy hodnotenej výzvy nebola väčšina aktérov trhu práce, ktorí sa zúčastnili fokusovej skupiny, zapojená. V prípade, ak partnerské subjekty disponovali bližšími informáciami o pripravovanej výzve, v prevažnej väčšine prípadov neboli do jej prípravy zainteresovaní (neboli prizvaní na spoluprácu). Vo všeobecnosti tak inštitúcie participujúce na aktivitách celoživotného vzdelávania (vzdelávania dospelých) nemali možnosť vstúpiť do uvedeného procesu a aktívnou účasťou pozitívne ovplyvniť výslednú formu alebo stanovené podmienky výzvy.

Zapojenie cieľových skupín

Z pohľadu aktérov trhu práce nie je vhodné do výziev zameraných na vzdelávanie dospelých (vrátane výzvy NedisKVALIFIKUJ SA!) zahŕňať cieľovú skupinu nezamestnaných. Dôvodom sú špecifické potreby cieľovej skupiny a existencia špecifických opatrení určených pre predmetnú cieľovú skupinu realizovaných v gescii MPSVR SR.

V kontexte stanovených cieľov (na národnej úrovni) týkajúcich sa účasti populácie na celoživotnom vzdelávaní majú plánované aj dosiahnuté počty cieľových skupín hodnotenej výzvy iba marginálny význam. Ich príspevok k napĺňaniu cieľa postupného zvyšovania podielu aktívne zapojeného obyvateľstva do ČŽV je obmedzený a neobsahuje prvky udržateľnosti do budúcnosti.

Zameranie a financovanie vzdelávacích aktivít

Podľa zainteresovaných účastníkov je jedným z kľúčových problémov implementácie ČŽV na Slovensku neexistencia systémového finančného nástroja, ktorý by slúžil na (spolu)financovanie účasti niektorých vybraných cieľových skupín na aktivitách ČŽV. Zníženie finančnej záťaže spojenej s účasťou na aktivitách ČŽV by malo výrazne pozitívny vplyv na zvýšenie účasti na tomto type vzdelávania.

Z tohto hľadiska hodnotia aktéri trhu práce realizáciu vzdelávacích aktivít ČŽV ako jednoznačne prínosnú. V prípade aktivít, ktoré nemajú vplyv na finančnú situáciu účastníkov, prejavujú všetky cieľové skupiny väčšiu ochotu zapájať sa do vzdelávacích aktivít, bez rozdielu ich zamerania. V takomto prípade (účasť na aktivite zdarma) je zároveň možné pozorovať skutočnosť, že pri voľbe účasti na konkrétnom kurze ustupuje do úzadia tradičné preferovanie odborného vzdelávania pred vzdelávaním mäkkých zručností.

Zapojenie zamestnávateľov do tvorby a realizácie vzdelávacích aktivít

V zmysle pravidiel oprávnenosti boli v hodnotenej výzve stanovené ako potenciálni žiadatelia výhradne vzdelávacie inštitúcie (bez ohľadu na právnu formu). Zamestnávatelia mohli vystupovať iba v úlohe spolupracujúcich subjektov a spolupodieľať sa na niektorých aktivitách. Túto skutočnosť vnímajú aktéri ČŽV ako nedostatok, keďže prevažná väčšina odborného vzdelávania i vzdelávania mäkkých zručností v súčasnosti prebieha práve na pracovisku u zamestnávateľa. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že vzdelávanie vlastných zamestnancov, tzv. „vnútrofiremné vzdelávanie“ bolo na základe stanovených deliacich línií medzi aktivitami podporovanými prostredníctvom MŠVVaŠ SR a MPSVR SR podporované v rámci výziev v gescii MPSVR SR. Veľkosť podporených projektov sa odvíjala od maximálnej výšky príspevku, ktorý v súlade s pravidlami schémy de minimis nemohol presiahnuť hranicu 200 tis. EUR.

Podpora druhošancového vzdelávania

Význam podpory projektov zameraných na druhošancové vzdelávanie je podľa subjektov ČŽV významný. Na Slovensku je v spoločnosti silne zakorenená tradícia dokončenia základného vzdelania – s ohľadom na počet ľudí s dokončeným základným vzdelaním patrí SR v európskom priestore stále medzi najúspešnejšie krajiny a dosahuje popredné miesta v porovnávacích rebríčkoch. Napriek tomu, počet osôb, ktoré nedokončili základné, alebo nižšie stredné vzdelanie, každoročne narastá. V niektorých krajinách (napr. KSK) dosiahol ich podiel pri poslednom meraní hodnotu alarmujúcich 14

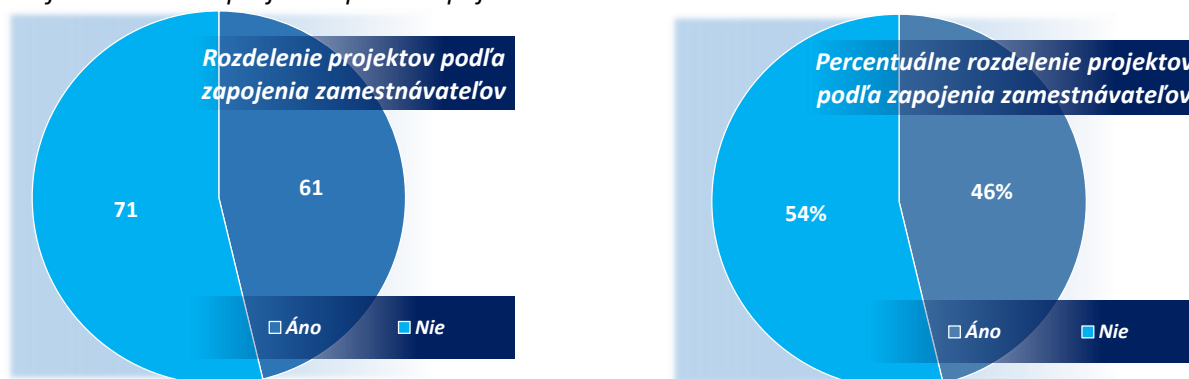
%. Z toho dôvodu je akákoľvek podpora druhošancového vzdelávania vysoko oceňovaná a aj naďalej by mala predstavovať jednu z priorit ČŽV.

3.1.4 Miera zapojenia zamestnávateľov do tvorby vzdelávacích programov, resp. ich realizácie

V rámci danej HO sa hodnotiteľ zameril na posúdenie, akým spôsobom a v akom rozsahu boli zapojení zamestnávatelia do realizácie jednotlivých projektov v rámci výzvy. ČŽV môže predstavovať okrem prínosu pre samozamestnanca aj prínos pre zamestnávateľa. Vďaka zvýšeným kompetenciám pracovnej sily je následne možné zvýšiť výkon spoločnosti, čo pozdvihne konkurencieschopnosť firmy. V tejto súvislosti bol zo strany hodnotiteľa analyzovaný počet a miera zapojenia v kontexte zamerania vzdelávacích aktivít.

Z celkového počtu 132 realizovaných projektov boli zamestnávatelia zapojení do 61 projektov, čo predstavuje 46 % podiel. 71 projektov bolo realizovaných bez zapojenia zamestnávateľov, čo predstavovalo 54 % podiel.

Graf 1: Rozdelenie projektov podľa zapojenia zamestnávateľov

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

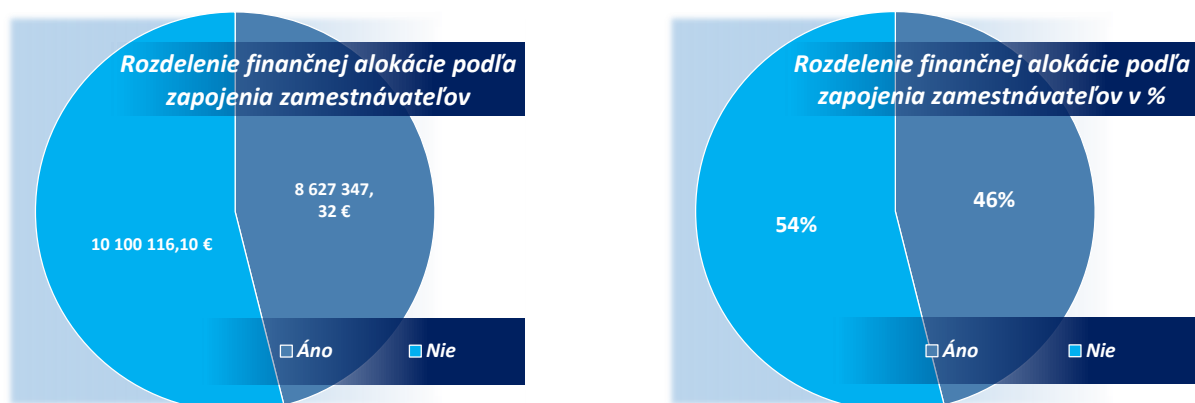
Z pohľadu rozdelenia finančnej alokácie podľa zapojenia zamestnávateľov konštatujeme, že obdobne ako pri miere zapojenia, 54 % z poskytnutých zdrojov ESF smerovalo na projekty, do ktorých neboli zamestnávatelia zapojení. V daných projektoch bolo alokovaných celkovo 8 627 347,32 EUR z ESF. V projektoch, v ktorých boli zapojení zamestnávatelia, bolo celkovo alokovaných 10 100 116,10 EUR, čo tvorilo 46 % z celkového objemu poskytnutých finančných prostriedkov v rámci výzvy. Sumarizáciu údajov obsahuje tabuľka č. 5.

Tabuľka 5: Rozdelenie projektov podľa zapojenia zamestnávateľov

P. č.	Zamestnávatelia zapojení do aktivít projektu	Počet	%	Alokácia (ESF)	%
	A	B	C	B	C
1	Áno	61	46 %	8 627 347,32 €	46 %
2	Nie	71	54 %	10 100 116,10 €	54 %
SPOLU		132	100 %	18 727 463,42 €	100 %

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Graf 2: Rozdelenie finančnej alokácie podľa zapojenia zamestnávateľov

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

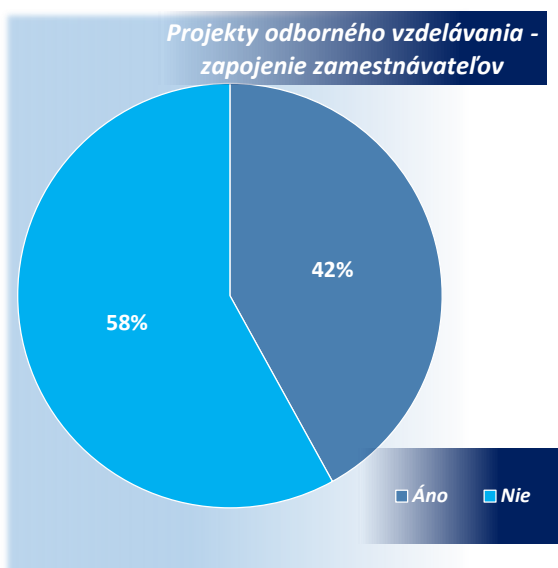
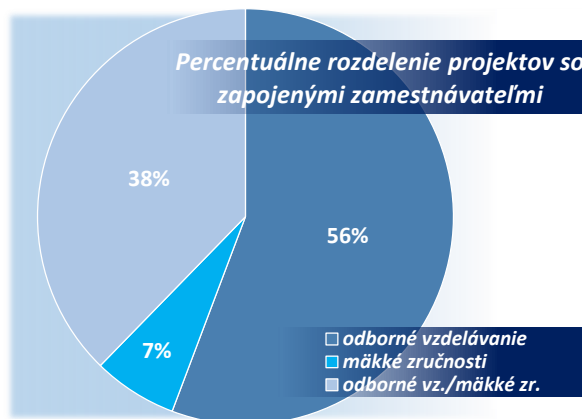
V projektoch, v ktorých boli zapojení zamestnávateľia, bolo realizovaných 201 vzdelávacích aktivít. **Najviac, až 70,5 %, resp. 142 aktivít, sa týkalo tvorby a realizácie vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce (zvyšovanie, získanie, doplnenie), vrátane IKT, zvyšovania finančnej gramotnosti a pod.** Nasledovala aktivita zameraná na podporu partnerstiev so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami, zamestnávateľskými zväzmi, asociáciami a komorami pri tvorbe, inovácii a realizácii vzdelávania s celkovým počtom 43, čo tvorilo 21,5 %. 12 aktivít bolo zameraných na identifikáciu a zhodnotenie úrovne kompetencií dospelých využívaných v pracovnom živote, čo predstavovalo 6 % z celkového počtu. Ostatné aktivity boli zastúpené len minoritne, čo predstavovalo zanedbateľných 0,5 – 1,0 %. Podrobný popis jednotlivých aktivít projektov, na ktorých realizácii participovali zamestnávateľia, je uvedený v tabuľke č. 6.

Tabuľka 6: Rozdelenie aktivít pri projektoch, v ktorých sú zapojení zamestnávateľia

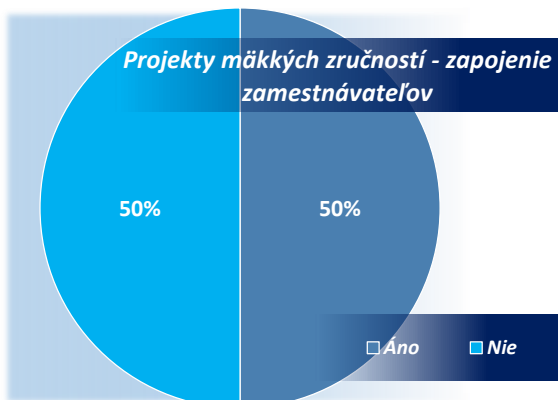
P. č.	Aktivity projektu	Počet	%
	A	B	C
1	20331201004 – Tvorba a realizácia vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce (zvyšovanie, získanie, doplnenie), vrátane IKT, zvyšovania finančnej gramotnosti a pod.	142	70,5 %
2	20431201004 – Podpora partnerstiev so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami, zamestnávateľskými zväzmi, asociáciami a komorami pri tvorbe, inovácii a realizácii vzdelávania	43	21,5 %
3	20631201004 – Podpora vzdelávacích programov na doplnenie základného a/alebo nižšieho stredného vzdelania (tzv. programy druhej šance), stimulovanie pokračovania v štúdiu na nadväzujúcom stupni vzdelávania	1	0,5 %
4	20931201004 – Podpora inkluzívnych vzdelávacích aktivít pre osoby s osobitými vzdelávacími potrebami a iné znevýhodnené skupiny	1	0,5 %
5	21031201004 – Podpora mladých ľudí so špecifickými problémami pri ich zamestnaní, generovanie príkladov spolupráce zamestnávateľov a poskytovateľov vzdelávania	2	1,0 %
6	21131201004 – Identifikácia a zhodnotenie úrovne kompetencií dospelých využívaných v pracovnom živote	12	6,0 %
SPOLU		201	100 %

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

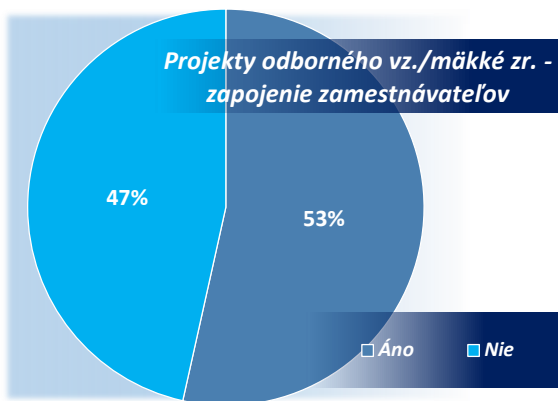
Graf 3: Projekty so zapojenými zamestnávateľmi

Pri posudzovaní závislosti miery participácie zamestnávateľov od zamerania vzdelávacích aktivít realizovaných projektov ČŽV hodnotiteľ identifikoval, že z 81 projektov odborného vzdelávania neboli zamestnávateľia zapojení do 47 projektov, čo predstavuje 58 % podiel z celkového počtu projektov zameraných na odborné vzdelávanie. Hodnotitelia konštatujú, že účasť zamestnávateľa na projekte by mohla za určitých okolností predstavovať prínos pre realizáciu projektu. Zároveň však konštatujeme, že jeho neúčasť neznamená automaticky negatívny aspekt pre implementáciu projektu.

Hodnotiteľ zároveň konštatuje, že pri 8 projektoch zameraných na vzdelávanie výhradne v oblasti mäkkých zručností bol bez zapojenia zamestnávateľov rovnaký počet projektov (4) ako tých, v ktorých prijímatelia so zamestnávateľmi počas ich realizácie partnerstvo vytvorili.

Z pohľadu 43 projektov, ktorých realizované vzdelávacie aktivity predstavovali kombináciu odborného vzdelávania i mäkkých zručností, bolo v 23 prípadoch (53 %) identifikované zapojenie zamestnávateľa, v zostávajúcich 20 projektoch (47 %) neboli zamestnávateľa k ich realizácii prizvaní.

Graf 4: Projekty bez zapojenia zamestnávateľov

Komplexný prehľad zapojenia zamestnávateľov do projektov v členení podľa ich zamerania poskytuje tabuľka č. 7.

Tabuľka 7: Zapojenie zamestnávateľov do projektov podľa ich zamerania

P. č.	Zameranie projektov	Celkovo projektov		Zapojenie zamestnávateľov			
		Počet	%	Áno	%	Nie	%
	A	B	C	D	E	F	G
1	Odborné vzdelávanie	81	61 %	34	56 %	47	66 %
2	Mäkké zručnosti	8	6 %	4	7 %	4	6 %
3	Odborné vzdelávanie/Mäkké zručnosti	43	33 %	23	38 %	20	28 %
	SPOLU	132	100 %	61	100 %	71	100 %

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Zo 43 ukončených projektov predstavujúcich k referenčnému dátumu hodnotenia 33 % podiel z celkového počtu realizovaných projektov, boli v 20 projektoch zapojení zamestnávateľa, čo predstavovalo 47 % z celkového počtu ukončených projektov. V 23 ukončených projektoch neboli zapojení zamestnávateľa (53 %). Z 89 neukončených projektov, čo predstavuje k referenčnému dátumu hodnotenia 67 % z celkového počtu realizovaných projektov, neboli v 48 projektoch zapojení zamestnávateľa (54 %). V 41 projektoch možno vykázať zapojenie zamestnávateľov, čo tvorilo 46 % z celkového počtu neukončených projektov.

Tabuľka 8: Zapojenie zamestnávateľov do projektov podľa stavu ich realizácie

P. č.	Stav realizácie projektu	Celkovo projektov		Zapojenie zamestnávateľov			
		Počet	%	Áno	%	Nie	%
	A	B	C	D	E	F	G
1	Ukončené	43	33 %	20	47 %	23	53 %
2	Neukončené	89	67 %	41	46 %	48	54 %
SPOLU		132	100 %	61		71	

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Z pohľadu počtu plánovaných a reálne vytvorených partnerstiev medzi prijímateľmi a zamestnávateľmi možno konštatovať, že v prípade ukončených projektov bolo z celkového počtu 84 plánovaných partnerstiev reálne vytvorených 87, čím došlo k prekročeniu plánovanej hodnoty o 4 %. V rámci ukončených projektov reálne fungovalo partnerstvo medzi prijímateľmi a zamestnávateľmi 18 mesiacov po ukončení projektu v 23 projektoch, čo predstavovalo len 27 % z plánovaného počtu. V rámci neukončených projektov k referenčnému dátumu hodnotenia zatiaľ nedošlo k naplneniu plánovaných hodnôt, keďže bolo vytvorených 136 partnerstiev z celkovo 171,5 plánovaných, čo predstavuje mieru splnenia ukazovateľa na 79 %.

Tabuľka 9: Počet plánovaných a vytvorených partnerstiev prijímateľov a zamestnávateľov

P. č.	Stav realizácie projektu	Celkovo projektov		Počet vytvorených partnerstiev				Počet partnerstiev fungujúcich 18 mesiacov po ukončení projektu			
		Počet	%	Plán	%	Reál.	%	Plán	%	Reál.	%
	A	B	C	J	K	L	M	N	O	P	Q
1	Ukončené	43	33 %	84	100 %	87	104 %	86	100 %	23	27 %
2	Neukončené	89	67 %	171,5	100 %	136	79 %	155,33	100 %	0	0 %
SPOLU		132	100 %	255,5		223		241,33		23	

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

3.1.5 Miera úspešnosti ukončenia druhošancového vzdelávania a slabé a silné stránky nastaveného procesu implementácie týchto projektov

Podpora aktivít druhošancového vzdelávania predstavuje jednu z oprávnených aktivít hodnotenej výzvy. Druhošancové vzdelávanie, ako jedno z inkluzívnych opatrení umožňujúcich nadobudnúť vzdelanie nedosiahnuté počas počiatočného štúdia, spadá do formálneho školského vzdelávania. Zameriava sa na pomoc cieľovým skupinám, ako sú napríklad ľudia s nízkym vzdelaním, či úplne bez vzdelania. Tieto skupiny obyvateľstva sú spravidla marginalizované a zároveň patria medzi najzraniteľnejšie na trhu práce i v spoločnosti. Podporované aktivity v rámci hodnotenej výzvy majú (okrem iného) za cieľ aj prostredníctvom tohto druhu vzdelávania zlepšiť ich šance do budúcnosti, či už v spojitosti s ich ďalšou vzdelávacou, alebo kariérou dráhou.

Z celkového počtu 132 schválených projektov v rámci hodnotenej výzvy sa druhošancovému vzdelávaniu venuje 5. Uvedený počet predstavuje marginálny podiel z celkového množstva, či už z hľadiska počtu projektov (4 %), alebo objemu alokovaných finančných prostriedkov (vo výške 639,7 tis. EUR (zdroj ESF), resp. 3 % z celkovej schválenej sumy). Podrobnejšie rozdelenie možno nájsť nižšie

v tabuľke č. 10. Z analýzy schválených a realizovaných projektov druhošancového vzdelávania, resp. z ich obsahovej náplne (jednotlivé projektové aktivity) vyplýva, že z piatich projektov sa ho týkajú len dva a zostávajúce tri projekty kombinujú pre obdobné cieľové skupiny aktivity druhošancového vzdelávania s aktivitami odborného vzdelávania (konkrétne napr. kurzy ECDL, základy podnikania, obsluha strojov a zariadení atď.), ako aj „mäkkých“ zručností (predovšetkým súvisiacich so zvýšením šancí uplatniť sa na trhu práce). Alokácia finančných prostriedkov poskytnutých priamo na aktivity v spojitosti s druhošancovým vzdelávaním tak po odrátaní vyššie spomenutých „spoločných“ aktivít predstavuje sumu 460,4 tis. EUR (ESF), resp. 2,46 % z celkovo poskytnutých prostriedkov v rámci výzvy.

Tabuľka 10: Projekty druhošancového vzdelávania

P. č.	Projekt druhošancového vzdelávania	Počet	%	Finančné prostriedky (ESF)	%
	A	B	C	D	E
1	Áno	5	4 %	639 678,08 €	3 %
2	Nie	127	96 %	18 087 785,34 €	97 %
SPOLU		132	100 %	18 727 463,42 €	100 %

Zdroj: Predmet poskytnutia NFP časť A, časť B, vlastné spracovanie

Výhradným realizátorom aktivít druhošancového vzdelávania boli v rámci hodnotenej výzvy vzdelávacie inštitúcie – stredné odborné školy. Geografická lokalizácia miesta realizácie projektov bola odvodená od predpokladaného dopytu cieľových skupín po tomto druhu vzdelávania na základe historických skúseností žiadateľov o projekt a v závislosti od ich pomerného zastúpenia vo vzťahu k celkovej populácii. Cieľovú skupinu tvorili primárne skupiny obyvateľstva čeliace sociálnemu a spoločenskému vylúčeniu, vrátane menších, so zreteľom na mladých nezamestnaných vo veku do 25 rokov. Náplňou vzdelávacích aktivít bolo získanie nižšieho stredného vzdelania, ktoré sa realizovalo v zmysle § 30 ods. 5 a § 42 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní. V praxi to znamenalo teoretické vyučovanie všeobecno-vzdelávacích predmetov za účelom nadviazania a zveľadenia spôsobilostí frekventantov, ktoré získali v priebehu primárneho vzdelania (predovšetkým nasledovné predmety: slovenský jazyk a literatúra, matematika, fyzika, chémia, biológia, občianska náuka, dejepis, anglický jazyk, geografia a informatika).

Pri analýze miery úspešnosti ukončenia druhošancového vzdelávania posudzoval hodnotiteľ poskytnuté dáta z dvoch hľadísk. V prvom kroku bola hodnotená výkonnosť projektov pri dosahovaní plánovaných hodnôt MU. Vykazované indikátory v rámci realizovaných projektov boli rozčlenené do jednotlivých skupín podľa stupňa relevantnosti, ktoré boli následne posúdené. V ďalšom kroku bolo pri analýze brané do úvahy kritérium zaznamenávajúce stav realizácie projektu (ukončený/neukončený), na základe ktorého bol zhodnotený vývoj vybraných ukazovateľov.

Druhé hľadisko spočívalo vo vzájomnej korelácii medzi dosiahnutými hodnotami vzdelávaných cieľových skupín a plánovanej, resp. reálne čerpanej alokácie z poskytnutých finančných prostriedkov.

Pre projekty druhošancového vzdelávania boli aplikované štyri ukazovatele zo skupiny preddefinovaných oprávnených ukazovateľov v rámci hodnotenej výzvy. Prvé dva sa vo všeobecnosti zameriavali na poskytnutie informácií o plánovanom/skutočnom počte účastníkov zapojených do aktivít celoživotného vzdelávania (P0448) a počte frekventantov, ktorí prostredníctvom týchto aktivít získali, alebo si zvýšili kvalifikáciu (P0438). V prípade účastníkov projektov boli sledované aktivity odborného vzdelávania a „mäkkých“ zručností. Druhé dva ukazovatele boli obdobné, ale týkali sa užšie definovanej skupiny uchádzačov s nízkym vzdelaním, resp. nízkou kvalifikáciou (P0443; P0444). Tieto ukazovatele používali prijímatelia priamo na vykazovanie aktivít druhošancového vzdelávania. Detailný prehľad plánovaných a skutočných hodnôt uvedených ukazovateľov je uvedený v tabuľke č. 11, ktorá

sa nachádza nižšie v texte. Projekty, ktoré počas realizácie kombinovali aktivity druhošancového vzdelávania spolu s odborným vzdelávaním, prípadne so získavaním „mäkkých“ zručností, používali pre účely výkazníctva všetky štyri ukazovatele, oddelene pre rôzne cieľové skupiny v závislosti od zamerania vzdelávacej aktivity. V projektoch zameraných výhradne na aktivity druhošancového vzdelávania boli využívané ukazovatele týkajúce sa podskupiny uchádzačov s nízkym vzdelaním, resp. nízkou kvalifikáciou.

Prostredníctvom realizovaných aktivít bolo v relevantných projektoch prijímateľmi naplánované poskytnúť vzdelávanie celkovo 714 účastníkom. Pre 365 frekventantov plánovali prijímatelia kurzy druhošancového vzdelávania, pre 349 odborné vzdelávanie a aktivity zamerané na získanie „mäkkých“ zručností. Pri tvorbe projektových žiadostí prijímatelia predpokladali 100 % úspešnosť účastníkov v prípade ukončenia vzdelávania a získania certifikátu, poprípade iného druhu potvrdenia o absolvovaní. Skutočné hodnoty jednotlivých MU dosiahli k referenčnému dátumu tohto hodnotenia nasledujúce hodnoty:

Tabuľka 11: Dosažené hodnoty merateľných ukazovateľov pri proj. druhošancového vzdelávania

P. č.	Názov merateľného ukazovateľa	Hodnota MU		
		Plánovaná	Dosaženutá	% z plánu
	A	B	C	D
1	P0448 - Počet účastníkov zapojených do aktivít ČŽV	349	318	91 %
2	P0438 - Počet účastníkov ČŽV, ktorí v čase odchodu získali, alebo si zvýšili kvalifikáciu	349	275	79 %
3	P0443 – Počet účastníkov s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou zapojených do aktivít ČŽV	365	374	102 %
4	P0444 – Počet účastníkov s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou zapojených do aktivít ČŽV, ktorí v čase odchodu získali, alebo si zvýšili kvalifikáciu	365	281	77 %

Zdroj: Predmet poskytnutia NFP, časť A, monitorovacie správy, vlastné spracovanie

Projekty výlučne orientované na druhošancové vzdelávanie využívali ukazovatele zamerané na počty účastníkov s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou (P0443, P0444). Z toho dôvodu hodnotiteľ použil pri analýze stavu realizácie projektu (ukončený/neukončený) len ukazovatele týkajúce sa frekventantov aktivít druhošancového vzdelávania (P0443, P0444).

K referenčnému dátumu tohto hodnotenia boli ukončené 3 z 5 projektov druhošancového vzdelávania. **V prípade ukončených projektov** druhošancového vzdelávania možno na základe získaných údajov konštatovať, že **dosažený stav všetkých ukazovateľoch prekročil plánované hodnoty**. V prípade ukazovateľa počtu účastníkov s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou zapojených do aktivít ČŽV to bolo o 47 frekventantov viac (120 % plánovanej hodnoty) a u ukazovateľa zameraného na počet účastníkov, ktorí získali, alebo si zvýšili kvalifikáciu, dosiahla jeho hodnota úroveň 241, čiže bola o 6 účastníkov vyššia oproti plánu (103 % plánovanej hodnoty). Pri zatiaľ neukončených projektoch sú dosažené hodnoty nižšie ako tie plánované, čo je však vzhľadom na stav realizácie týchto projektov adekvátne. Detailný popis jednotlivých ukazovateľov sa nachádza nižšie (pozri tabuľku č. 12).

Tabuľka 12: Dosažené hodnoty merateľných ukazovateľov podľa stavu realizácie projektov

P. č.	Stav realizácie projektu	Počet projektov	Hodnota MU P0443			Hodnota MU P0444		
			Plánovaná	Dosaženutá	% z plánu	Plánovaná	Dosaženutá	% z plánu
	A	J	J	L	M	J	L	M
1	Ukončený	3	235	282	120 %	235	241	103 %
2	Neukončený	2	130	92	71 %	130	40	31 %
SPOLU		5	365	374	102 %	365	281	77 %

Zdroj: Predmet poskytnutia NFP, časť A, monitorovacie správy

Z hľadiska posúdenia vzájomného vzťahu medzi dosiahnutými hodnotami ukazovateľov projektov druhošancového vzdelávania a čerpaním alokovaných finančných zdrojov možno konštatovať, že ich realizácia bola vo všeobecnosti úspešná. Pri prekročení všetkých plánovaných hodnôt zúčastnených i „certifikovaných“ frekventantov dosiahli ukončené projekty čerpanie na úrovni 92,1 % pôvodného rozpočtu.

Ako vyplynulo z rozhovorov s prijímateľmi projektov, na druhošancovom vzdelávaní sa zúčastnili dva typy podporených osôb. Na jednej strane to boli mladí ľudia vo veku 15 – 17 rokov, ktorí boli žiakmi SOŠ a z dôvodu neukončeného nižšieho stredného vzdelania navštevovali dvojročné štúdium, ktoré však nie je ukončené získaním výučného listu (absolvent môže pôsobiť len ako pomocný pracovník). Pre týchto žiakov predstavovalo absolvovanie kurzu na dokončenie nižšieho stredného vzdelania príležitosť, pri ktorej mohli neskôr nastúpiť do 1. ročníka trojročného odboru SOŠ a následne ukončiť svoje štúdium získaním výučného listu. Kurz na dokončenie nižšieho stredného vzdelávania prebiehal väčšinou paralelne s bežnou výučbou v dvojročnom štúdiu. Ako už bolo spomenuté vyššie, kurz neposilnil odborné zručnosti, ale jeho obsahom boli všeobecne-vzdelávacie predmety (slovenský jazyk a literatúra, matematika, fyzika, chémia, biológia, občianska náuka, dejepis, anglický jazyk, geografia a informatika).

Druhým typom podporených osôb boli osoby v produktívnom veku, evidované na ÚPSVaR. Išlo taktiež o osoby, ktoré nemajú ukončené nižšie stredné vzdelanie, teda sa nemôžu zúčastniť rekvalifikačných kurzov. Táto skutočnosť významne znižuje ich umiestnenie na trhu práce. Ich motiváciou pre zapojenie sa do druhošancového vzdelávania je možnosť následne absolvovať rekvalifikačný kurz a zvýšiť si tak šance na umiestnenie na trhu práce. Ide väčšinou o osoby z marginalizovaných rómskych komunít a pre ich zapojenie do vzdelávania je nevyhnutná spolupráca poskytovateľa vzdelávania s ÚP.

Zhrnutie hodnotiacej otázky 1

Analýza dopadov projektov na cieľové skupiny vo všeobecnosti preukázala relatívnu úspešnosť realizovaných projektov z hľadiska dosahovania naplánovaných cieľov. K referenčnému dátumu tejto analýzy sa podarilo realizovať aktivity ČŽV v celkovo 64 % z naplánovaných 34 505 účastníkov. Najúspešnejšie boli vzdelávacie projekty pre cieľové skupiny Mladí do 25 rokov a Zamestnanci, pri ktorých dosahovali cieľové hodnoty 76 – 87 %. Pri interpretácii týchto výsledkov treba zdôrazniť, že 2/3 projektov k referenčnému dátumu nemali ešte ukončenú fyzickú realizáciu a existuje reálny predpoklad ďalšieho rastu dosahovaných hodnôt. Ešte pozitívnejšie vyznievajú dosahované výsledky pri projektoch, ktoré svoju realizáciu už ukončili. Priemerná hodnota v tejto kategórii dosahovala 124 % z vytýčeného plánu. Najvýraznejšie sa to prejavilo na cieľovej skupine – Osoby zúčastnené na aktivitách ČŽV (UoZ a dobrovoľní nezamestnaní), pri ktorej hodnota účastníkov dosiahla 2 655 osôb, čo predstavovalo naplnenie cieľov na úrovni 191 %. Naopak, v rámci cieľovej skupiny SZČO dokázali prijímatelia ukončených projektov poskytnúť vzdelávanie len 17 % účastníkom oproti plánovanej hodnote.

Pre hodnotenie projektov ČŽV v závislosti od typu implementovaných vzdelávacích aktivít hodnotiteľ vybral 4 základné kategórie kompetenčnej klasifikácie (odborné kompetencie, základné zručnosti, prenositeľné zručnosti a vedomosti). Tie boli následne analyzované. Projekty boli realizované v rámci jedného typu vzdelávania (monotematické), alebo v rámci viacerých typov vzdelávacích aktivít (multitematické). Monotematické projekty tvorili približne 3/4 z celkového počtu (100/132). V tejto skupine boli najpočetnejšie zastúpené školenia prenositeľných zručností (47 %), ktoré spolu so svojou podskupinou aktivít vzdelávania základných zručností (7 %) tvorili nadpolovičný podiel (spolu 54 %). Odborné vzdelávanie tvorilo v skupine monotematických projektov 41% aktivít a získavanie vedomostí (vrátane druhošancového vzdelávania) malo

minoritný, iba 4 % podiel. Multitematické projekty, kombinujúce dva a viac typov vzdelávania, predstavovali 24 % zo všetkých realizovaných projektov (32/132).

Z pohľadu počtu realizovaných aktivít bolo najviac zastúpené vzdelávanie prenositeľných zručností. V 132 realizovaných projektoch identifikoval hodnotiteľ celkovo 437 vzdelávacích aktivít. Z nich 266 (61 %) aktivít zabezpečovalo vzdelávanie v oblasti prenositeľných zručností. Každá šiesta z nich bola cieleňá na kurzy základných zručností, ktoré tvorili 10 % z celkového počtu realizovaných aktivít. Obsahovú náplň školení prenositeľných zručností tvorili najčastejšie jazykové kurzy, finančná gramotnosť a podnikateľské a manažérske zručnosti. Školenia základných zručností sa sústredili výhradne na základnú digitálnu gramotnosť a ECDL. Školenia odborných zručností tvorili obsahovú náplň 158 realizovaných vzdelávacích aktivít a predstavovali 36 % podiel na celkovom počte. Medzi najviac zastúpené sektory hospodárstva môžeme zaradiť napríklad cestovný ruch, gastronómia a sektor IKT. Vedomostných aktivít bolo v rámci hodnotenej výzvy realizovaných celkovo 13, čo predstavuje minoritný, iba 3 % podiel. Boli tvorené predovšetkým aktivitami druhošancového vzdelávania.

Z celkového počtu 132 realizovaných projektov boli do implementácie zapojení zamestnávateľa v 61 prípadoch, čo predstavuje 46 % podiel na celkovom počte. V projektoch, v ktorých boli zapojení zamestnávateľa, bolo realizovaných celkovo 201 aktivít. Najviac, až 70,6 %, resp. 142 aktivít, sa týkalo tvorby a realizácie vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce. Z hľadiska zamerania vzdelávacích aktivít projektov participoval najväčší podiel zamestnávateľov na odbornom vzdelávaní (61 %). Do projektov kombinujúcich odborné vzdelávanie a mäkké zručnosti sa zapojilo 33 % zamestnávateľov. Iba 6 % zamestnávateľov sa zúčastnilo realizácie projektov zameraných výhradne na vzdelávanie v oblasti mäkkých zručností. Prijímatelia plánovali vytvoriť so zamestnávateľmi celkovo 255,5 partnerstiev. Z nich ich bolo v skutočnosti vytvorených 223 (91 % plánovanej hodnoty). Pre objektívnejšie zhodnotenie dosiahnutých cieľov rozdelil hodnotiteľ projekty podľa stavu realizácie na ukončené a neukončené. V prípade ukončených projektov bolo z celkového počtu 84 plánovaných partnerstiev reálne vytvorených 87, čím došlo k prekročeniu plánovanej hodnoty o 4 %. 18 mesiacov po ukončení projektov bolo stále aktívnych 27 % vytvorených partnerstiev medzi prijímateľmi a zamestnávateľmi (23 projektov).

Druhošancovému vzdelávaniu sa v rámci hodnotenej výzvy venuje 5 projektov. Uvedený počet predstavuje marginálny podiel z celkového množstva (132), či už z hľadiska počtu projektov (4 %), alebo objemu alokovaných finančných prostriedkov (vo výške 639,7 tis. EUR, resp. 3 % z celkovej schválenej sumy). Z uvedených piatich projektov sa výhradne druhošancovému vzdelávaniu venujú len dva a zostávajúce tri projekty kombinujú aktivity druhošancového vzdelávania s aktivitami odborného vzdelávania i mäkkých zručností. Alokácia finančných prostriedkov poskytnutých priamo na aktivity v spojitosti s druhošancovým vzdelávaním tak po odrátaní vyššie spomenutých „spoločných“ aktivít predstavuje sumu 460,4 tis. EUR, resp. 2,46 % z celkovo poskytnutých prostriedkov v rámci výzvy.

K referenčnému dátumu tohto hodnotenia boli ukončené 3 z 5 projektov druhošancového vzdelávania. V prípade ukončených projektov prekročil dosiahnutý stav všetkých ukazovateľov plánované hodnoty. Účastníkov aktivít s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou bolo o 47 viac oproti plánovanej hodnote (235, resp. 120 % plánovanej hodnoty). Počet frekventantov, ktorí ukončili aktivity a získali alebo si zvýšili kvalifikáciu, bolo celkovo 241, o šesť viac, ako bolo plánované (103% plnenie). Pri zatiaľ neukončených projektoch sú dosiahnuté hodnoty nižšie ako tie plánované, čo však hodnotiteľ považuje, vzhľadom na stav realizácie týchto projektov, za adekvátne.

Z hľadiska posúdenia vzájomného vzťahu medzi dosiahnutými hodnotami ukazovateľov projektov druhošancového vzdelávania a čerpaním alokovaných finančných zdrojov možno konštatovať, že ich realizácia bola vo všeobecnosti úspešná a efektívna.

HO2: Zodpovedalo nastavenie oprávnených aktivít vo výzve NedisKVALIFIKUJ SA! potrebám cieľových skupín?

3.2.1 Záujem o zapojenie sa do ponúkaných aktivít zo strany cieľových skupín a identifikácia cieľových skupín prejavujúcich najmenší záujem o účasť na projektoch ČŽV

Princípom ČŽV je poskytovať konkrétnym cieľovým skupinám vzdelávacie aktivity, vychádzajúce z analýzy ich potrieb v danej životnej situácii. Hodnotiteľ sa v tejto časti danej HO zameril na dôvody, prečo cieľová skupina ponúkanú možnosť vzdelávania využije, respektíve nevyužije.

Okrem príčin na strane ponuky hodnotiteľ analyzoval aj príčiny nezájmu o vzdelávacie aktivity, dané charakteristickými rysmi konkrétnej cieľovej skupiny.

ČŽV, ktorého kategóriou je aj ďalšie vzdelávanie, obsahuje také druhy vzdelávania, ktoré dopĺňajú, prehlbujú, obnovujú alebo rozširujú znalosti, vedomosti, zručnosti a kvalifikáciu jeho účastníkov a umožňujú tak jeho ďalší odborný rozvoj. Zameriava sa na rôznorodé spektrum vedomostí, zručností a kompetencií dôležitých pre uplatnenie sa v pracovnom, občianskom i osobnom živote⁶.

Ako je zrejmé z vyššie uvedenej definície, ČŽV predstavuje zložitý komplex aktivít, ktoré dovoľujú prechody medzi vzdelávaním a zamestnaním tak, aby jedinec mohol získavať rovnaké kvalifikácie rôznymi cestami kedykoľvek počas života. Zásadným aspektom je, že tento komplex aktivít musí byť schopný reagovať na individuálne potreby každého jedinca, čo z neho robí multispektrálnu oblasť vyžadujúcu úzku spoluprácu aktérov počiatočného i ďalšieho vzdelávania, zamestnávateľov, sociálnych partnerov a verejnej správy.

Nastavenie aktivít ČŽV musí reflektovať individuálne potreby jedinca, špecifické potreby konkrétnych cieľových skupín a súčasne reagovať na potreby trhu práce. Nastavenie oprávnených aktivít výzvy NedisKVALIFIKUJ SA! reflektovalo tieto potreby. Rozsah oprávnených aktivít bol dostatočne široký na to, aby umožnil vytvoriť natoľko rôznorodé projekty, ktoré pokrývali širokú paletu dopytu zainteresovaných subjektov po ďalšom vzdelávaní.

Ako ukázal terénny prieskum, pri príprave a realizácii projektov predkladaných v rámci hodnotenej výzvy bolo možné identifikovať 3 základné fázy:

Fáza 0 – Analýza potrieb trhu práce,

Fáza 1 – Tvorba vzdelávacieho programu a zaškolenie lektorov,

Fáza 2 – Vzdelávanie cieľových skupín.

Fáza 0, resp. analýza potrieb trhu práce, predstavovala základné východisko pre obsahové zameranie vzdelávania a tvorbu vzdelávacích modulov. Táto fáza prebiehala ideálne v období prípravy projektu,

---

⁶ Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 – 2030

tzn. v období pred predložením žiadosti o NFP a na jej základe bol nastavený projekt a rozpočet⁷. Prístupy prijímateľov pomoci, s ktorými bol vedený rozhovor, sa k tejto prípravnej fáze líšili.

Na jednej strane sú prijímatelia, ktorí pri tvorbe obsahového zamerania projektu vychádzali z detailnej analýzy trhu práce, často podporení úzkou komunikáciou so zamestnávateľmi. V tomto prípade dochádzalo k nadväzovaniu partnerstva a zameranie vzdelávacích aktivít bolo prispôbené potrebám konkrétnych zamestnávateľov a ich zamestnancov, čo sa následne prejavilo vysokým záujmom cieľových skupín o vzdelávanie.

Ukazuje sa, že záujem cieľových skupín o ponúkané aktivity závisí od zodpovedného prístupu prijímateľa k etape analýzy potrieb. Pokiaľ je táto analýza tvorená v úzkej spolupráci so samotnou cieľovou skupinou alebo s jej zamestnávateľmi, je vysoký predpoklad, že záujem bude viac než dostatočný, pretože tu bude aj motivácia pre cieľovú skupinu. Konkrétnym príkladom je spolupráca s konkrétnou firmou (zamestnávateľom), ktorý má potrebu na do vzdelávanie svojich zamestnancov. V takom prípade sú aktivity modifikované spôsobom, ktorý zaisťuje nielen záujem cieľovej skupiny, ale aj následné využitie potenciálu, ktorý bol do nej vložený v priebehu poskytnutia (celoživotného) vzdelania zo strany zamestnávateľa.

Veľký záujem cieľových skupín je tiež zrejmý v prípade vysoko odborného vzdelávania, ktoré realizujú profesijné združenia a cechy pre svojich členov, pretože aj tu ide prevažne o vzdelávanie pre špecifickú cieľovú skupinu. Príkladom môže byť projekt cechu kachliarov, kde výstupom vzdelávania bolo postavenie kachlí absolventmi projektu alebo projekt cielený na mladých lekárov so zameraním na gastroenterológiu, ktorého predmetom bol praktický tréning vyšetrovacích metód s využitím moderných lekárskeho nástrojov.

Na druhej strane sú prijímatelia, ktorí analýzu trhu práce nespracovávali, napriek tomu sa domnievajú, že ich projekt reaguje na potreby trhu práce. Vychádzajú tak zo všeobecne známych a vo verejnom priestore bežne zdieľaných informácií podporených subjektívnym pohľadom prijímateľa. V tomto prípade je identifikovaný deficit vzdelania v určitom prostredí bez zapojenia inštitúcií, ktoré budú vzdelávanú cieľovú skupinu následne využívať (ponúka sa termín anonymný beneficiant). Aj keď sú pri danej cieľovej skupine objektívne identifikované deficity vo vzdelanosti, nie je úplne zaistené, že to cieľová skupina vníma rovnako, čo následne podväzuje jej motiváciu. Príkladom môže byť cieľová skupina z marginalizovaných rómskych komunít, osoby s neukončeným nižším stredným vzdelaním, nízkokvalifikovaní pracovníci a pod.

Samostatnú kategóriu predstavujú čerství absolventi bez praktických skúseností, resp. mladí ľudia do 25 rokov. Hoci analýza dát uvedená v kap. 3.1.1 jasne ukazuje záujem o CŽV z radov mladých ľudí do 25 rokov, terénny prieskum tento trend nepotvrzuje. Z rozhovorov s prijímateľmi pomoci vyplynulo, že subjektívne registrujú nízky záujem tejto cieľovej skupiny, najmä z radov absolventov. Prijímatelia to pripisujú psychologicko-sociálnym aspektom, keď absolventi disponujú sebavedomým pocitom dostatočnej kompetentnosti a potrebnej zručnosti, ktorý ústi do nedostatočnej motivácie k ďalšiemu vzdelávaniu. Najväčší záujem o CŽV subjektívne vnímajú v prípade kategórie zamestnancov vo veku 30 – 49 rokov.

Ďalšia fáza 1, zameraná na tvorbu vzdelávacieho programu, úzko súvisí s vyššie uvedeným. Zapojenie zamestnávateľov alebo profesijných združení významným spôsobom prispieva k presnému zacieleniu vzdelávacích programov na potreby daného odboru. Na druhú stranu nemožno zabúdať na vzdelávanie v tzv. mäkkých zručnostiach, pretože sa mnohokrát stáva, že pracovník je vzdelaný v odbornej oblasti,

---

⁷ Niektoré projekty spracovávali túto analýzu ako súčasť projektu, resp. ako prvú aktivitu. To nemožno považovať za úplne ideálny stav, pretože potom prijímateľ mení viackrát nastavenie projektu a rozpočet. Prijímateľ by mal poznať potreby cieľových skupín pri predložení projektu.

avšak nedisponuje širšími spoločensko-behaviorálnymi kompetenciami (napr. komunikácia v pracovnom kolektíve, komunikácia so zákazníkom, tímová práca, time management a pod.). Veľakrát je zložité niektoré cieľové skupiny motivovať k tomu, že aj tento typ vzdelávania má svoje opodstatnenie.

Pri tvorbe vzdelávacieho programu je preto nevyhnutné citlivo pracovať so špecifikami osloveneí cieľovej skupiny a prispôbiť vzdelávanie ich potrebám.

Ukazuje sa, že súčinnosť so zamestnávateľmi pri poskytovaní ČŽV je tým správnym postupom, zaisťujúcim efektívne využitie vložených prostriedkov. Avšak aj vzdelávacie programy zamerané na získanie všeobecných vedomostí, ako napr. vzdelávanie v IKT, cudzích jazykov, finančnej gramotnosti, podnikateľských aktivít a pod. majú svoje opodstatnené miesto, pretože prispievajú k zvyšovaniu kompetencií a vedomostí.

Aj samotný spôsob realizácie vzdelávacích programov, fáza 2, má výrazný vplyv na záujem cieľových skupín zúčastniť sa daného vzdelávania. Vzdelávacie programy sa v rámci projektov výrazne líšili, ako do dĺžky, resp. časovej dotácie na vzdelávací kurz, tak aj organizačným zabezpečením. Niektoré programy boli koncipované ako dlhodobé vzdelávanie v rozsahu niekoľkých stoviek hodín rozprestretých do viacerých mesiacov. Na opačnej strane spektra stojí jednodňové vzdelávanie v rozsahu 8 hodín. Aspekt časovej náročnosti vzdelávania zohrával dôležitú úlohu v rozhodovaní potenciálnych účastníkov.

Ďalšími faktormi, ktoré ovplyvňovali záujem cieľových skupín, bolo miesto realizácie vzdelávania a denná doba, kedy vzdelávanie prebiehalo. Nie vždy boli zamestnávatelia ochotní uvoľňovať pracovníkov v priebehu pracovnej doby, mnohé kurzy preto prebiehali v popoludňajších a večerných hodinách, prípadne aj cez víkend. Niektorí prijímatelia volili na konanie kurzov vlastné priestory/učebne, niektoré projekty koncipovali svoje vzdelávacie kurzy do penziónov/hotelov, kde účastníci aj prespávali. V týchto prípadoch museli prijímatelia citlivo zvažovať ekonomické možnosti účastníkov. Hoci bol príspevok (finančného alebo nefinančného charakteru) pre frekventantov, ako aj náhrady mzdy vrátane odvodov zamestnávateľa zúčastnených osôb (frekventantov) a výdavky spojené so stravovaním, ubytovaním a cestovným oprávneným výdavkom projektu⁸, z rozhovorov s príjemcami vyplynulo, že im táto skutočnosť nebola známa (považovali tieto výdavky za neoprávnené). Možno predpokladať, že dôvodom tohto je ľudský faktor, či už na strane príjemcov, tak na strane projektových manažérov SO.

Zo skúseností prijímateľov zameriavajúcich sa na druhošancové vzdelávanie vyplýva, že nemožnosť hradiť stravné a cestovné účastníkom vzdelávania sa ukázalo byť demotivujúcim faktorom najmä pre cieľovú skupinu z marginalizovaných rómskych komunít. Niektorí prijímatelia sa preto snažili priblížiť tejto cieľovej skupine a lektori navštevovali priamo osady. Avšak, ukázalo sa, že aby bol tento spôsob

---

⁸ Oprávnené výdavky boli: príspevok (finančného alebo nefinančného charakteru) pre frekventantov, ako aj náhrady mzdy vrátane odvodov zamestnávateľa zúčastnených osôb (frekventantov), výdavky spojené so stravovaním, ubytovaním, cestovným); občerstvenie do výšky 1 500 EUR na projekt za podmienky, že nesmie byť poskytnuté súčasne v ten istý deň s výdavkom na stravné (napr. pre odborný personál, frekventantov) a zároveň nesmie presiahnuť výšku stravného pri tuzemských pracovných cestách v časovom pásme od 5 do 12 hodín na osobu/deň podľa opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o sumách stravného. (zdroj: SO)

funkčný, museli by sa prijať opatrenia na zaistenie bezpečnosti lektorov a bolo by potrebné lektorov motivovať, pretože nie každý je ochotný navštevovať rómske osady.

3.2.2 Identifikácia aktivít/typov vzdelávania majúcich najväčší prínos pre cieľové skupiny a identifikácia chýbajúcich aktivít

Podmienkou, aby cieľové skupiny ponuku vzdelávacích aktivít akceptovali, je reálny prínos ich účasti na vzdelávacích aktivitách pre ich osobný život a pozíciu na trhu práce.

Hodnotiteľ sa v tejto časti danej HO zameril na identifikáciu typických vzdelávacích aktivít, ktoré mali pre danú cieľovú skupinu najväčší prínos. Súčasťou posudzovania bolo aj hodnotenie, ktorý typ vzdelávacích aktivít, či odborné, alebo mäkké, má väčší potenciál byť pre cieľovú skupinu prospešnejší, a do akej miery boli kombinované praktické zručnosti a teoretické vedomosti.

Ako vyplynulo z analýzy štatistických dát uvedených v kap. 3.1, aktivity projektov boli zamerané predovšetkým na prenositeľné zručnosti a na odborné kompetencie pre výkon povolania/zvýšenie možnosti zamestnať sa. Medzi najfrekvencovanejšie vzdelávacie aktivity zamerané na **prenositeľné zručnosti** možno zaradiť pokročilé digitálne zručnosti, finančnú gramotnosť, podnikateľské a manažérske zručnosti, jazykové kurzy, osobnostné a motivačné vzdelávanie, mediálne a komunikačné zručnosti.

Medzi najviac zastúpené sektory hospodárstva, do ktorých bolo vzdelávanie **odborných zručností cielené**, možno zaradiť cestovný ruch, automobilový priemysel, IKT sektor, sektor gastronómie, poskytovanie zdravotnej starostlivosti a agrosektor.

Vyššie uvedené zameranie potvrdil aj terénny prieskum. Ako však vyplynulo z analýzy údajov a kvalitatívnej analýzy medzi prijímateľmi pomoci, nie je možné jednoznačne vyhodnotiť vzdelávacie aktivity, ktoré by bolo možné považovať za najviac dopytované a prínosné pre cieľové skupiny. Dôvodom pre to je skutočnosť, že vzdelávacie aktivity boli veľmi rôznorodé ako po obsahovej, tak procesnej stránke, zasahovali do rôznych hospodárskych sektorov a reagovali na odlišné potreby cieľových skupín.

Účastníci ČŽV v rámci výzvy NedisKVALIFIKUJ SA! tvorili veľmi heterogénnu skupinu, aj keď ich spájali niektoré charakteristické znaky, ktoré však boli veľmi široké. V rámci projektov mohli byť podporené tieto cieľové skupiny:

1. osoby zúčastnené na aktivitách v rámci celoživotného vzdelávania,
2. zamestnanci,
3. samostatne zárobkovo činné osoby,
4. mladí ľudia vo veku do 25 rokov,
5. starší ľudia v produktívnom veku.

Ako je zrejmé z uvedeného zoznamu podporených cieľových skupín, aj v rámci jednotlivých definovaných skupín je rozptyl potenciálnych účastníkov veľmi široký, či už z pohľadu ich statusu na trhu práce (napr. zahrnutie ako zamestnaných, tak nezamestnaných osôb, alebo dobrovoľne nezamestnaných v cieľovej skupine 1, 4 a 5), veku (vekový rozptyl mladistvý až dôchodkový vek v cieľových skupinách 1, 2 a 3), profesijných skúseností, alebo odboru hospodárstva.

Účastníci vzdelávania sa kurzov zúčastnili na dobrovoľnej báze a vyberali si z ponuky také, ktoré zodpovedali ich potrebám, životnej situácii a cieľom. Z tohto pohľadu možno konštatovať, že vzdelávanie bolo pre účastníkov z pohľadu uspokojenia ich potrieb prínosné. Otázka prínosu pre cieľovú skupinu takisto závisí od charakteru vzdelávacích aktivít. Odborné vzdelávanie (v ideálnom prípade dopytované cieľovou skupinou alebo zamestnávateľom) má preukázateľne najväčší

bezprostredný prínos vo zvýšenej kvalifikácii podporených osôb, a tým vyššiu kompetenciu pre vlastné podnikanie alebo pre zamestnávateľov.

S vyvíjajúcim sa prostredím sa vyvíjajú aj požiadavky na vzdelanie. Základným poslaním CŽV je zabezpečiť, aby cieľové skupiny celoživotne udržali krok s vývojom trhu práce a požiadavkami na vzdelanosť. To kladie nároky nielen na odborné vzdelávanie, akokoľvek je nevyhnutné, ale aj na vzdelávanie v tzv. mäkkých kompetenciách. Rozvojom technológií sa menia (zvyšujú) požiadavky na odbornú spôsobilosť, ale tiež sa menia (zvyšujú) požiadavky na všeobecné vzdelanie, niekedy označované ako mäkké spôsobilosti.

Z toho je zrejmé, a poskytovatelia CŽV to tak vnímajú, že vzdelávacie aktivity v oboch oblastiach (odborné a mäkké) by mali byť nastavené proporcionálne, aby bol zaistený aj proporcionálny rozvoj vzdelávania cieľovej skupiny. Poskytovatelia vzdelania na základe analýzy potrieb často robia mix z oboch a integrujú ich do vzdelávacích kurzov. V prípade, keď je vzdelávací kurz rozdelený do viacerých modulov s rôznymi vzdelávacími témami, si väčšinou účastníci kurzu môžu vybrať, ktorý modul/ktoré moduly sú pre nich najprínosnejšie, a tie potom navštevovať. Takáto organizácia kurzov prispieva k zvyšovaniu účelnosti CŽV a pozitívnych vplyvov na cieľové skupiny.

Vnímanie užitočnosti či neužitočnosti konkrétnych vzdelávacích aktivít od cieľovej skupiny záleží na jej vzdelávacích potrebách a na tom, do akej miery sa s objektívnou potrebou vzdelania v danej oblasti dokáže stotožniť. V zásade nie je možné jednoznačne určiť vzdelávaciu aktivitu či okruh aktivít, ktoré by boli všeobecne považované za menej užitočné. Výnimku a rezervovaný prístup od cieľových skupín tvoria tendenčné témy, s ktorými sa časť populácie nedokáže identifikovať (napr. environmentálne témy, vrátane klimatickej udržateľnosti alebo témy sociálnej súdržnosti a pod.).

Všeobecne každá vzdelávacia aktivita, ktorá nenaplní očakávania cieľovej skupiny, je vnímaná ako menej užitočná. Príkladom môže byť oblasť IKT, ak sa v oblasti IKT vzdelávajú spoločne absolventi ZŠ, SŠ a VŠ, mladá a staršia generácia, začiatočníci aj pokročilí užívatelia, potom je zjavné, že pre časť účastníkov bude obsah považovaný za neužitočný (buď neprimerane náročný, alebo, naopak, triviálny). Prijímatelia pomoci sa snažia týmto situáciám vyhnúť, resp. tvoriť pokiaľ možno homogénne vzdelávacie skupiny. Avšak, ako vyplynulo z terénneho prieskumu, nie vždy je to možné s ohľadom na veľkosť skupín, počet účastníkov a celkovú organizáciu vzdelávacieho kurzu.

Chýbajúce aktivity

Identifikácia aktivít, ktoré vo výzve chýbali, bola predmetom rozhovorov s prijímateľmi a členmi fokusovej skupiny. Prijímatelia projektov neidentifikovali zásadný nedostatok v nastavení oprávnených aktivít vo výzve, ktoré by im neumožnili dosiahnuť cieľ projektu. Uvádzali, že nastavenie aktivít je natoľko široké, že projektové zámery nijako neobmedzuje. Avšak, možno sa domnievať, že adresnejšie ciele priamo na najakútnejšie problémy, identifikované v spolupráci s relevantnými partnermi na trhu CŽV, by predstavovalo účinnejší a efektívnejší prístup.

Niektorí prijímatelia uvádzali, že chýbajúce aktivity, ktoré neboli alebo nemohli byť súčasťou projektov pri odbornom vzdelávaní, bola príležitosť pre získavanie praktických poznatkov. A nejde tu len o možnosť, aby si účastník vzdelávacích aktivít mohol cvične nadobudnuté znalosti sám overiť, ale aj o príležitosť vidieť, ako to v praxi chodí (exkurzie, workshopy a preberanie dobrej praxe). V prípade nedostatku praktického nácviku získaných poznatkov sa však možno domnievať, že prijímatelia v tomto smere úplne nevyužili možnosti výzvy a v tomto zmysle svoj projekt nedomysleli.

Z hľadiska systémového prístupu je nutné konštatovať, že výzva Nediskvalifikuj SA! (ani žiadna iná výzva PO1) neumožňovala tzv. vnútrofirčné vzdelávanie. Hoci dôvodom bola vymedzená deliaca línia medzi kompetenciou MŠVVaŠ SR a MPSVR SR v oblasti vnútrofirčného vzdelávania v rámci OP LZ, z pohľadu prijímateľov vyčlenenia vnútrofirčného vzdelávania z výzvy zameranej na CŽV nebolo považované za optimálne. Vnútrofirčné vzdelávanie je dôležitou zložkou komplexného CŽV a nemalo by byť v budúcnosti opomenuté.

Sledovanie kvality CŽV

Pri hodnotení CŽV je potrebné brať do úvahy aj to, či sa realizované vzdelávanie premietlo do zvýšenia šancí účastníka uspieť na trhu práce. S týmto faktorom vo veľkej miere súvisí kvalita vzdelávacieho procesu, resp. zabezpečenie jej zodpovedajúcej miery. Ako vyplynulo z rozhovorov so zástupcami MŠVVaŠ SR, v súčasnej dobe nie je doriešený systémový prístup k hodnoteniu kvality poskytovateľov vzdelávacích služieb a overovania kvality poskytnutého vzdelávania.

Problém je možné vidieť vo formálnom doklade o absolvovaní vzdelávacích aktivít. Pri kurzoch s akreditáciou je tento problém vyriešený, ale veľká časť vzdelávacích kurzov nemá akreditáciu a rieši to rôznymi spôsobmi.

V prípade úzkej spolupráce so zamestnávateľom alebo orgánom hodnotiacim odbornú spôsobilosť je odborné vzdelávanie prípravou, ktorá je následne vyhodnotená nejakou formou preskúšania. To isté platí pri požiadavke priebežného vzdelávania niektorých profesijných skupín, napríklad zdravotníkov alebo sociálnych pracovníkov.

V opačnom prípade dostanú absolventi len viac či menej validný certifikát o absolvovaní kurzu. Kritické hlasy, ktoré v niektorých prípadoch spochybňujú kvalitu CŽV, tak môžu mať pravdu v tom, že ocenená je účasť, nie nadobudnuté poznatky. Zaujímavým námetom v oblasti kvality bol návrh na vytvorenie systému, kde by bola pomocou záujmových a profesijných organizácií zamestnávateľov monitorovaná kvalita odborne zameraných vzdelávacích aktivít, ktoré nie sú nadviazané na konkrétneho zamestnávateľa alebo orgán hodnotiaci odbornú spôsobilosť.

Zhrnutie hodnotiacej otázky 2

Na otázku, či zodpovedalo nastavenie oprávnených aktivít potrebám cieľových skupín, je potrebné odpovedať kladne. V tomto zmysle bola určujúca požiadavka analyzovať v počiatočnej etape realizácie projektu potreby trhu práce a v tej súvislosti identifikovať očakávania cieľových skupín. Tým bol vytvorený predpoklad, že sa vzdelávacie aktivity stretnú s reálnou potrebou trhu práce aj cieľových skupín.

Presnejšie definovať konkrétne oprávnené aktivity mimo takto definovaný rámec nie je možné. V prípade konkrétnych odborne zameraných vzdelávacích aktivít záleží na konkrétnej potrebe cieľovej skupiny, respektíve na požiadavkách lokálneho trhu práce. V prípade mäkkých aktivít potom zase na reálnom deficite vzdelania cieľovej skupiny, respektíve na potrebnom backgrounde pre odborné kompetencie.

Pre odborné vzdelávanie je kľúčové spojenie s praxou. Nie vo všetkých projektoch sa podarilo nastaviť z najrôznejších príčin aj túto časť vzdelávacích aktivít.. Prevažná časť odborne zameraných projektov však prepojenie vzdelávacích aktivít s praxou zvládla.

Napriek tomu, že mala úvodná analýza projektov zabezpečiť súlad ponuky vzdelávacích aktivít a dopytu po vzdelávaní, ponúkané vzdelávacie aktivity sa v niektorých prípadoch nestretli so záujmom cieľových skupín, resp. efektívnosť vzdelávacích aktivít bola aj napriek snahe poskytovateľov minimálna. Nie je to síce v projektoch CŽV kľúčový trend, ale napriek tomu je účelné analyzovať príčiny, prečo sa v niektorých prípadoch vzdelávacích aktivít nestretla ponuka so zodpovedajúcim dopytom na strane cieľových skupín.

Príčinu treba hľadať v dvoch rovinách. Buď ponúkané vzdelávacie aktivity nepovažovali cieľové skupiny za užitočné pre svoj osobný život a pozíciu na trhu práce, a z toho dôvodu neboli zo strany cieľových skupín pozitívne vnímané, alebo boli v ponuke opomenuté iné, pre cieľovú skupinu dôležitejšie oblasti vzdelávania, ktoré boli potrebné pre dosiahnutie ich cieľov.

HO3: Aké boli kľúčové faktory (vonkajšie aj vnútorné) úspešnej realizácie dopytovo-orientovaných projektov?

3.3.1 Faktory ovplyvňujúce rozhodovanie žiadateľov pri výbere oprávnených aktivít a bariéry záujmu cieľových skupín o ČŽV

Žiadatelia v žiadosti o NFP špecifikujú, na aké oprávnené aktivity z výzvy a na ktoré cieľové skupiny sa chcú zamerať. Obsahovou náplňou tejto kapitoly je analýza, čo vedie žiadateľa k rozhodnutiu zamerať sa práve na zvolené spektrum oprávnených aktivít a cieľových skupín.

Hypotézou pri tom je, že vo svojich projektoch zohľadňujú žiadatelia nielen potreby trhu práce, ale tiež zohľadňujú očakávania cieľových skupín, pretože bez reflexie postojov účastníkov ČŽV nemožno očakávať ich reálny záujem o ponúkané vzdelávacie aktivity.

Aj v oblasti ČŽV platí všeobecná zásada, že sa musí stretnúť ponuka a dopyt. Primárny je v tomto zmysle dopyt a ponuka z nej musí vychádzať, resp. musí vychádzať z potrieb zamestnávateľov a trhu práce na vzdelané ľudské zdroje. To, že sa stretne dopyt s ponukou, je nutná, nie však postačujúca podmienka úspešnosti ČŽV. Dôležitým faktorom je povedomie cieľových skupín o existujúcich ponukách vzdelávacích aktivít, ale hlavne motivácia/záujem cieľových skupín využiť ponuku vzdelania.

Žiadatelia, ktorí ponúkajú vzdelávacie aktivity, sú tak postavení pred rozhodnutie, čo do systému ČŽV ponúknuť, aby sa stretli s reálnym dopytom trhu práce a tiež s motivovanou cieľovou skupinou, ktorá chce možnosť vzdelania využiť. Súčasne musí riešiť dostupnosť kvalitných učiteľov a lektorov na pokrytie zamýšľaných vzdelávacích aktivít. Už v tejto úvodnej fáze celého procesu sa zakladá jeho kvalita a účinnosť.

Vo výhodnejšej situácii sú poskytovatelia vzdelávania s väčšími skúsenosťami a robustným zázemím, napr. školy alebo zavedené vzdelávacie inštitúcie. Tie nie sú limitované ani odbornými kapacitami, ani metodickým zázemím. Po analytickom zhodnotení potrieb trhu práce si stanoví cieľovú skupinu s predpokladom dostatočnej motivácie a vzdelávací program postaví na optimálnych vzdelávacích aktivitách.

Výber oprávnených aktivít je pre žiadateľov/poskytovateľov vzdelávania jednoduchší, pokiaľ sa orientujú na cieľovú skupinu, ktorá sama v sebe nesie dopyt trhu práce. Príkladom sú živnostníci, podnikatelia, ale aj osoby seniorského veku, ktoré presne vedia, kam sa chcú posunúť a čo sa musia naučiť, aby uspeli vo zvolenom segmente trhu práce.

Rovnako tak sú v jednoduchšej situácii aj žiadatelia/poskytovatelia vzdelania, ktorí dlhodobo a intenzívne spolupracujú so zamestnávateľmi. Tí svoje vzdelávacie aktivity môžu prispôbiť reálnemu dopytu trhu práce, a tým si aj zaistiť záujem cieľovej skupiny.

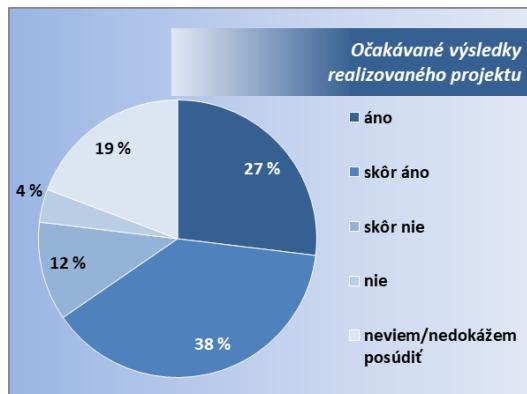
V najnáročnejšej situácii sú žiadatelia/poskytovatelia vzdelania, ktorí svoje vzdelávacie aktivity definujú na základe vlastnej analýzy potrieb trhu práce. Tu už je úplne reálne riziko, že uskutočnená analýza nebude dostatočne reflektovať motiváciu cieľových skupín v danom segmente vzdelávania, alebo že sa vplyv realizovaných vzdelávacích aktivít v saturácii trhu práce neprejaví očakávanou mierou.

Toto riziko v sebe nesú skôr tzv. mäkké vzdelávacie aktivity. Analýza potrieb trhu práce sa môže preklopiť na analýzu deficitu vo vzdelaní pracovnej sily. Aj keď bude tento deficit identifikovaný objektívne, môže sa stať, že sa cieľová skupina s takto definovaným deficitom nestotožní (a nebude

mať o vzdelávacie aktivity záujem), alebo že takto dovedená cieľová skupina bude zložito hľadať uplatnenie na trhu práce, pretože sa jej potenciál zvýši len minimálne.

Podľa názoru žiadateľov/poskytovateľov vzdelania však k takejto situácii dochádza sporadicky a prevažná časť z nich sa domnieva, že výsledky, ako ich očakávali, boli dosiahnuté.

Graf 5: Dosiahnuté výsledky a dopady podľa terénneho prieskumu

Zdroj: Dotazníkový prieskum

Subjektívne hodnotenie, či boli projektom dosiahnuté **očakávané výsledky**, je podľa očakávania vysoko pozitívne. Ak odčítame odpovede „neviem“, pozitívne odpovede tvoria 81 %.

Respondenti vidia dosiahnutie očakávaných výsledkov prevažne v zlepšení študijných výsledkov frekventantov a vo zvýšení motivácie k vzdelávaniu.

Projekty sa venujú celému spektru podporovaných cieľových skupín podľa výzvy. Medzi najvýznamnejšie **dopady** možno zahrnúť možnosť doplniť si poznatky i zručnosti, získanie – zvýšenie – doplnenie kvalifikácie, možnosť presadiť sa na trhu práce.

Bez ohľadu na hĺbku vykonanej analýzy trhu práce však musia všetci žiadatelia/poskytovatelia vzdelávacích aktivít riešiť motiváciu cieľových skupín. Určujúcim je spravidla fakt, že osobný rozvoj vedie k postupu v zamestnaní a odrazí sa v mzdovom ohodnotení. Keď cieľová skupina cíti, že jej profesijný rast pomôže k vyššej mzde, so záujmom školenia absolvuje. Napríklad pre učiteľov je často prvou otázkou, či za to budú mať nejaké kredity. Ak sa dozvie, že vzdelávanie je zamerané na osobnostný rozvoj a vo zvýšení platu sa primárne neodrazí, nie je to pre nich dostatočná motivácia.

Okrem subjektívnych faktorov, ovplyvňujúcich záujem cieľových skupín o ponúkané vzdelávacie aktivity v rovine motivácie a jasne definovaných požiadaviek na obsah vzdelávacích aktivít, sú dôležité aj objektívne faktory, charakteristické pre jednotlivé cieľové skupiny.

Objektívnym faktorom ovplyvňujúcim záujem cieľovej skupiny je často časová dispozícia. Tá môže komplikovať organizáciu vzdelávacej aktivity pre rôzne cieľové skupiny. Konkrétne zamestnanci vyslaní zamestnávateľom predpokladajú, že aktivity budú prebiehať dopoludnia, no osoby registrované na ÚPSVaR (UoZ) v tom čase riešia komunikáciu s úradom.

Časovo vyťaženie záujemcovia o vzdelávacie aktivity budú ovplyvnení intenzitou výučby a dobou počas dňa, v ktorej prebieha. Naopak, cieľové skupiny, ktoré nemajú náročný časový režim dňa, môžu považovať účasť na vzdelaní za stratu času a očakávajú nejaký bonus alebo kompenzáciu.

Tieto objektívne faktory je možné identifikovať pre danú cieľovú skupinu už v priebehu analýzy potrieb a aktivity navrhnuť tak, aby sa tieto obmedzujúce faktory minimalizovali.

Vo vzťahu k projektom podporeným z výzvy na ČŽV je potrebné zvážiť aj to, že vzdelávacie kurzy sú pre účastníkov zadarmo. Z rozhovorov jednoznačne vyplynulo, že mnohí účastníci vzdelávania by sa ho nezúčastnili, ak by bolo zaťažené ich finančnou spoluúčasťou.

Faktory ovplyvňujúce rozhodovanie žiadateľov pri výbere oprávnených aktivít boli doteraz skúmané z pohľadu žiadateľov/poskytovateľov vzdelania. V rámci danej HO sa hodnotiteľ zameral aj na posúdenie, aké bariéry obmedzujú cieľové skupiny vo vzťahu k ponúkanému ČŽV a limitujú tak úspešnú účasť na vzdelávacích aktivitách a v krajných prípadoch sú príčinou toho, že vzdelávací cyklus zostane nedokončený.

Predpokladom pre úspešnú realizáciu projektov pri tom je, že pri analýze potrieb trhu práce a postojov cieľových skupín žiadatelia analyzujú aj bariéry, ktoré môžu cieľovú skupinu od účasti na ponúkaných vzdelávacích aktivitách odradiť. Proti analýze potrieb trhu práce, ktorá je postavená na objektívnych dátach, je analýza postojov cieľových skupín postavená na úplne iných faktoroch zo sociologickej oblasti. To komplikuje vykonanie analýzy a formuláciu konkrétnych východísk a poskytovateľ vzdelávacích aktivít sa tak musí na svoje zámery pozrieť očami cieľovej skupiny.

Ako úspešnú účasť na vzdelávacích aktivitách (z pohľadu cieľovej skupiny) je možné chápať preukázanie nadobudnutých vedomostí. Taký úspech je súčinom schopností lektora a schopností účastníka vzdelania. Absenciu schopností na oboch stranách možno teda považovať za objektívnu prekážku úspešnej účasti cieľovej skupiny na vzdelávacích aktivitách.

Za závažnejšie je však potrebné považovať subjektívne prekážky na strane účastníka vzdelávacích aktivít a príčiny, ktoré ich spúšťajú. Všetko sa odvíja od nereálnych očakávaní cieľovej skupiny.

V prvom rade je to dostatok vôle absolvovať celý kurz, pretože vzdelávacie aktivity sú komponované do dní, týždňov, aj mesiacov. Predčasné ukončenie účasti má za následok nielen znehodnotenie doterajšej práce účastníka i lektora, ale pri vyššom záujme o účasť aj blokovanie iného záujemcu.

Ďalej je to nevyhnutnosť prijať niektoré obmedzenia súvisiace s účasťou na kurze. Napríklad, aj keď je kurz bezplatný, náklady na cestovné väčšinou nepatria medzi uznateľné náklady. Alebo musí účastník akceptovať, že kurz prebieha na úkor voľného času.

V neposlednom rade sú niektoré cieľové skupiny zvyknuté za akúkoľvek aktivitu (hoci je konaná v ich prospech) vyžadovať nejaké zvýhodnenie, bonus alebo dokonca odmenu, ako substitúciu chýbajúcej motivácie. Bohužiaľ, aj hmotnými statkami stimulovaná účasť na vzdelávacích aktivitách je považovaná za úspešnú a vôbec nevedí, že cieľová skupina je vlastne vzdelávaná proti svojej vôli.

3.3.2 Slabé a silné stránky nastaveného procesu implementácie projektov ČŽV

Procesy, ktoré determinujú realizáciu projektov ČŽV, sú jedným z limitov, ktoré sa spolupodieľajú na úspešnosti či neúspešnosti celého programu ČŽV.

Obsahovou náplňou tejto kapitoly je analýza, za akých podmienok dochádza k implementácii projektov ČŽV a aké organizačné bariéry musia žiadatelia prekonávať, resp. aké pozitívne aspekty je možné v nastavenom procese implementácie registrovať.

Identifikácia slabých a silných stránok procesu implementácie projektov ČŽV je založená na terénnom prieskume. Úskalia realizácie projektov boli predmetom DOT realizovaného v decembri 2020 v rámci 1. fázy hodnotenia PO1. Vzhľadom na to, že v rámci uvedeného DOT boli oslovení aj všetci prijímatelia z výzvy NedisKVALIFIKUJ SA!, hodnotitelia využili existujúcu dátovú základňu aj pre toto hodnotenie. Výsledky DOT boli doplnené zisteniami z rozhovorov s prijímateľmi pomoci a rozhovorov so zástupcami SO.

Na úvod je možné konštatovať, že prijímatelia projektov ČŽV sa vo výpočte výhrad a slabých stránok implementácie nijako podstatne neodlišujú od DOP realizovaných v ostatných výzvach PO1.

Fáza predkladania žiadostí o NFP

Čo sa týka procesu predkladania žiadostí o NFP, žiadatelia mali iba zriedka výhrady k zrozumiteľnosti výzvy na predkladanie žiadosti o NFP a k spôsobu, ako prebiehala komunikácia (pozri tabuľku 13).

Tabuľka 13: Náročnosť predloženia žiadosti o NFP

Bola pre vás zrozumiteľná a vhodne odkomunikovaná výzva na predkladanie ŽoNFP?		Ako hodnotíte administratívnu náročnosť spojenú s podaním ŽoNFP?	
áno	7	vysoká	7
skôr áno	15	skôr vysoká	8
skôr nie	0	skôr nízka	4
nie	0	nízka	0
neviem/nedokážem posúdiť	4	neviem/nedokážem posúdiť	7

Zdroj: Dotazníkový prieskum

Z absolútnej prevahy pozitívnych odpovedí možno usudzovať, že výzva aj komunikácia k nej boli pripravené na dobrej úrovni.

Iná je otázka administratívnej náročnosti predloženia projektu. Tu sa zhodne necelých 90 % relevantných odpovedí (po očistení od odpovedí „neviem“) na vysokej administratívnej náročnosti. Odhliadnuc od toho, že sťažovať sa na administratívnu náročnosť patrí k „povinnosti“ predkladateľov projektov, takto vysoké percento negatívnych výpovedí musí mať nejaké racionálne jadro.

Čo sa týka bariér pre účasť na projektoch, respondenti uvádzajú v približne 75 % odpovediach prílišnú administratívnu náročnosť a byrokráciu a časovo zdĺhavé schvaľovanie žiadosti o NFP. Veľmi často sa opakuje názor, že aj finančná spoluúčasť môže byť prekážkou na predloženie projektu.

Dĺžka schvaľovania projektov v rámci výzvy NedisKVALIFIKUJ SA! trvala približne 12 mesiacov. Dôvodom pre túto skutočnosť bolo, že išlo o prvú výzvu z PO1, teda pre SO to predstavovalo prvú skúsenosť s vyhlasovaním a nastavovaním výzvy. Faktorov, ktoré ovplyvnili procesy týkajúce sa tejto výzvy, bolo niekoľko.

Medzi externé faktory je možné zahrnúť to, že pri vyhlasovaní výzvy v roku 2016 neboli na národnej úrovni plne nastavené procesy a systémy riadenia, neboli plne funkčné všetky funkcionality ITMS2014+ (to korešponduje s výsledkami dotazníkového prieskumu, keď 2/3 respondentov požaduje, aby bol systém užívateľsky ústretovejší), neboli finálne nastavené pravidlá auditov zo strany MF SR a pod. To všetko sa nastavovalo až v priebehu už vyhlásenej výzvy. V tomto období sa tiež menili pravidlá de minimis, v rámci ktorých bola výzva vyhlásená a nadobudla účinnosť novela zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora.

Ďalším faktorom bolo, že išlo vôbec o prvú výzvu z PO1 a jednu z mála výziev zameranú na ČŽV, resp. Vzdelávanie dospelých. To sa prejavilo vo veľkom záujme žiadateľov o predloženie projektu (viackrát sa navyšovala alokácia). Veľké množstvo predložených žiadostí kládlo zvýšené nároky na časovú a personálnu kapacitu SO. Veľkú časovú náročnosť možno okrem iného pripísať najmä posudzovaniu zhody s pravidlami de minimis, kedy bolo potrebné skúmať ekonomické a majetkové vzťahy u každého žiadateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť a riešiť situácie, kedy dochádzalo k prečerpaniu de minimis žiadateľom.

Veľkou témou boli tiež MU, ich nastavenie a prepojenie na aktivity. Tu dochádzalo k mnohým zmenám a objasňovaniu situácie medzi MŠVVaŠ SR, MPSVR SR a CKO. Otázka in-house (in-companing) training taktiež predstavovala komplikáciu pre výzvu, pretože bolo potrebné vymedziť deliacu líniu medzi kompetenciou MŠVVaŠ SR a MPSVR SR v oblasti vnútro firemného vzdelávania. Hoci je vnútro firemné vzdelávanie neoddeliteľnou súčasťou ČŽV, nebolo na základe vymedzenia deliacich línií medzi aktivitami v gescii MPSVR SR a MŠVVaŠ SR súčasťou výzvy vyhlásenej v rámci PO1. Taktiež vymedzenie cieľových skupín bolo nevyhnutné intenzívne komunikovať so žiadateľmi o podporu, najmä vymedzenie nezamestnaných osôb pre potreby ČŽV.

Z vyjadrení SO však vyplynulo, že potom, čo boli doladené systémy a stanovené štandardizované postupy, došlo k upokojeniu situácie a následný proces administrácie už schválených projektov prebiehal v súlade so zavedenými zvyklosťami.

Ako už bolo spomenuté vyššie, absorpčná kapacita na strane žiadateľov bola vysoká a splnila očakávania SO. Hoci niektorí respondenti v dotazníkovom prešetrovaní uvádzali ako možnú bariéru spolufinancovanie projektu, táto obava sa nenaplnila. Spolufinancovanie vo výške 5 % nepredstavovalo pre vzdelávacie inštitúcie, ktoré sú podnikateľskými subjektmi, problém. Ako problém sa to mohlo javiť v SOŠ, kde škola ako rozpočtová organizácia musí žiadať o spolufinancovanie svojho zriaďovateľa.

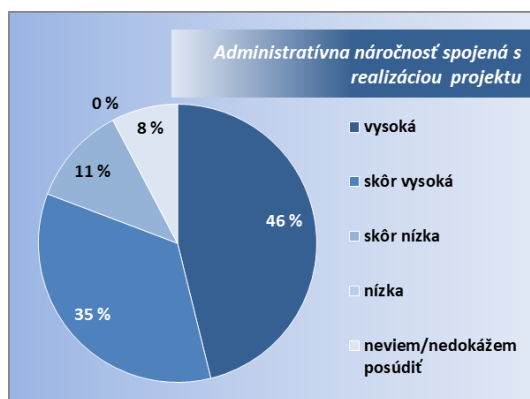
Pri nastavovaní oprávnených aktivít výzvy SO vychádzal z ustanovení v OP LZ, ktoré sú uvedené veľmi všeobecne a takisto možnosťami danými ITMS2014+. Hlavnou požiadavkou SO bolo, aby išlo o vzdelávanie dospelých, vzdelávanie pre potreby trhu práce a aby podpora zasiahla populáciu mladú, staršiu, aj programy druhej šance. Široký záber aktivít potvrdili aj rozhovory s prijímateľmi podpory, kedy sami uvádzali, že z pohľadu obsahového zamerania nebol problém predložiť v podstate akýkoľvek projekt, pretože vždy sa do preddefinovaných oprávnených aktivít obsahovo vošiel.

V tomto zmysle bolo diskutované, že do budúcnosti bude potreba vzdelávanie viac fokusovať do konkrétnych nosných odvetví národného hospodárstva a reagovať tak cielene na potreby trhu práce.

Fáza implementácie projektov

Pre hodnotenie implementácie projektov boli taktiež využité dáta z DOT. Nižšie uvedené grafy približujú, ako respondenti vnímajú náročnosť implementácie projektu.

Graf 6: Nároky na realizáciu projektu

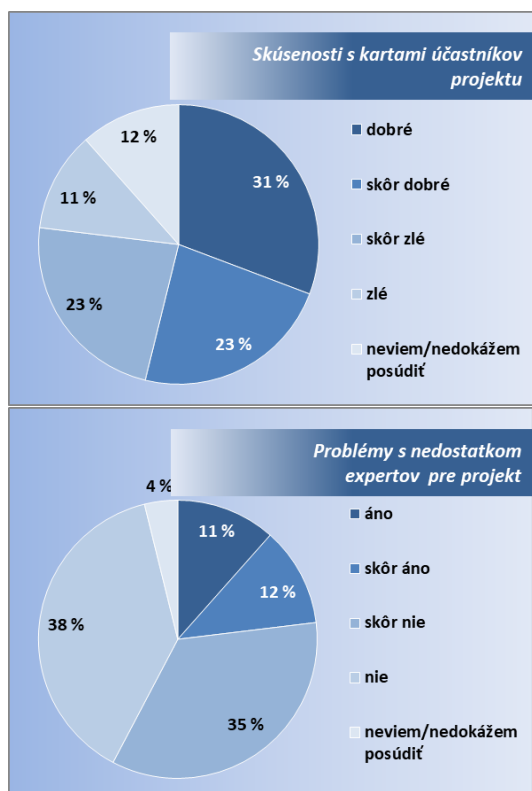

Okrem administratívnej náročnosti pravidelného reportingu o priebehu projektu rezonuje v názoroch respondentov kritika pravidiel VO. A to hneď z niekoľkých dôvodov. Jednak je to vlastný proces a jednak skutočnosť, že nemožno pružne reagovať na vývoj po skončení procesu, ktorý je časovo náročný. Výhrada k obmedzenej flexibilitate je pomerne častá. Nie je výnimkou, že riešenie prebieha tak, ako bolo naplánované a vysúťažené, aj keď je zjavné, že to nie je najefektívnejší postup.

Nastavenie oprávnených výdavkov hodnotí pozitívne 87 % respondentov. Medzi výdavky, ktoré museli prijímatelia hradiť z vlastných zdrojov, uvádzali najčastejšie mzdové náklady. Mzdy pre niektoré profesie nie sú zahrnuté do oprávnených výdavkov, alebo je objem mzdových nákladov fixovaný k dátumu žiadosti a nemožno potom v priebehu projektu reagovať na reálny vývoj miezd.

Zdroj: Dotazníkový prieskum

Zdroj: Dotazníkový prieskum

Prevažná časť realizátorov projektov nemá s kartami účastníkov problém. Napriek tomu je dobré spomenúť niektoré negatívne skúsenosti, ktoré súvisia s administratívnou náročnosťou, pravidlami GDPR a problémami technického charakteru. Bolo by užitočné zvážiť, či sú všetky požadované údaje potrebné, alebo ich možno získať z verejných registrov centrálnne.

Druhou kritizovanou oblasťou je opäť užívateľská ústretovosť pri vyplňovaní údajov a pri vykonávaní zmien v zapísaných údajoch.

Hoci prevažná časť respondentov uvádza, že získať potrebných expertov pre účasť v projekte nebol problém, pri približne štvrtine sa taký problém vyskytol.

Najväčším problémom bolo nájst expertov s požadovanou dĺžkou praxe (týka sa pozícií riadenia a administrácia projektu – vytypované pozície). Pri udávanom nedostatku expertov jednoducho na trhu práce nie sú. A keď sú, tak nedisponujú potrebnými kompetenciami, alebo ich finančné požiadavky presahujú možnosti projektu.

Vyššie uvedené zistenia z DOT korešpondujú s rozhovormi s prijímateľmi pomoci. Dĺžka a niekoľkostupňové schvaľovanie VO predstavuje neprimeranú záťaž a mnohokrát negatívne ovplyvní posun začatia vzdelávania.

Ako pri všetkých ostatných výzvach z PO1, aj tu prijímatelia negatívne vnímajú dĺžku schvaľovania vyúčtovania finančných prostriedkov, ktorá sa pohybuje v rozmedzí niekoľko mesiacov. Hoci sa prijímatelia zaviazali v prípade potreby finančne zaistiť výdavky projektu aj nad rámec 5 % spolufinancovania, omeškanie refundácie výdavkov v ráde vyšších jednotiek mesiacov je na hrane únosnosti a prijímatelia ich riešia úverovaním.

SO vníma túto skutočnosť, snaží sa ju riešiť navýšením a preskupovaním personálnych kapacít a postupne dochádza k znižovaniu priemerných lehôt na vybavenie žiadostí o platbu. Avšak, z pohľadu systémového riadenia implementácie projektov PO1 to nemožno považovať za uspokojivú situáciu. Je potrebné vnímať, že extrémna administratívna náročnosť realizácie projektov (či už je to kontrola a administrácia VO, kontrola vykazovania oprávnených výdavkov a pod.) je daná nielen požiadavkami SO kladenými na prijímateľa, ale aj požiadavkami RO OP LZ, CKO, auditného orgánu a ďalších na SO. Vystáva otázka, či celý systém s ohľadom na nastavenie jednotlivých procesov, najmä kontrolných, nezačína byť kontraproduktívny. To znamená, že pre samotnú administratívu začne unikať podstata veci, resp. zameranie projektu a realizácia hlavných aktivít, na ktorých je projekt postavený. Je preto nevyhnutné pracovať na **zjednodušení** celého systému a riešiť procesy riadenia EŠIF **komplexne a systémovo** pri zahrnutí **všetkých úrovní riadenia**.

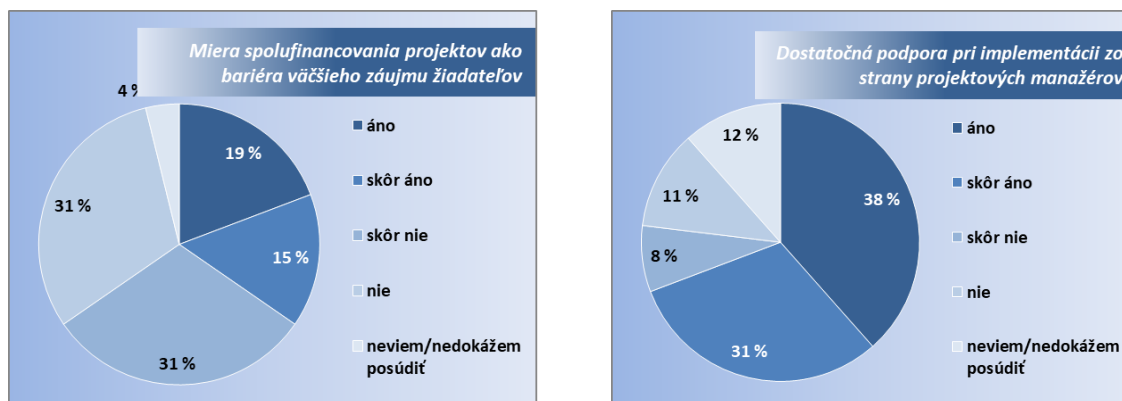
Získanie kvalitných expertov na pozície lektorov do značnej miery súvisí s možnosťou ich finančného ohodnotenia. Vzhľadom na to, že ich sadzba bola stanovovaná v roku 2016 a za posledných niekoľko rokov sa situácia na trhu výrazne posunula smerom vyššie, sú v projektoch hľadané neštandardné cesty, ako lektorov zaplatiť. Napr. sa spoliehajú na dobré vzťahy so svojimi dlhodobými lektormi, ktorým ponúknu kompenzácie v rámci iných projektov. Špecifickým prípadom sú lektori s vysokou

odbornosťou v konkrétnom odbore, ktorým vysoko záleží na ďalšom rozvoji tohto odboru, a sú preto ochotní oželiť zodpovedajúce mzdové ohodnotenie. Žiadny z prístupov však nie je zo systémového hľadiska v poriadku, preto je nevyhnutné pre ďalšie obdobie starostlivo zvoliť takú sadzbu, ktorá umožní najať vysoko kvalitných a erudovaných lektorov. Tento aspekt veľmi úzko súvisí s už spomínanou požiadavkou na zaistenie vysokej kvality CŽV, pre ktorú sú lektori zásadným stavebným kameňom.

Podporu pri implementácii zo strany manažérov hodnotí prevažná časť respondentov pozitívne (pozri graf nižšie). Iba približne štvrtina opýtaných nebola s podporou spokojná a príčinu vidí v objektívnej rovine (preťaženie manažérov veľkým množstvom projektov), aj v subjektívnej rovine (neodbornosť, nekompetentnosť, pomalosť). To potvrdili aj rozhovory s prijímateľmi, pričom poukázali aj na častú fluktuáciu na pozíciách projektových manažérov. To bolo dané veľkým počtom projektov, ktoré boli pridelené jednotlivým projektovým manažérom. Množstvo pridelených projektov prevažovalo časové kapacity týchto manažérov, čo sa prejavovalo v oneskoreniach pri spracovávaní žiadostí o platbu a postupne sa ďalej nabaľovalo.

Graf 7: Miera spolufinancovania a podpora manažérov

Zdroj: Dotazníkový prieskum

Bez nároku na reflexiu miery závažnosti pre proces implementácie sú ďalej uvedené najčastejšie výhrady respondentov DOT, ktoré možno považovať za slabé stránky implementácie projektov.

- Administratíva projektu je najmä pre neskúsených prijímateľov často neovladateľná, monitorovacie správy, vykazovanie hodín, dokumentácia VO a najmä spracovanie ŽoP zaberá veľa času;
- fluktuácia medzi projektovými manažérmi na strane poskytovateľa komplikuje plynulosť komunikácie;
- je zložité udržať cash flow, pretože ŽoP sú realizované často s neprimeraným oneskorením;
- v schválenom rozpočte je zložité robiť zmeny, hoci sú objektívne zdôvodnené a spočívajú iba v presune položiek, napr. zaplatiť experta na VO;
- medzi zostavením rozpočtu a realizáciou nákladov je veľké časové oneskorenie a vývoj cien nemožno zohľadniť, o. i. sa to týka aj honorárov pre lektorov, ktoré nielenže majú nízke sadzby, ale ani ich nejde valorizovať;
- problematicky je chápané monitorovanie podporených osôb v prípade, že je realizovaných niekoľko na seba nadväzujúcich (alebo nenadväzujúcich) blokov školenia. Účastník, ktorý prejde všetkými vzdelávacími blokmi, je monitorovaný ako jedna podporená osoba v rámci projektu.

Okrem vyššie uvedených slabých stránok, ktoré je možné vidieť na strane nastaveného systému a pravidiel SO, je nutné poukázať aj na nedostatky, ktoré sa objavovali na strane prijímateľov.

Medzi prijímateľmi výzvy boli jednak už skúsení prijímatelia, ktorí mali za sebou implementáciu nejakého projektu, či už v rámci PO1, alebo inej verejnej podpory, tak prijímatelia, ktorí nedisponovali vôbec žiadnymi skúsenosťami. V prípade týchto prijímateľov sa bohužiaľ stávalo, že ich predstavy o realizácii projektu boli často skreslené, resp. sa domnievali, že projekt im bude implementovať SO. Táto skúsenosť projektových manažérov SO bola umocnená aj tým, že mnohí prijímatelia si nechávali spracovať žiadosť o NFP zmluvne poradenskou firmou a potom boli prekvapení, čo projekt obsahuje. To veľmi negatívne ovplyvnilo už aj tak limitovanú časovú kapacitu manažérov SO.

Napriek vyššie uvedeným výhradám možno na záver konštatovať, že prijímatelia hodnotili výzvu NediskVALIFIKUJ SA! z celkového pohľadu ako jednoduchú a pomerne dobre, resp. široko nastavenú. Ich námety do budúceho obdobia preto smerovali najmä k zjednodušeniu administratívnej náročnosti implementácie projektov a k umožneniu väčšej flexibility v rámci schváleného projektu.

3.3.3 Externé faktory ovplyvňujúce implementáciu projektov (pozitívne a negatívne) a vplyv pandémie COVID-19

Prostredie, v ktorom sú projekty realizované, a spektrum externých faktorov ovplyvňujúcich implementáciu projektov má nespochybniteľný vplyv na mieru, s ktorou budú dosiahnuté plánované výsledky.

V rámci danej HO sa hodnotiteľ zameril na posúdenie pozitívnych i negatívnych faktorov, ktoré ovplyvnili, alebo mohli ovplyvniť realizáciu projektov.

Súčasťou hodnotenia je aj posúdenie, do akej miery ovplyvnila dosiahnutie plánovaných cieľov v jednotlivých projektoch pandémia COVID-19.

Externé faktory, ktoré negatívne ovplyvnili implementáciu projektov, boli priebežne spomínané v predchádzajúcich kapitolách. Jednalo sa ako o externé faktory ovplyvňujúce výber projektov a ich následnú realizáciu (kap. 3.3.2), tak aj bariéry na strane prijímateľov a cieľových skupín (kap. 3.3.1 a kap. 3.2).

Za externý faktor s pozitívnym vplyvom na implementáciu projektu niektorí prijímatelia označovali súčinnosť inštitúcií. V prevažnej väčšine prípadov, pokiaľ k takejto súčinnosti došlo, boli spolupracujúce inštitúcie (zamestnávateľia, úrady práce, partneri) ústretové so snahou byť nápomocné.

Najzásadnejším externým faktorom, ktorý významne ovplyvnil plnenie cieľov projektov, však boli dôsledky pandémie COVID-19. Terénny prieskum potvrdil, že pandémia COVID-19 výrazne zasiahla do realizácie DOP v rámci výzvy NediskVALIFIKUJ SA!.

Je potrebné zdôrazniť, že SO reagoval na novovzniknutú kritickú situáciu v súvislosti so šírením vírusu COVID-19 mimoriadne promptne a vydal pre prijímateľov usmernenie, ktoré im umožňovalo požiadať o predĺženie realizácie aktivít projektu, či ich pozastavenie. SO taktiež prijal opatrenia, ktorým umožnil predkladať doklady aj elektronicky.

Vzhľadom na to, že vzdelávacie aktivity prebiehali prezenčnou formou, pandemické obmedzenia znamenali nutnosť pozastaviť vzdelávacie aktivity. Hoci SO povolil prevod prezenčnej výučby do dištančnej (online) formy, prijímatelia pomoci to využívali minimálne. Buď to nedovoľoval charakter

vzdelávacích aktivít, alebo vyzdvihovali dôležitosť priameho kontaktu s lektorom. Prijímatelia tiež spomínali nastavenie podmienok pre online výučbu zo strany SO, ktorých splnenie nebolo príliš reálne. Neistá situácia počas pandémie, keď sa striedali obdobia úplného obmedzenia verejného života s obdobiami s menej obmedzenými podmienkami, viedla niektorých prijímateľov k rozhodnutiu o predčasnom ukončení projektu. Išlo najmä o tých prijímateľov, ktorí naplnili merateľné ukazovatele na viac ako 85 % a vyhli sa tak kráteniu rozpočtu z dôvodu nesplnenia stanovených cieľov projektu.

Z dôvodu pandémie COVID-19 pribudli problémy nielen prijímateľom, ale aj na strane implementačných štruktúr, najmä obmedzený/prerušený výkon plánovaných kontrol na mieste spôsobil výrazné predĺženie procesov schvaľovania oprávnených výdavkov/ŽoP, s negatívnym dopadom na mnohých prijímateľov, vrátane pozastavenia implementácie projektov.

Zhrnutie hodnotiacej otázky 3

Implementácia výzvy NediskVALIFIKUJ SA! sa, tak ako iné výzvy v PO1, musela vysporiadať s nástrahami a negatívnymi faktormi ako na strane prijímateľov, tak na strane SO. Slabou stránkou vo fáze schvaľovania žiadostí o NFP boli veľmi dlhé lehoty na strane SO. Tie boli spôsobené externými faktormi, napr. zo strany RO OP LZ neboli plne nastavené procesy a systémy riadenia, neboli plne funkčné funkcionality ITMS2014+, neboli finálne nastavené pravidlá kontrol a auditov zo strany MF SR a pod. Menili sa pravidlá de minimis, v rámci ktorých bola výzva vyhlásená, a nadobudla účinnosť novela zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora. Absorpčná kapacita žiadateľov bola vysoká, čo sa prejavilo veľkým objemom predložených žiadostí.

V priebehu realizácie projektov sa vyskytovali všeobecne známe problémy týkajúce sa vysokej administratívnej náročnosti, zložitým postupom VO, dlhými lehotami pri schvaľovaní ŽoP a pod.

Zásadným negatívnym externým faktorom bola pandémia COVID-19. Tá mala veľký dopad na realizáciu aktivít projektov v rámci výzvy NediskVALIFIKUJ SA!, keďže ako následok využila väčšina prijímateľov možnosť požiadať o predĺženie realizácie aktivít projektu, čo má negatívny dopad aj na čerpanie finančných prostriedkov týchto intervencií.

HO4: Je možné identifikovať regionálne špecifiká podpory ČŽV?

3.4.1 Regionálne rozloženie podpory

Oprávnené územie pre projekty realizované v rámci výzvy OPLZ-PO1/2016/DOP/1.4.1-01 predstavovalo celé územie SR, okrem BSK. Kritériom pre posúdenie, či sa projekt realizuje na oprávnenom území, je realizácia vzdelávacích aktivít na oprávnenom území, resp. vzťah cieľovej skupiny k oprávnenému územiu. Sídlo žiadateľa o NFP nebolo pre určenie územnej oprávnenosti projektu rozhodujúce.

Hodnotiteľ v rámci realizovaných projektov zvolil postup, ktorý posudzoval miesto realizácie vzdelávacích aktivít v rámci jednotlivých projektov. Vzdelávacia aktivita v rámci projektu mohla byť realizovaná na území viacerých samosprávnych krajov, čo však z pohľadu hodnotenia znamenalo, že projekt bol priradený k viacerým krajom. Z tohto dôvodu počet projektov v rozdelení medzi jednotlivé samosprávne kraje prevyšoval počet celkovo realizovaných projektov.

Cieľom v rámci danej kapitoly bolo porovnanie vybraných ukazovateľov týkajúcich sa realizovaných projektov v oblasti aktivít ČŽV z hľadiska regionálneho členenia SR na samosprávne kraje. V rámci toho boli hodnotené najmä nasledovné aspekty:

- rozdelenie projektov medzi samosprávne kraje SR podľa miesta realizácie vzdelávacích aktivít,
- rozdelenie projektov podľa počtu zahrnutých samosprávnych krajov do realizácie projektu,
- rozdelenie projektov v zmysle počtu zahrnutých samosprávnych krajov, okrem tzv. celoslovenských projektov (t. j. projektov s realizáciou vzdelávacích aktivít na území celého oprávneného územia výzvy),
- rozdelenie objemu schválených finančných prostriedkov v rámci realizovaných projektov medzi samosprávne kraje SR,
- rozdelenie projektov podľa realizovaných vzdelávacích aktivít v jednotlivých samosprávnych krajoch.

Základným kritériom, ktorý zvolil hodnotiteľ v rámci spracovania analýzy, bolo rozdelenie projektov podľa miesta realizácie aktivít. Z pohľadu realizovaných projektov v rámci jednotlivých samosprávnych krajov možno konštatovať, že v Prešovskom samosprávnom kraji (PSK) boli realizované vzdelávacie aktivity celkovo v 74 projektoch, čo predstavuje 16 % z celkového počtu projektov. Pre lepšie pochopenie uvádzame, že tieto projekty mohli byť realizované v rámci PSK, ako aj na ostatnom oprávnenom území. Obdobne bol daný prístup zvolený aj v ostatných samosprávnych krajoch. Za PSK nasleduje Košický samosprávny kraj (KSK) so vzdelávacími aktivitami v celkovo 73 realizovaných projektoch (16 %) a Banskobystrický samosprávny kraj (BSK), v rámci ktorého sú realizované aktivity v 70 projektoch (15 %). V Žilinskom samosprávnom kraji (ŽSK) sú realizované vzdelávacie aktivity v celkovo 67 projektoch, v Nitrianskom samosprávnom kraji (NSK) v 62 projektoch. Najmenšie zastúpenie má Trenčiansky samosprávny kraj (TNSK) – aktivity v 58 realizovaných projektoch, čo predstavuje 13 % z celkového počtu, a Trnavský samosprávny kraj (TTSK) so vzdelávacími aktivitami v 56 projektoch, čo tvorí 12 % z celkového počtu.

Rozdiely medzi jednotlivými samosprávnymi kraji nie sú výrazné, medzi krajom s najvyšším počtom projektov a krajom s najnižším počtom je rozdiel 18 projektov, pričom medzi ŽSK, ktorý sa nachádza v strede tabuľky, a PSK je rozdiel len 7 projektov. Z tohto pohľadu možno konštatovať, že regionálne rozloženie realizovaných projektov je relatívne rovnomerné, s miernou prevahou projektov v samosprávnych krajoch na východe SR. Detailnú špecifikáciu možno nájsť v tabuľke č. 14.

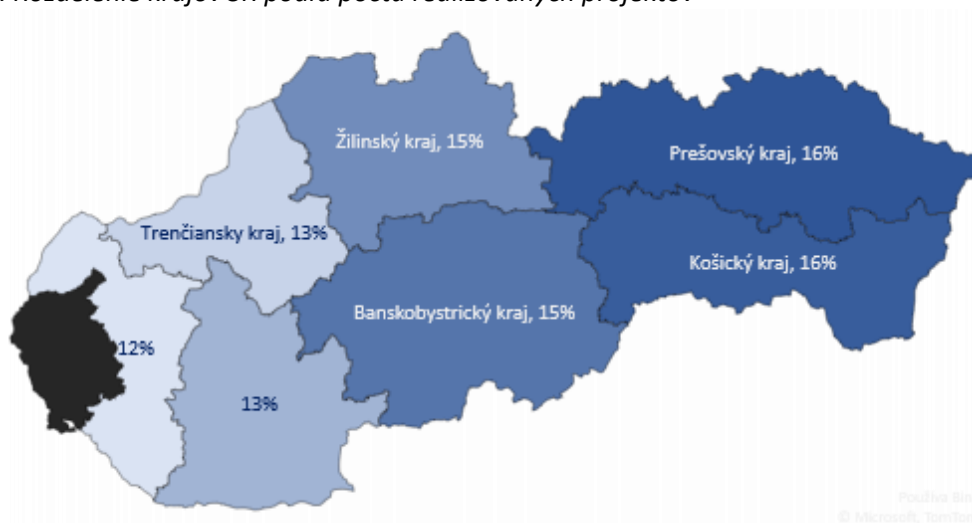
Tabuľka 14: Rozdelenie projektov medzi samosprávne kraje podľa miesta realizácie vzdelávacích aktivít

P. č.	VÚC	Počet projektov	%
1	Trnavský kraj	56	12 %
2	Trenčiansky kraj	58	13 %
3	Nitriansky kraj	62	13 %
4	Žilinský kraj	67	15 %
5	Banskobystrický kraj	70	15 %
6	Košický kraj	73	16 %
7	Prešovský kraj	74	16 %

Zdroj: údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Nižšie uvedená mapa č. 8 prehľadne ukazuje percentuálne rozdelenie projektov podľa miesta realizácie aktivít v jednotlivých samosprávnych krajoch. Vyplýva z nej, že najviac ich je realizovaných v KSK a PSK, najmenej v TTSK. Zároveň hodnotiteľ konštatuje, že % rozdiely medzi jednotlivými krajochmi nie sú výrazné, v rámci výzvy sa podarilo dosiahnuť relatívne rovnomerné rozloženie realizácie projektov ČŽV na oprávnenom území SR.

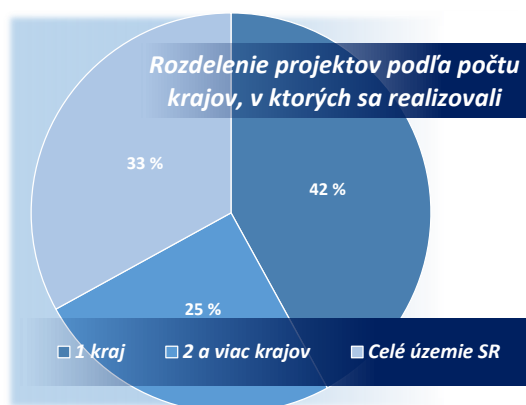
Mapa 8: Rozdelenie krajov SR podľa počtu realizovaných projektov

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Ďalším kritériom členenia projektov, na ktorý sa hodnotiteľ zamerl, bolo rozdelenie realizovaných projektov medzi územie jednotlivých samosprávnych krajov z pohľadu počtu zapojených krajov, v ktorých sa realizovali. **Z nej vyplýva, že najviac projektov je realizovaných na území jedného samosprávneho kraja, a to 55, čo predstavuje 42 % z celkového počtu.** Nasleduje realizácia projektov na území celej SR (s výnimkou BSK, ktorý nebol oprávnené územie v rámci výzvy), ktorých je 44, čo predstavuje 33 % z celkového počtu. 33 projektov je realizovaných na území 2 alebo viacerých krajov, čo predstavuje 25 % z celkového počtu.

Graf 9: Rozdelenie projektov podľa počtu krajov, v ktorých sa realizovali

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Pri analýze posudzovaných projektov hodnotiteľ zistil, že aktivity v časti projektov boli realizované na území celého oprávneného územia, čím mohlo dôjsť k istému skresleniu regionálneho rozloženia medzi jednotlivé samosprávne kraje. Z tohto dôvodu pristúpil hodnotiteľ k posúdeniu územného rozdelenia realizovaných projektov bez započítania projektov realizovaných na území celého oprávneného územia, ktoré boli nazvané ako tzv. celoslovenské projekty. Pri určení miesta príslušnosti projektu k samosprávnemu kraju bolo opäť zvolené kritérium miesta realizácie aktivít, pričom tieto projekty mohli byť realizované v rámci jedného kraja, ako aj na ostatnom oprávnenom území.

Na základe takto zvoleného kritéria hodnotiteľ konštatuje, že najviac projektov je realizovaných v PSK – 30, čo predstavuje 20 % z celkového počtu realizovaných projektov. Nasleduje KSK s 29 projektmi, čo je 19 % z celkového počtu. Na území BBSK je realizovaných 26 projektov, čo predstavuje 17 %, na území ŽSK je to 23 projektov, resp. 15 % z celkového počtu a na území TNSK je realizovaných 14 projektov, čo tvorí 9 %. Na konci poradia je TTSK, na území ktorého je realizovaných len 12 projektov, čo predstavuje 8 % z celkového počtu.

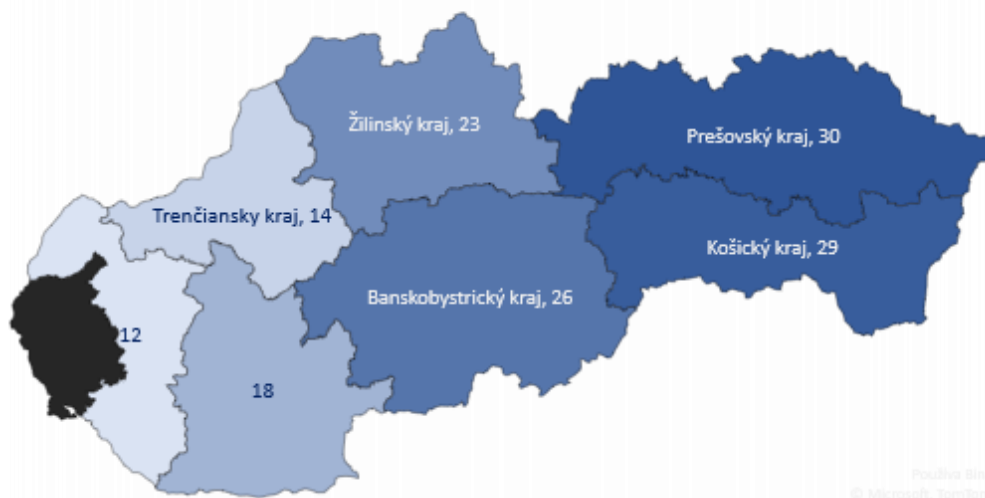
Obdobne, ako pri posudzovaní všetkých realizovaných projektov (vrátane tzv. celoslovenských), možno najviac realizovaných projektov, bez započítania tzv. celoslovenských projektov, pozorovať v PSK a KSK. Poradie na ostatných miestach sa takisto nezmenilo. Hodnotiteľ z tohto dôvodu konštatuje, že faktor vplyvu tzv. celoslovenských projektov nemá významný dopad na regionálne rozloženie realizovaných projektov v rámci SR.

Tabuľka 15: Rozdelenie krajov SR podľa počtu realizovaných projektov – okrem celoslovenských projektov

P. č.	VÚC	Počet projektov	%	Počet projektov - očistené	%
	A	B	C	D	E
1	Trnavský kraj	56	12 %	12	8 %
2	Trenčiansky kraj	58	13 %	14	9 %
3	Nitriansky kraj	62	13 %	18	12 %
4	Žilinský kraj	67	15 %	23	15 %
5	Banskobystrický kraj	70	15 %	26	17 %
6	Košický kraj	73	16 %	29	19 %
7	Prešovský kraj	74	16 %	30	20 %

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Mapa 10: Rozdelenie krajov SR podľa počtu realizovaných projektov – okrem celoslovenských projektov

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Ďalším kritériom, na ktorý sa hodnotiteľ zamerl, bolo regionálne rozloženie finančnej alokácie medzi územie jednotlivých samosprávnych krajov. Uvedené členenie nadväzovalo na rozdelenie projektov podľa počtu zapojenia krajov, v ktorých boli projekty realizované. Do úvahy sa brala celková alokácia aktivít v rámci projektov realizovaných na území jedného kraja, dvoch krajov, alebo na území celého oprávneného územia. **Hodnotiteľ konštatuje, že najvyšší objem finančných prostriedkov (ESF) je alokovaných v projektoch realizovaných na území jedného kraja, a to 7 641 478,70 EUR, čo predstavuje 41 % z celkovej alokovanej sumy.** Nasledujú projekty s územnou pôsobnosťou v rámci celej SR (s výnimkou BSK), v rámci ktorých je alokovaných 6 550 255,48 EUR, čo predstavuje 35 % z celkovej alokácie. Najmenšia finančná alokácia je v projektoch s pôsobnosťou na území dvoch alebo viacerých krajov – 4 535 729,24 EUR, čo tvorí 24 % z celkovej alokácie realizovaných projektov. Podrobnejšie údaje možno nájsť v tabuľke č. 16.

Tabuľka 16: Rozdelenie finančnej alokácie podľa počtu krajov, v ktorých boli projekty realizované

P. č.	Realizácia projektov	Počet	%	Alokácia (ESF)	%
	A	B	C	D	E
1	1 kraj	55	42 %	7 641 478,70 €	41 %
2	2 a viac krajov	33	25 %	4 535 729,24 €	24 %
3	Celé územie SR	44	33 %	6 550 255,48 €	35 %
SPOLU		132	100 %	18 727 463,42 €	100 %

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

V prípade, ak vyššie uvedené kritérium zúžime len na členenie projektov medzi jeden, resp. dva a viac krajov a nezarátame projekty realizované na celom oprávnenom území výzvy (tabuľka č. 17), možno pozorovať, že 59 % finančných prostriedkov išlo do projektov s územnou pôsobnosťou v rámci 2 a viac krajov. Zvyšných 41 % bolo realizovaných v rámci 1 samosprávneho kraja.

Tabuľka 17: Rozdelenie počtu projektov podľa počtu krajov, v ktorých boli projekty realizované

P. č.	Realizácia projektov	Počet	%	Finančné prostriedky (ESF)	%
	A	B	C	B	C
1	1 kraj	55	42%	7 641 478,70 €	41 %
2	2 a viac krajov	77	58%	11 085 984,72 €	59 %
SPOLU		132	100%	18 727 463,42 €	100 %

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Keďže hodnotenie počtu realizovaných projektov z pohľadu miesta realizácie ukázalo, že medzi jednotlivými samosprávnymi krajmi nie sú výrazné regionálne rozdiely, hodnotiteľ si dal za cieľ porovnať, či bude situácia odlišná z pohľadu finančnej alokácie v rámci realizovaných projektov v jednotlivých samosprávnych krajoch. Z celkovej alokácie ESF (18 727 463,42 EUR) v rámci realizovaných projektov CŽV išlo 21 % do KSK, čo predstavuje 3 883 146,88 EUR. 3 824 823,13 EUR bolo investovaných v rámci PSK, čo tvorilo 20 %. Oba tieto kraje sú na čele poradia aj v počte realizovaných projektov. Nasledujú BBSK s 2 998 836,61 EUR a ŽSK s 2 724 964,19 EUR, čo predstavuje 16 %, resp. 15 % z celkovej finančnej alokácie. Ďalej je to NSK s alokáciou vo výške 1 844 553,34 EUR, resp. 10 %. Obdobne, ako pri počte realizovaných projektov, je na konci tabuľky TNSK a TTSK s celkovou alokáciou 1 765 011,31, resp. 1 686 127,98 EUR, čo predstavuje 9 % z celkovej alokácie podporených projektov. **V rámci daných štatistických ukazovateľov sa potvrdilo, že samosprávne kraje, v rámci ktorých sa realizuje najviac projektov, majú aj najvyššiu finančnú alokáciu z ESF.** Uvedené platí aj v opačnom prípade pre samosprávne kraje s najnižším počtom realizovaných projektov. Miernu odchýlku možno pozorovať pri PSK a KSK, ktoré si vymenili miesta v rámci poradia, keďže z hľadiska počtu projektov je PSK na prvom mieste, pričom z pohľadu finančnej alokácie je na prvom mieste KSK. **Zároveň však hodnotiteľ konštatuje, že rozdiel medzi krajom s najvyššou a najnižšou finančnou alokáciou predstavuje 12 %, čo je viac ako pri počte realizovaných projektov, v rámci ktorých je rozdiel len 4 %.**

Tabuľka 18: Rozdelenie krajov SR podľa výšky alokovaných finančných prostriedkov

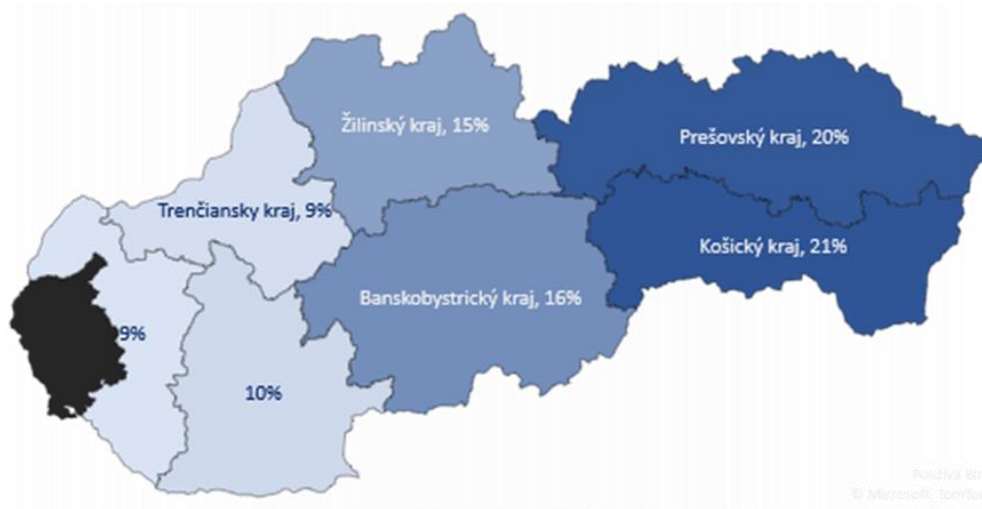
P. č.	VÚC	Počet realizovaných projektov	%	Finančné prostriedky (ESF)	%
	A	B	C	D	E
1	Trnavský kraj	56	12 %	1 686 127,98 €	9 %
2	Trenčiansky kraj	58	13 %	1 765 011,31 €	9 %
3	Nitriansky kraj	62	13 %	1 844 553,34 €	10 %
4	Žilinský kraj	67	15 %	2 724 964,19 €	15 %
5	Banskobystrický kraj	70	15 %	2 998 836,61 €	16 %
6	Košický kraj	73	16 %	3 883 146,88 €	21 %
7	Prešovský kraj	74	16 %	3 824 823,13 €	20 %
SPOLU		460	100 %	18 727 463,42 €	100 %

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Nižšie uvedená mapa č. 11 ilustruje vyššie uvedené štatistické ukazovatele v zmysle teritoriálneho rozdelenia. Najvyššiu finančnú alokáciu na realizované projekty má KSK, nasledovaný PSK. Naopak,

najmenšiu finančnú alokáciu majú TNSK a TTSK. **Zaujímavosťou je, že ŽSK vykazuje rovnaký 15 % podiel pri počte realizovaných projektov, ako aj v rámci dostupnej finančnej alokácie.**

Mapa 11: Rozdelenie krajov SR podľa výšky alokovaných zdrojov

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Projekty s realizáciou na území celého oprávneného územia mohli mať dopad na skreslenie výsledkov hodnotenia týkajúceho sa podielu finančnej alokácie medzi jednotlivými samosprávnymi krajinami. Preto obdobne, ako pri posudzovaní regionálneho rozloženia pri počte realizovaných projektov, bolo cieľom hodnotiteľa zistiť, či má daný aspekt vplyv na prerozdelenie finančnej alokácie medzi jednotlivé samosprávne kraje. Na základe analýzy výšky ESF alokovaných do jednotlivých samosprávnych krajov so zohľadnením celoslovenských projektov hodnotiteľ konštatuje, že najvyšší podiel (35 %), ako aj finančnú alokáciu, majú projekty, ktoré sa realizovali/realizujú na území celej SR (s výnimkou BSK). Nasleduje KSK so 16% podielom, resp. s celkovou alokáciou na úrovni 2 947 396,10 EUR (EÚ zdroj), PSK s podielom na úrovni 15 %, resp. s alokáciou 2 889 072,34 EUR. BBSK a ŽSK majú podiel na úrovni 11 %, resp. 10 %, čo v celkovom vyjadrení tvorí 2 063 085,83 EUR, resp. 1 789 213,40 EUR. Ďalej nasleduje NSK s alokáciou 908 802,56 EUR, resp. s podielom 5 %. Na konci je TNSK s alokáciou podporených projektov vo výške 829 260,53 EUR a TTSK s 750 377,20 EUR, čo v oboch prípadoch tvoria 4 % z celkovej alokácie realizovaných projektov. **Opäť sa potvrdilo, že samosprávne kraje, v rámci ktorých sa realizuje najviac projektov, majú aj najvyššiu finančnú alokáciu.** Uvedené platí aj v opačnom prípade pre samosprávne kraje s najnižším počtom realizovaných projektov. Obdobne možno pozorovať rozdiel pri PSK a KSK, ktoré si vymenili miesta v rámci poradia, keďže z hľadiska počtu projektov je PSK na prvom mieste, pričom z pohľadu finančnej alokácie je na prvom mieste KSK. Uvedené platí okrem projektov, ktoré sú realizované na celom území SR (s výnimkou BSK), keďže tých je z absolútneho hľadiska, ako aj z pohľadu finančnej alokácie, najviac. **Hodnotiteľ konštatuje, že projekty realizované na území celého oprávneného územia síce výrazným spôsobom znižujú finančnú alokáciu pre aktivity projektov realizovaných v rámci jedného kraja, avšak nemajú vplyv na poradie samosprávnych krajov z pohľadu poskytnutých finančných zdrojov.**

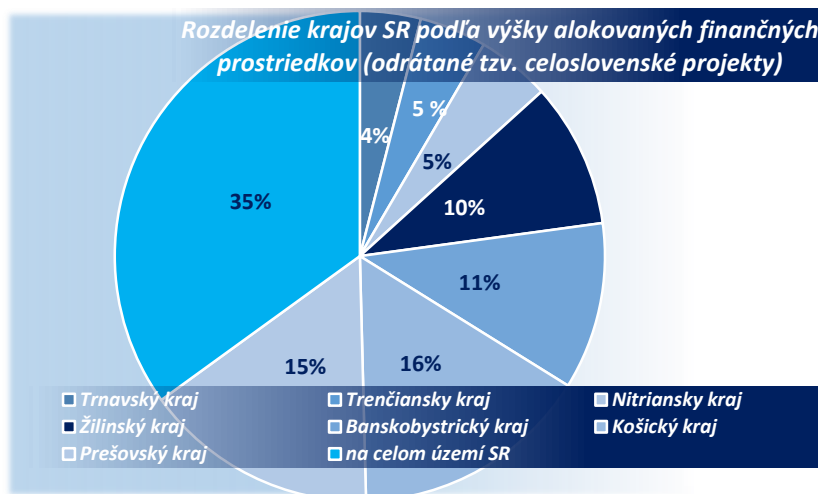
Tabuľka 19: Rozdelenie krajov SR podľa výšky alokovaných finančných prostriedkov (okrem celoslovenských projektov)

P. č.	Územná jednotka	Počet realizovaných projektov	%	Finančné prostriedky (ESF)	%
1	Trnavský kraj	12	6 %	750 377,20 €	4 %
2	Trenčiansky kraj	14	7 %	829 260,53 €	4 %
3	Nitriansky kraj	18	9 %	908 802,56 €	5 %
4	Žilinský kraj	23	12 %	1 789 213,40 €	10 %
5	Banskobystrický kraj	26	13 %	2 063 085,83 €	11 %
6	Košický kraj	29	15 %	2 947 396,10 €	16 %
7	Prešovský kraj	30	15 %	2 889 072,34 €	15 %
8	Na celom území SR	44	22 %	6 550 255,48 €	35 %
SPOLU		196	100 %	18 727 463,42 €	100 %

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Nižšie je uvedené prehľadné grafické spracovanie rozdelenia alokácie ESF medzi jednotlivé samosprávne kraje v % hodnote.

Graf 12: Rozdelenie krajov SR podľa výšky alokovaných finančných prostriedkov

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

V predmetnej výzve OPLZ-PO1/2016/DOP/1.4.1-01 boli zo strany SO pre OP LZ určené v rámci špecifického cieľa 1.4.1 OP LZ nasledovné oprávnené typy aktivít.

- tvorba a realizácia vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce (zvyšovanie, získanie, doplnenie), vrátane IKT, zvyšovania finančnej gramotnosti a pod. – v tabuľke č. 20 označená ako 20331201004,
- podpora partnerstiev so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami, zamestnávateľskými zväzmi, asociáciami a komorami pri tvorbe, inovácii a realizácii vzdelávania – v tabuľke č. 20 označená ako 20431201004,

- podpora vzdelávacích programov na doplnenie základného a/alebo nižšieho stredného vzdelania (tzv. programy druhej šance), stimulovanie pokračovania v štúdiu na nadväzujúcom stupni vzdelávania – v tabuľke č. 20 označená ako 20631201004,
- podpora inkluzívnych vzdelávacích aktivít pre osoby s osobitými vzdelávacími potrebami a iné znevýhodnené skupiny – v tabuľke č. 20 označená ako 20931201004,
- podpora mladých ľudí so špecifickými problémami pri ich zamestnaní, generovanie príkladov spolupráce zamestnávateľov a poskytovateľov vzdelávania – v tabuľke č. 20 označená ako 21031201004,
- identifikácia a zhodnotenie úrovne kompetencií dospelých využívaných v pracovnom živote – v tabuľke č. 20 označená ako 21131201004.

Hodnotiteľ sa v rámci daného kritéria zamerá na posúdenie, ktoré z daných oprávnených aktivít boli v projektoch vo všeobecnosti a v rámci jednotlivých samosprávnych krajov najviac zastúpené. **V tejto súvislosti možno konštatovať, že najvyšší podiel vykazuje aktivita zameraná na tvorbu a realizáciu vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce (zvyšovanie, získanie, doplnenie), vrátane IKT, zvyšovania finančnej gramotnosti a pod. Táto sa vyskytuje v prípade jednotlivých samosprávnych krajov až v 436 prípadoch, pričom najviac je zastúpená v projektoch na území PSK (72) a na území KSK (68).** Najmenej je zastúpená v projektoch na území TTSK, a to v 11 prípadoch. Druhou najčastejšou je aktivita zameraná na podporu partnerstiev so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami, zamestnávateľskými zväzmi, asociáciami a komorami pri tvorbe, inovácii a realizácii vzdelávania. Táto sa vyskytuje v 97 projektoch, pričom je relatívne rovnomerne rozložená medzi jednotlivé samosprávne kraje. Najviac je zastúpená v PSK (17 projektov) a najmenej v TTSK a v TNSK, a to v 11 projektoch. Treťou najviac realizovanou je aktivita zameraná na identifikáciu a zhodnotenie úrovne kompetencií dospelých využívaných v pracovnom živote. Celkovo sa vyskytuje v projektoch 66-krát, pričom je rovnomerne rozložená medzi všetky samosprávne kraje. Najviac je zastúpená v KSK a PSK, zhodne po 11-krát, a najmenej v NSK a TTSK, v 8 projektoch.

Ďalej nasleduje aktivita zameraná na podporu mladých ľudí so špecifickými problémami pri ich zamestnaní, generovanie príkladov spolupráce zamestnávateľov a poskytovateľov vzdelávania, ktorá je realizovaná v jednotlivých projektoch v 15 prípadoch. V každom samosprávnom kraji sa vyskytuje v 2 projektoch, s výnimkou ŽSK, v ktorom je zastúpená v 3 projektoch. Aktivita týkajúca sa podpory vzdelávacích programov na doplnenie základného a/alebo nižšieho stredného vzdelania (tzv. programy druhej šance), stimulovanie pokračovania v štúdiu na nadväzujúcom stupni, je v jednotlivých projektoch zastúpená v 12 prípadoch. Jednoznačne najviac je zastúpená v projektoch KSK (5), nasleduje BBSK (2), v ostatných samosprávnych krajoch sa vyskytuje zhodne v 1 projekte. Najmenej zastúpená je aktivita zameraná na podporu inkluzívnych vzdelávacích aktivít pre osoby s osobitnými vzdelávacími potrebami a iné znevýhodnené skupiny, a to len v 11 projektoch. V BBSK, KSK a PSK sa vyskytuje zhodne len v 1 projekte, pričom v TTSK, TNSK, NSK a v ŽSK je realizovaná vždy v 2 projektoch. Podrobnejšie rozdelenie možno nájsť v tabuľke č. 20.

Tabuľka 20: Rozdelenie typov realizovaných aktivít podľa jednotlivých krajov

P. č.	VÚC	Aktivity podľa výzvy						
		20331201004	20431201004	20631201004	20931201004	21031201004	21131201004	N/A
1	Trnavský kraj	52	11	1	2	2	8	1
2	Trenčiansky kraj	56	11	1	2	2	9	0

Hodnotenie efektívnosti vybraných intervencií PO1 Vzdelávanie OP LZ zameraných na podporu zvyšovania profesijných kompetencií PZ/OZ a gramotnosti žiakov

3	Nitriansky kraj	58	15	1	2	2	8	1
4	Žilinský kraj	64	12	1	2	3	10	0
5	Banskobystrický kraj	66	15	2	1	2	9	1
6	Košický kraj	68	16	5	1	2	11	0
7	Prešovský kraj	72	17	1	1	2	11	0
SPOLU		436	97	12	11	15	66	3

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Ďalším zaujímavým aspektom pre hodnotenie bolo rozdelenie oprávnených aktivít projektov v rámci jednotlivých samosprávnych krajov. Dané porovnanie je podrobne spracované v nižšie uvedenej tabuľke č. 21. Z tohto pohľadu hodnotiteľ konštatuje, že na území TTSK bolo až 68 % aktivít zameraných na tvorbu a realizáciu vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce (zvyšovanie, získanie, doplnenie), vrátane IKT, zvyšovania finančnej gramotnosti a pod. 14 % aktivít bolo zameraných na podporu partnerstiev so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami, zamestnávateľskými zväzmi, asociáciami a komorami pri tvorbe, inovácii a realizácii vzdelávania. 10 % realizovaných aktivít sa týkalo identifikácie a zhodnotenia úrovne kompetencií dospelých využívaných v pracovnom živote. Ostatné aktivity boli zastúpené od 1 do 3 %.

Na území TNSK bolo až 69 % aktivít zameraných na tvorbu a realizáciu vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce (zvyšovanie, získanie, doplnenie), vrátane IKT, zvyšovania finančnej gramotnosti a pod. Nasleduje aktivita zameraná na podporu partnerstiev so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami, zamestnávateľskými zväzmi, asociáciami a komorami pri tvorbe, inovácii a realizácii vzdelávania, zastúpená 14 %. 11 % realizovaných aktivít sa týkalo identifikácie a zhodnotenia úrovne kompetencií dospelých využívaných v pracovnom živote. Ostatné aktivity boli zastúpené od 1 do 3 %.

V rámci TNSK bolo 67 % aktivít zameraných na tvorbu a realizáciu vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce (zvyšovanie, získanie, doplnenie), vrátane IKT, zvyšovania finančnej gramotnosti a pod. Nasleduje aktivita zameraná na podporu partnerstiev so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami, zamestnávateľskými zväzmi, asociáciami a komorami pri tvorbe, inovácii a realizácii vzdelávania, zastúpená 17 %. 9 % realizovaných aktivít sa týkalo identifikácie a zhodnotenia úrovne kompetencií dospelých využívaných v pracovnom živote. Ostatné aktivity boli zastúpené v rozmedzí od 1 do 2 %.

V ŽSK najviac realizovanou aktivitou bola obdobne ako vo vyššie spomenutých samosprávnych krajoch aktivita zameraná na tvorbu a realizáciu vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce (zvyšovanie, získanie, doplnenie), vrátane IKT, zvyšovania finančnej gramotnosti a pod. Tento podiel predstavoval až 70 %, čo tvorilo najvyšší podiel zo všetkých samosprávnych krajov. 13 % aktivít bolo zameraných na podporu partnerstiev so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami, zamestnávateľskými zväzmi, asociáciami a komorami pri tvorbe, inovácii a realizácii vzdelávania. 11 % realizovaných aktivít sa týkalo identifikácie a zhodnotenia úrovne kompetencií dospelých využívaných v pracovnom živote. Ostatné aktivity boli zastúpené od 1 do 3 %.

Podobný trend možno pozorovať aj na území BBSK, v rámci ktorého bolo 69 % aktivít zameraných na tvorbu a realizáciu vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce (zvyšovanie, získanie, doplnenie), vrátane IKT, zvyšovania finančnej gramotnosti a pod. Na druhom mieste sa umiestnila aktivita zameraná na podporu partnerstiev so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami, zamestnávateľskými zväzmi, asociáciami a komorami pri tvorbe, inovácii a

realizácii vzdelávania, zastúpená 16 %. 9 % realizovaných aktivít sa týkalo identifikácie a zhodnotenia úrovne kompetencií dospelých využívaných v pracovnom živote. Ostatné aktivity boli zastúpené od 1 do 2 %.

V rámci KSK bola najviac realizovanou aktivitou, s podielom 66 %, aktivita zameraná na tvorbu a realizáciu vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce (zvyšovanie, získanie, doplnenie), vrátane IKT, zvyšovania finančnej gramotnosti a pod. 16 % aktivít bolo zameraných na podporu partnerstiev so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami, zamestnávateľskými zväzmi, asociáciami a komorami pri tvorbe, inovácii a realizácii vzdelávania. 11 % realizovaných aktivít sa týkalo identifikácie a zhodnotenia úrovne kompetencií dospelých využívaných v pracovnom živote. Ostatné aktivity boli zastúpené od 1 do 5 %. Z hľadiska druhošancového vzdelávania bol KSK mimoriadne úspešný – u štyroch z piatich projektov prebieha/prebehla implementácia práve v uvedenom kraji (posledný zostávajúci projekt druhošancového vzdelávania bol realizovaný v BBSK).

Podiel aktivít realizovaných na území PSK sa výrazne neodlišoval od ostatných samosprávnych krajov, pričom podiel aktivity zameranej na tvorbu a realizáciu vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce (zvyšovanie, získanie, doplnenie), vrátane IKT, zvyšovania finančnej gramotnosti a pod. predstavoval 69 %. Na druhom mieste sa umiestnila aktivita zameraná na podporu partnerstiev so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami, zamestnávateľskými zväzmi, asociáciami a komorami pri tvorbe, inovácii a realizácii vzdelávania, zastúpená 16 %. 11 % realizovaných aktivít sa týkalo identifikácie a zhodnotenia úrovne kompetencií dospelých využívaných v pracovnom živote. Ostatné aktivity boli zastúpené od 1 do 2 %. **Hodnotiteľ konštatuje, že rozdelenie oprávnených aktivít v rámci jednotlivých samosprávnych krajov je pomerne rovnomerné, pričom najviac je zastúpená aktivita zameraná na tvorbu a realizáciu vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce (zvyšovanie, získanie, doplnenie), vrátane IKT, zvyšovania finančnej gramotnosti a pod.**

Hodnotenie efektívnosti vybraných intervencií PO1 Vzdelávanie OP LZ zameraných na podporu zvyšovania profesijných kompetencií PZ/OZ a gramotnosti žiakov

Tabuľka 21: Rozdelenie realizovaných aktivít v rámci jednotlivých krajov SR

P. č.	VÚC	Aktivity podľa výzvy													
		20331201004		20431201004		20631201004		20931201004		21031201004		21131201004		N/A	
1	Trnavský kraj	52	12 %	11	11%	1	8 %	2	18 %	2	13 %	8	12 %	1	33 %
		68 %		14 %		1 %		3 %		3 %		10 %		1 %	
2	Trenčiansky kraj	56	13 %	11	11%	1	8 %	2	18 %	2	13 %	9	14 %	0	0 %
		69 %		14 %		1 %		2 %		2 %		11 %		0 %	
3	Nitriansky kraj	58	13 %	15	15%	1	8 %	2	18 %	2	13 %	8	12 %	1	33 %
		67 %		17 %		1 %		2 %		2 %		9 %		1 %	
4	Žilinský kraj	64	15 %	12	12%	1	8 %	2	18 %	3	20 %	10	15 %	0	0 %
		70 %		13 %		1 %		2 %		3 %		11 %		0 %	
5	Banskobystrický kraj	66	15 %	15	15%	2	17 %	1	9 %	2	13 %	9	14 %	1	33 %
		69 %		16 %		2 %		1 %		2 %		9 %		1 %	
6	Košický kraj	68	16 %	16	16%	5	42 %	1	9 %	2	13 %	11	17 %	0	0 %
		66 %		16 %		5 %		1 %		2 %		11 %		0 %	
7	Prešovský kraj	72	17 %	17	18%	1	8 %	1	9 %	2	13 %	11	17 %	0	0 %
		69 %		16 %		1 %		1 %		2 %		11 %		0 %	
SPOLU		436	100 %	97	100 %	12	100 %	11	100 %	15	100 %	66	100 %	3	100 %

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

3.4.2 Regionálne rozdiely v potrebách trhu práce, vzhľadom na zameranie aktivít projektov

Pri posudzovaní regionálnych rozdielov v potrebách trhu práce s ohľadom na zameranie vzdelávacích aktivít projektov bolo z pohľadu hodnotiteľa dôležité rozdeliť vzdelávacie aktivity v rámci výzvy OPLZ-PO1/2016/DOP/1.4.1-01 medzi jednotlivé kategórie. Po posúdení všetkých realizovaných projektov a s ohľadom na zameranie vzdelávacích aktivít pristúpil hodnotiteľ k definovaniu nasledovných vzdelávacích aktivít:

- vzdelávacie aktivity zamerané na odborné vzdelávanie,
- vzdelávacie aktivity zamerané na mäkké zručnosti,
- kombinácia vyššie uvedených aktivít – odborné vzdelávanie/mäkké zručnosti.

Každý realizovaný projekt mohol byť na základe zamerania vzdelávacích aktivít zaradený medzi odborné vzdelávanie, alebo mäkké zručnosti. V prípade, ak v rámci projektu došlo k realizácii oboch vzdelávacích aktivít, bol projekt zaradený medzi kombináciu vyššie uvedených aktivít – odborné vzdelávanie/mäkké zručnosti. Cieľom v rámci hodnotiacej podotázky bolo zistiť, či existujú rozdiely medzi jednotlivými samosprávnymi krajinami z pohľadu vyššie uvedeného zamerania vzdelávacích aktivít.

Hodnotiteľ posúdil samotné rozdelenie realizovaných projektov v zmysle kategorizácie zamerania vzdelávacích aktivít. Z celkového počtu 132 plánovaných/realizovaných projektov je 81 zameraných na odborné vzdelávanie, čo predstavuje 61 %. Projektov zameraných na aktivity týkajúce sa mäkkých zručností je len 8, čo predstavuje 6 % z celkového počtu projektov. Podstatnú časť tvoria projekty, v rámci ktorých sú zastúpené obe zamerania aktivít (odborné vzdelávanie, aj mäkké zručnosti). Takýchto projektov je 43, čo predstavuje 33 % z celkového počtu projektov. Podrobnejšie informácie je možné nájsť v tabuľke č. 22.

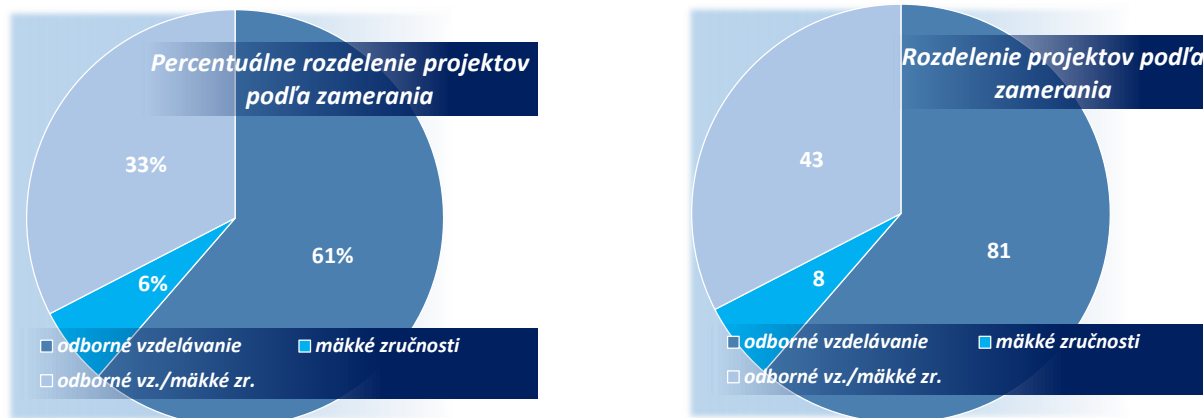
Tabuľka 22: Rozdelenie projektov podľa zamerania aktivít

P. č.	Zameranie aktivít	Počet	%	Finančné prostriedky (ESF)	%
1	Odborné vzdelávanie	81	61 %	11 293 063,30 €	60 %
2	Mäkké zručnosti	8	6 %	1 152 210,40 €	6 %
3	Odborné vzdelávanie/mäkké zručnosti	43	33 %	6 282 189,72 €	34 %
SPOLU		132	100 %	18 727 463,42 €	100 %

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Nižšie znázornené grafy č. 13 ilustrujú rozdelenie projektov podľa zamerania v absolútnych číslach, ako aj v % poňatí.

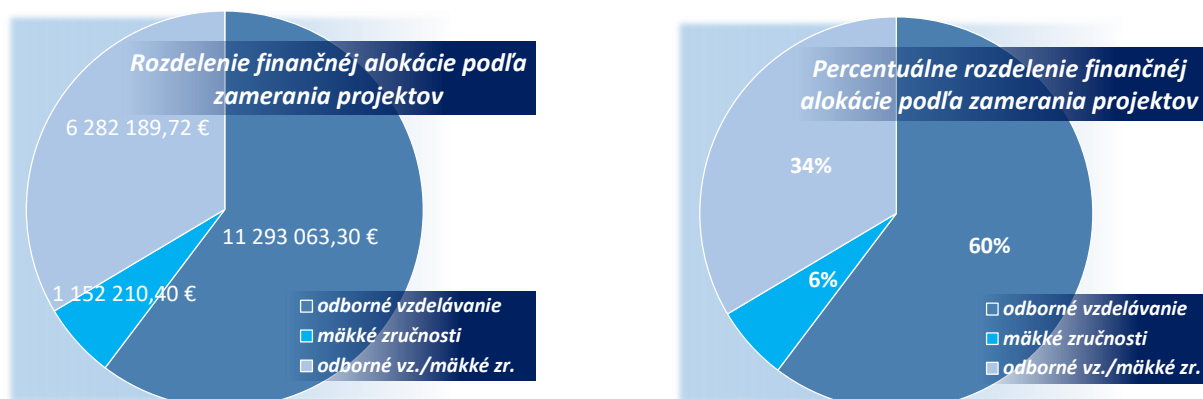
Graf 13: Rozdelenie projektov podľa zamerania

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Ďalším aspektom, ktorý bral hodnotiteľ pri spracovaní hodnotiacej správy do úvahy, bolo rozdelenie alokovaných zdrojov EÚ medzi jednotlivé kategórie vzdelávacích aktivít. Bol zvolený prístup, v rámci ktorého došlo k spočítaniu všetkých finančných prostriedkov v projektoch zaradených medzi jednotlivé kategórie vzdelávacích aktivít. **Rozdiely v % hodnotách sú minimálne oproti zisteným hodnotám v rámci rozdelenia projektov medzi jednotlivé vzdelávacie aktivity, pričom poradie je rovnaké.** Podiel finančnej alokácie ESF na projekty zamerané na aktivity odborného vzdelávania sa minimálne odlišuje od % podielu v rámci počtu projektov. Tento podiel predstavuje 60 % (oproti 61% podielu v rámci počtu projektov), čo v absolútnej hodnote predstavuje 11 293 063,30 EUR (ESF). Na projekty s kombinovanými aktivitami (odborné vzdelávanie/mäkké zručnosti) je alokovaných 6 282 189,72 EUR, čo predstavuje 34 %. Tento podiel je takmer identický s % podielom projektov s daným zameraním (33 %). Obdobne, 6 % podiel, možno pozorovať pri projektoch so zameraním aktivít na mäkké zručnosti, čo v absolútnych číslach predstavuje 1 152 210,40 EUR. Tieto skutočnosti prehľadne zobrazujú nižšie uvedené grafy č. 14.

Graf 14: Rozdelenie finančnej alokácie podľa zamerania projektov

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Ďalším aspektom, na ktorý sa hodnotiteľ zameril, bol počet a rozdelenie plánovaných/realizovaných vzdelávacích aktivít podľa zamerania v realizovaných projektoch. V rámci projektov, ktoré boli predmetom hodnotenia, bolo celkovo plánovaných/realizovaných 437 vzdelávacích aktivít. Z nich bolo najviac aktivít zameraných na odborné vzdelávanie, ktorých bolo 343, čo predstavuje až 78 %.

Vzdelávacích aktivít zameraných na mäkké zručnosti bolo 83, čo tvorilo 19 % podiel. Kombinovaných vzdelávacích aktivít (odborné vzdelávanie/mäkké zručnosti) bolo 11, čo predstavuje približne len 3 %. **Hodnotiteľ konštatuje, že napriek skutočnosti, že podiel projektov so zameraním aktivít na odborné vzdelávanie predstavoval 60 %, celkový podiel vzdelávacích aktivít so zameraním na odborné vzdelávanie predstavoval až 78 %. Naopak, počet vzdelávacích aktivít zameraných na mäkké zručnosti je výrazne vyšší (19 %) oproti projektom, ktoré boli zamerané prevažne na mäkké zručnosti (6 %).**

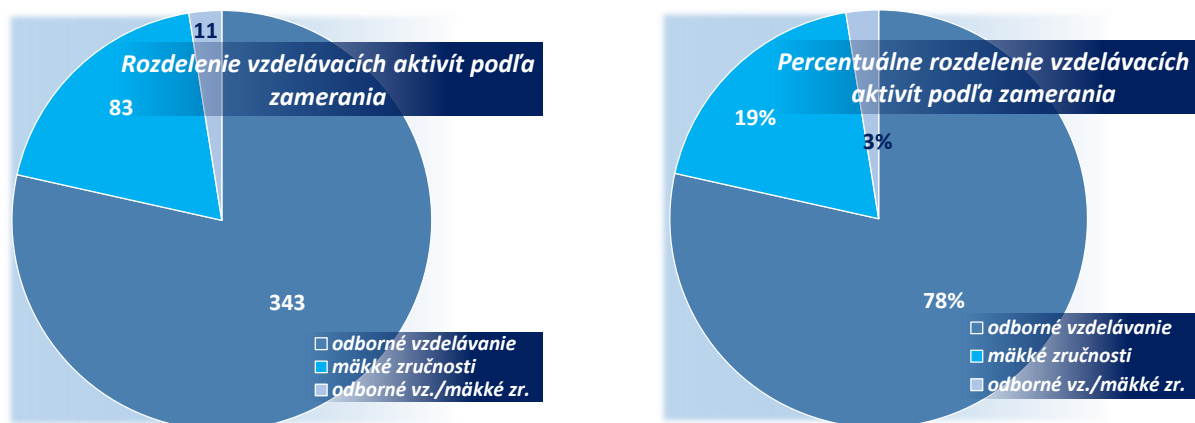
Tabuľka 23: Rozdelenie plánovaných/realizovaných aktivít podľa zamerania

P. č.	Realizácia projektov	Počet	%
1	Odborné vzdelávanie	343	78 %
2	Mäkké zručnosti	83	19 %
3	Odborné vzdelávanie/mäkké zručnosti	11	3 %
SPOLU		437	100,0 %

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

V nižšie zobrazených grafoch č. 15 je možné prehľadne pozorovať vyššie popísané skutočnosti.

Graf 15: Rozdelenie vzdelávacích aktivít podľa zamerania

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Po posúdení počtu vzdelávacích aktivít z hľadiska ich zamerania, výskytu v projektoch a z pohľadu finančnej alokácie sa hodnotiteľ zameril na ich regionálne rozloženie podľa jednotlivých oprávnených samosprávnych krajov definovaných vo výzve. Hodnotiaci postup bol nastavený tak, že projekt realizovaný so zameraním na určitú kategóriu vzdelávacích aktivít mohol byť priradený medzi viacero samosprávnych krajov, pokiaľ tomu realizácia nasvedčovala.

V zmysle takto zvoleného postupu hodnotiteľ konštatuje, že 263 vzdelávacích aktivít zameraných na odborné vzdelávanie bolo relatívne rovnomerne rozložených medzi jednotlivé samosprávne kraje. Najviac ich bolo realizovaných v KSK (41), nasleduje PSK so 40 aktivitami a BBSK spolu so ŽSK s 38 vzdelávacími aktivitami. V NSK sa realizuje 36, v TTSK 35 a v TNSK 33 vzdelávacích aktivít zameraných

na odborné vzdelávanie. Kombinácia mäkkých zručností a odborného vzdelávania bola zastúpená v 152 projektoch. Opäť bola najviac zastúpená v PSK a KSK (po 28, resp. 27 projektoch), pričom v ostatných samosprávnych krajoch to bolo od 15 do 23 projektov. Najmenej realizované projekty zamerané na mäkké zručnosti (42) boli najviac zastúpené v PSK (7) a v BBSK (7), vo zvyšných samosprávnych krajoch to bolo 5 a 6 vzdelávacích aktivít.

Trend najvyššieho počtu vzdelávacích aktivít realizovaných na východe SR bol potvrdený aj na základe pohovorov s prijímateľmi. Ako ďalej vyplýva z pohovorov, napriek relatívne vysokému počtu vzdelávacích aktivít ich ponuka nestačila uspokojiť dopyt. Z tohto pohľadu by viacerí prijímatelia uprednostnili ešte ďalšie navýšenie možností, resp. ponuky vzdelávacích kurzov. Hodnotiteľ zároveň konštatuje, že z viacerých pohovorov s prijímateľmi projektov vyplynulo, že odborné vzdelávanie financované z fondov EÚ predstavuje základný nástroj na rozvoj znalosti a zručností pracovníkov, resp. študentov základných a stredných škôl pripravujúcich sa na povolanie. Do projektov sa zapojili viacerí zamestnávateľia, ktorí poskytli napr. pracovné nástroje pre vzdelávanie pracovníkov, čo bolo zo strany účastníkov vzdelávania pozitívne ocenené. Na druhej strane, kombináciou zapojenia pracovníkov úradu práce, externých konzultantov a zamestnancov samosprávnych krajov do implementácie projektov boli zabezpečené synergie v oblasti komunikácie, ako aj v rámci prenosu výsledkov realizovaných projektov.

Tabuľka 24: Rozdelenie vzdelávacích aktivít podľa zamerania medzi kraje SR

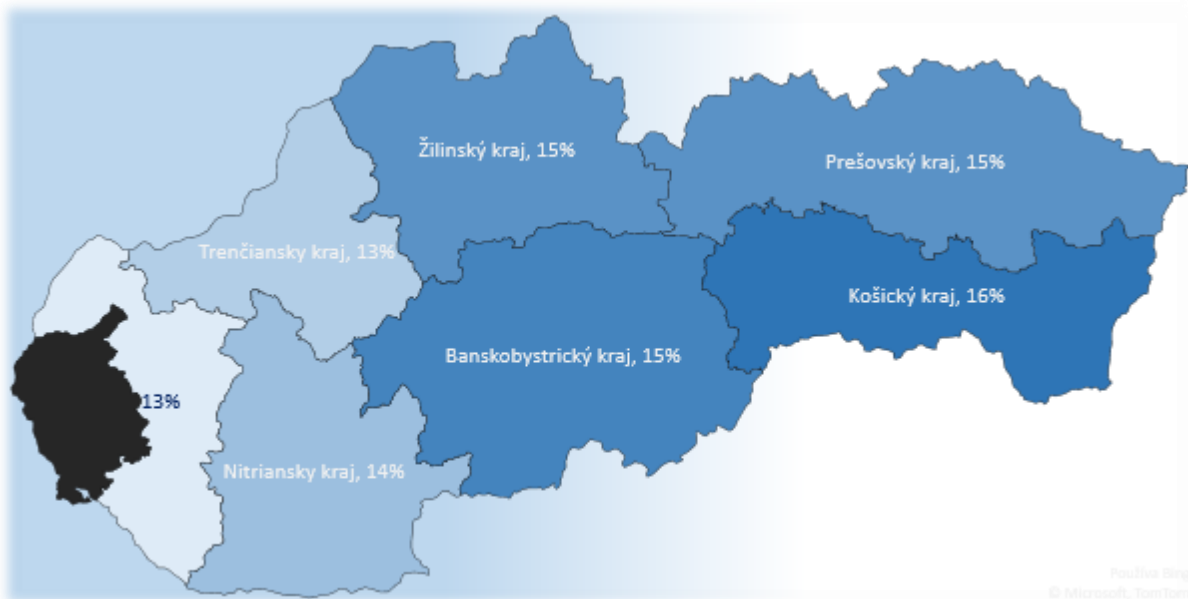
P. č.	VÚC	odborné vzdelávanie	%	mäkké zručnosti	%	odborné vz. + mäkké zr.	%
1	Trnavský kraj	33	13 %	6	13 %	19	13 %
2	Trenčiansky kraj	35	13 %	6	13 %	15	10 %
3	Nitriansky kraj	36	14 %	8	18 %	18	12 %
4	Žilinský kraj	39	15 %	6	13 %	22	14 %
5	Banskobystrický kraj	40	15 %	7	16 %	23	15 %
6	Košický kraj	41	16 %	5	11 %	27	18 %
7	Prešovský kraj	39	15 %	7	16 %	28	18 %
SPOLU		263	100 %	45	100 %	152	100 %

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Na nižšie uvedenej mape č. 16 je možné vidieť % rozdelenie projektov zameraných na odborné vzdelávanie medzi jednotlivé samosprávne kraje. Ako bolo vyššie uvedené, z grafu možno pozorovať relatívne rovnomerné rozdelenie, t. j. neexistujú nejaké výrazné regionálne rozdiely.

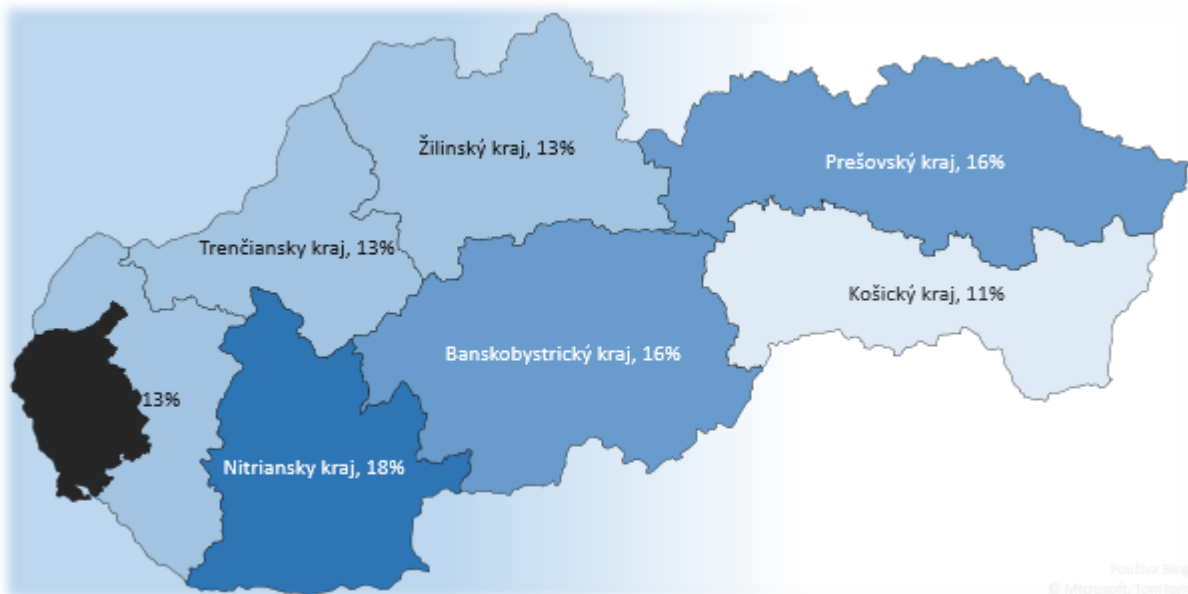
Mapa 16: Rozdelenie projektov medzi kraje podľa odborného vzdelávania (v %)

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Pri mäkkých zručnostiach možno pozorovať relatívne väčšie regionálne rozdiely ako pri vzdelávacích aktivitách zameraných na odborné vzdelávanie, keďže % rozdiel medzi samosprávnym krajom s najvyšším zastúpením projektov (PSK) a samosprávnym krajom s najnižším podielom predstavuje 5 %. V rámci daného zamerania aktivít možno poukázať aj na skutočnosť, že KSK sa nachádza na konci poradia, čo je vzhľadom na výsledky v rámci ostatných ukazovateľov zriedkavé.

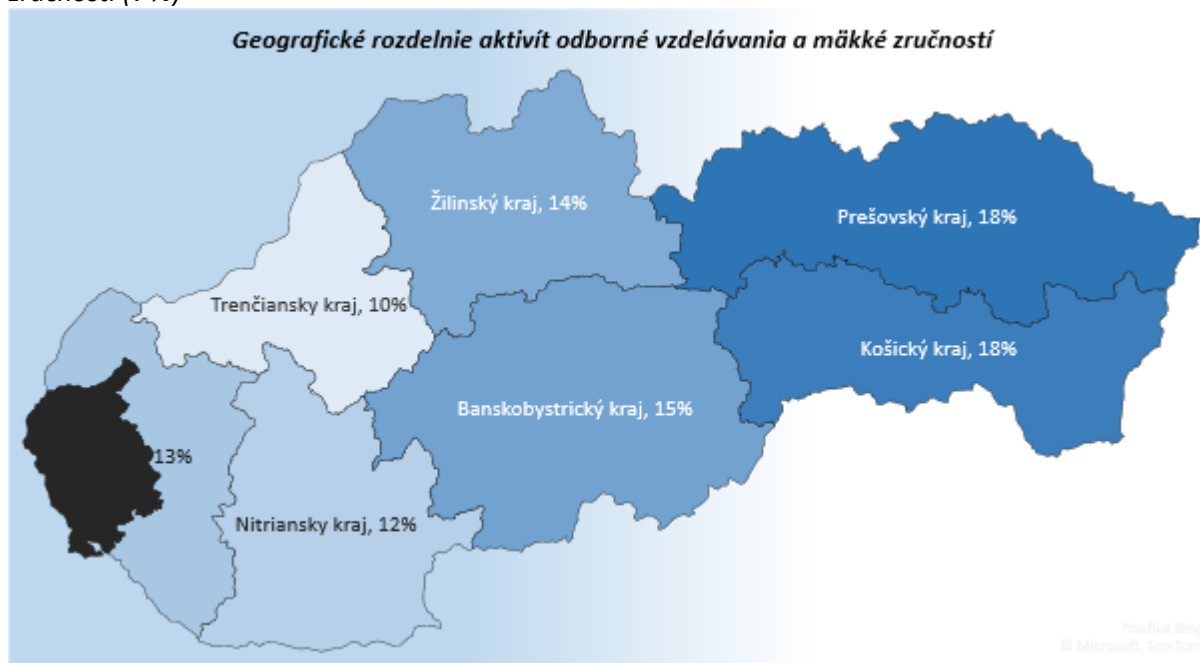
Mapa 17: Rozdelenie projektov medzi kraje podľa mäkkých zručností (v %)

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Pri kombinácii vzdelávacích aktivít (odborné vzdelávanie a mäkké zručnosti) možno opätovne pozorovať, že najvyšší % podiel projektov majú KSK a PSK, zhodne po 18 %, pričom ostatné samosprávne kraje majú 10 až 15% podiel.

Mapa 18: Rozdelenie projektov medzi kraje podľa kombinácie odborného vzdelávania/mäkkých zručností (v %)

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

V tejto časti sa hodnotiteľ zamerlal na regionálne rozloženie projektov podľa zamerania pri zohľadnení implementácie projektov na území celého oprávneného územia výzvy, tzv. celoslovenských projektov, do ktorých sú zahrnuté všetky samosprávne kraje, s výnimkou BSK. Z tohto hľadiska konštatujeme, že aj v rámci daného kritéria je najviac projektov realizovaných v rámci vzdelávacích aktivít zameraných na odborné vzdelávanie. Takých projektov je 113, pričom najviac ich je realizovaných na území celej SR. Projektov so zameraním na odborné vzdelávanie/mäkké zručnosti je 68, opäť je najviac realizovaných tzv. celoslovenských projektov a projektov v KSK. 15 projektov je zameraných na mäkké zručnosti, z nich je najviac celoslovenských projektov (5). Podrobnejšie informácie možno nájsť v tabuľke č. 25.

Tabuľka 25: Rozdelenie projektov podľa zamerania medzi kraje SR (okrem projektov s realizáciou na území celej SR)

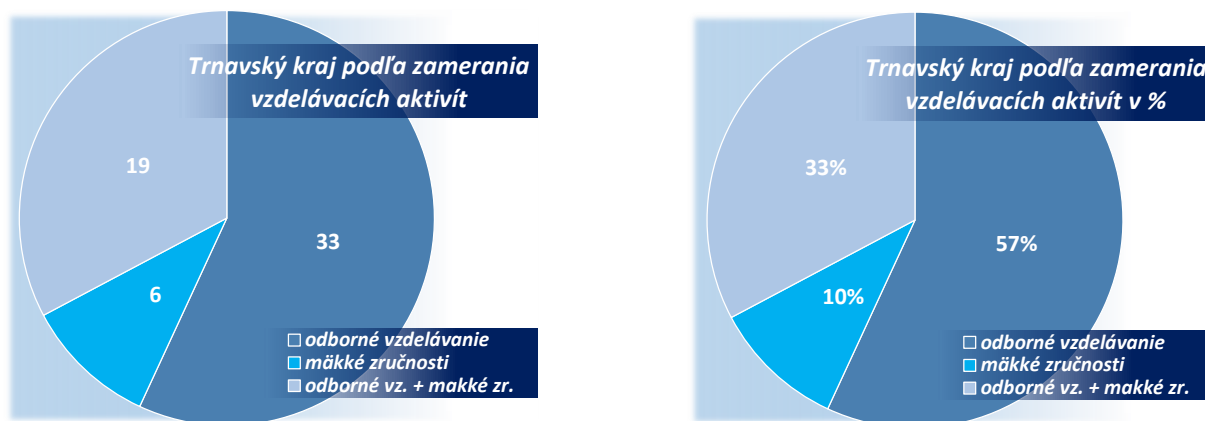
P. č.	VÚC	odborné vzdelávanie	%	mäkké zručnosti	%	odborné vz. + mäkké zr.	%
1	Trnavský kraj	8	7 %	1	7 %	5	7 %
2	Trenčiansky kraj	10	9 %	1	7 %	1	1 %
3	Nitriansky kraj	11	10 %	3	60 %	4	29 %
4	Žilinský kraj	14	12 %	1	7 %	8	12 %
5	Banskobystrický kraj	15	13 %	2	13 %	9	13 %
6	Košický kraj	16	14 %	0	0 %	13	19 %
7	Prešovský kraj	14	12 %	2	13 %	14	21 %
8	Na celom území SR	25	22 %	5	33 %	14	21 %
SPOLU		113	100 %	15	140 %	68	123 %

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Hodnotiteľ sa následne zameril na podrobnejšie posúdenie rozdelenia vzdelávacích aktivít podľa zamerania v rámci jednotlivých samosprávnych krajov. Realizácia tzv. celoslovenských projektov v rámci tohto kritériá nebola zohľadnená. **V každom zo samosprávnych krajov sa potvrdilo, že najviac vzdelávacích aktivít bolo realizovaných so zameraním na odborné vzdelávanie.**

V TTSK je 33 vzdelávacích aktivít zameraných na odborné vzdelávanie, čo predstavuje najvyšší podiel (57 %). Nasledujú aktivity s kombináciou mäkkých zručností/odborného vzdelávania (19) s 33 % podielom. Vzdelávacích aktivít so zameraním na mäkké zručnosti bolo 6 (10 %).

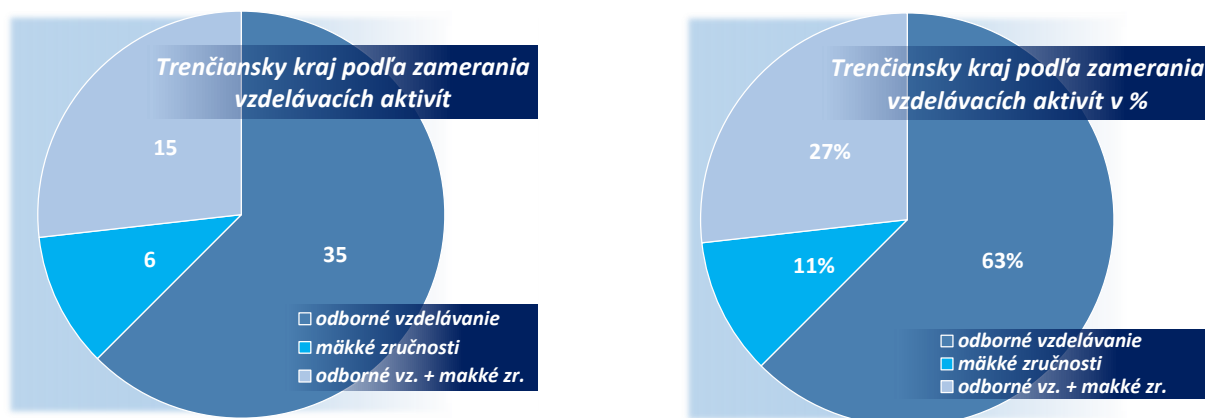
Graf 19: Rozdelenie vzdelávacích aktivít v Trnavskom kraji

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

V rámci TNSK bolo 35 vzdelávacích aktivít zameraných na odborné vzdelávanie, čo tvorí 63 % podiel. Nasledujú aktivity s kombináciou mäkkých zručností/odborného vzdelávania (15), ktoré tvoria 27 %. Vzdelávacích aktivít so zameraním na mäkké zručnosti bolo 6 (11 %).

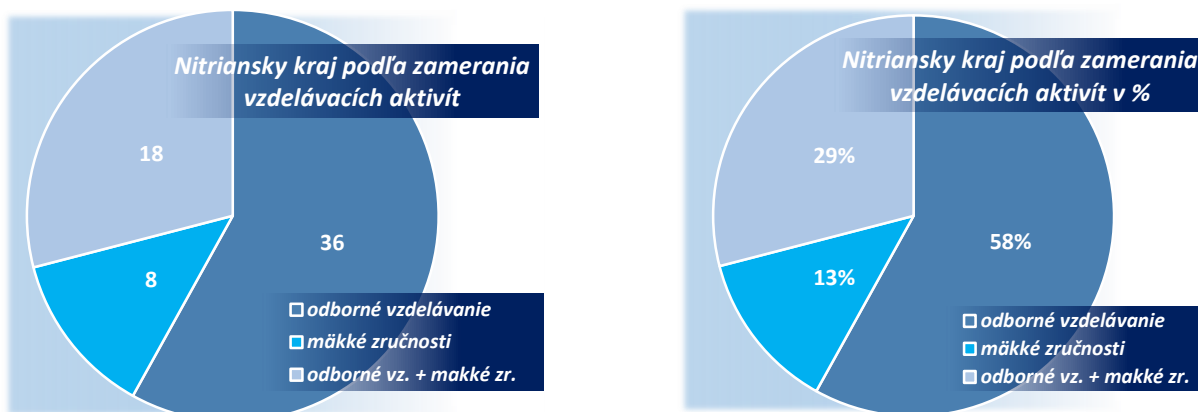
Graf 20: Rozdelenie vzdelávacích aktivít v Trenčianskom kraji

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

V NSK je obdobne ako pri ostatných samosprávnych krajoch najviac vzdelávacích aktivít (36) zameraných na odborné vzdelávanie, čo tvorí 58 % podiel. Nasledujú aktivity s kombináciou mäkkých zručností/odborného vzdelávania (18) s 29 %. Vzdelávacích aktivít so zameraním na mäkké zručnosti bolo 8 (13 %).

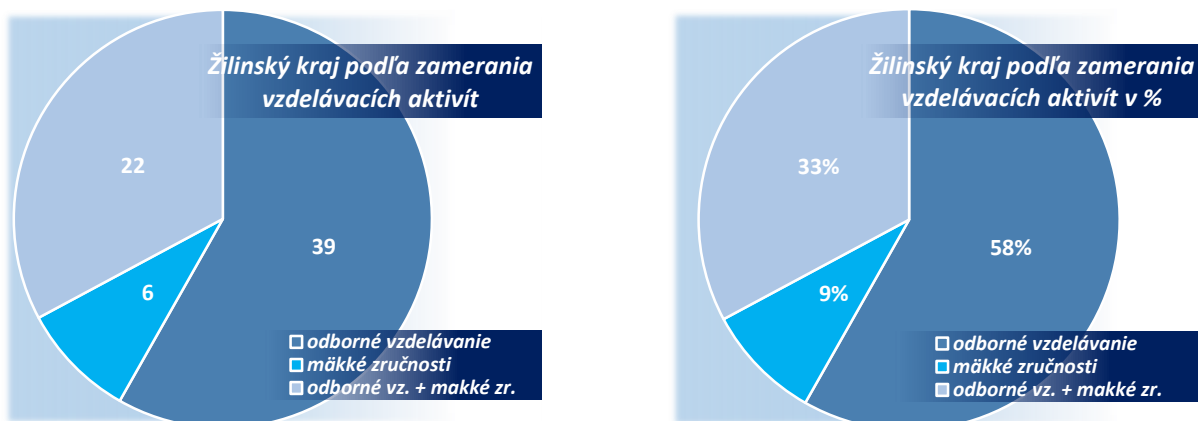
Graf 21: Rozdelenie vzdelávacích aktivít v Nitrianskom kraji

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

ŽSK vykazuje 39 vzdelávacích aktivít zameraných na odborné vzdelávanie, čo tvorí 58 % podiel. Nasledujú vzdelávacie aktivity s kombináciou mäkkých zručností/odborného vzdelávania (22), ktoré tvoria 33 %. Vzdelávacích aktivít so zameraním na mäkké zručnosti bolo 6 (9 %).

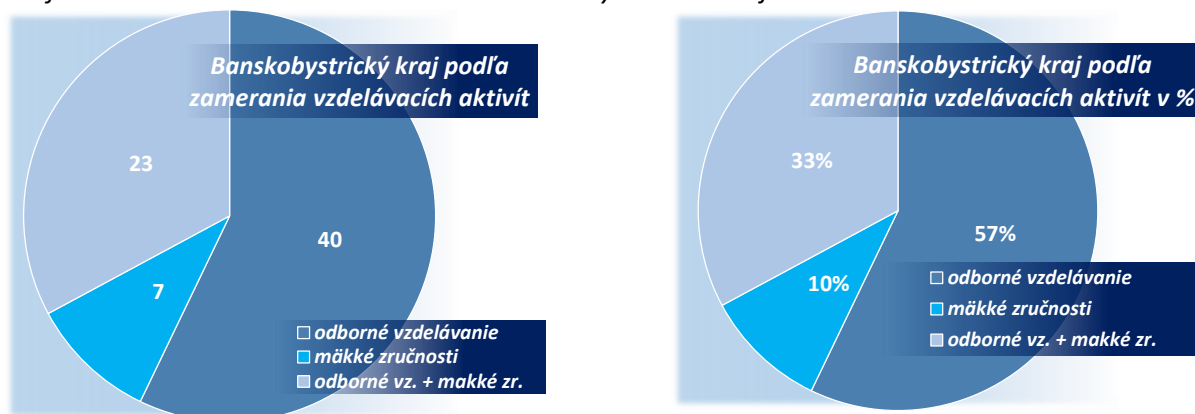
Graf 22: Rozdelenie vzdelávacích aktivít v Žilinskom kraji

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

BBSK sa neodlišuje od ostatných samosprávnych krajov v rozdelení projektov medzi vzdelávacie aktivity. Najviac vzdelávacích aktivít (40) je zameraných na odborné vzdelávanie, čo tvorí 57 %. Nasledujú aktivity s kombináciou mäkkých zručností/odborného vzdelávania, ktorých je 23, resp. 33 %. Vzdelávacích aktivít so zameraním na mäkké zručnosti bolo 7 (10 %).

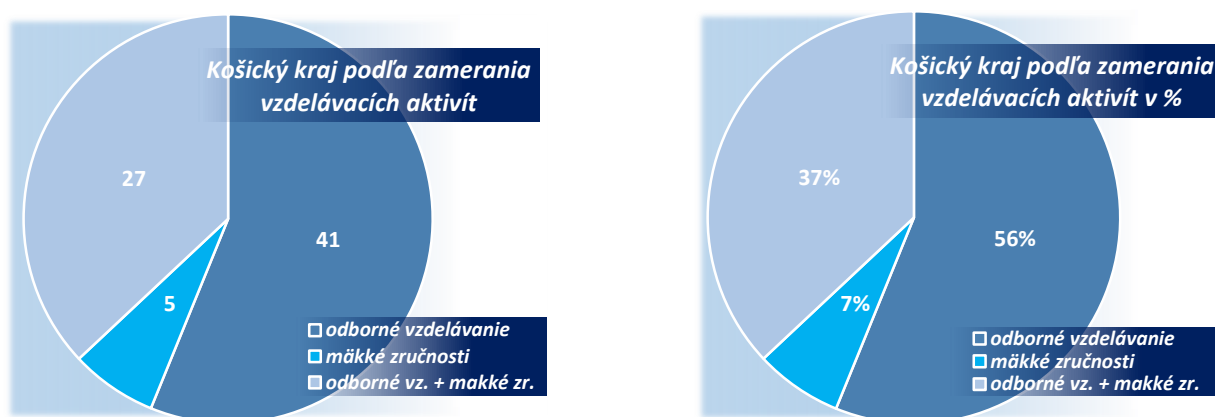
Graf 23: Rozdelenie vzdelávacích aktivít v Banskobystrickom kraji

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

KSK má najviac vzdelávacích aktivít zameraných na odborné vzdelávanie, celkovo až 41, čo predstavuje 56 %. Vzdelávacích aktivít so zameraním na odborné vzdelávanie/mäkké zručnosti je 27, čo tvorí 37 %. 5 vzdelávacích aktivít je zameraných na mäkké zručnosti (7 %).

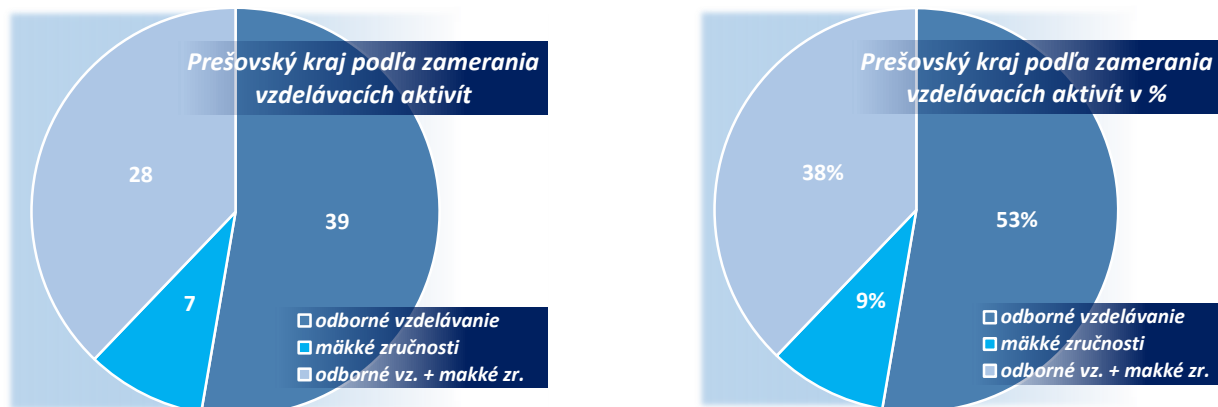
Graf 24: Rozdelenie vzdelávacích aktivít v Košickom kraji

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

V rámci PSK je realizovaných 39 vzdelávacích aktivít so zameraním na odborné vzdelávanie, čo predstavuje 53 % v rámci kraja. Relatívne vysoký podiel majú aktivity so zameraním na odborné vzdelávanie/mäkké zručnosti – 38 % (najvyšší počet zo všetkých samosprávnych krajov v rámci kombinácie vzdelávacích aktivít), čo predstavuje 28 projektov. Nasledujú vzdelávacie aktivity so zameraním na mäkké zručnosti, ktorých je 7, resp. 9 %.

Graf 25: Rozdelenie vzdelávacích aktivít v Prešovskom kraji

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

Zhrnutie hodnotiacej otázky 4

Pri realizácii hodnotenia vychádzal hodnotiteľ z dvoch aspektov (HO). Prvý bol zameraný na regionálne rozloženie podpory, druhý aspekt (HO) sa týkal viditeľných regionálnych rozdielov v potrebách trhu práce, vzhľadom na zameranie aktivít projektov.

Z pohľadu prvej HO hodnotiteľ konštatuje, že najviac projektov zameraných na CŽV je realizovaných na východe SR, konkrétne v PSK a KSK, najmenej na západnom Slovensku, v TTSK a TNSK. Rozdiely medzi jednotlivými samosprávnymi krajinami však nie sú výrazné, medzi krajom s najvyšším počtom projektov a krajom s najnižším počtom projektov je rozdiel 18 projektov. Podobné geografické rozloženie je v prípade počtu realizovaných projektov v jednotlivých samosprávnych krajinách bez započítania projektov, ktoré sú realizované na celom území SR. Zároveň však možno konštatovať, že všeobecne najvyšší podiel, ako aj finančnú alokáciu, majú projekty, ktoré sa realizovali/realizujú na území celej SR (s výnimkou BSK, ktorý nie je zahrnutý v oprávnenom území výzvy). Z rozdelenia implementovaných projektov z pohľadu počtu zapojených krajov vyplýva, že najviac projektov je realizovaných na území jedného samosprávneho kraja, nasleduje realizácia projektov na území celej SR (s výnimkou BSK), najmenej realizovaných projektov je na území 2 alebo viacerých krajov.

Hodnotiteľ zároveň porovnal rozdelenie oprávnených aktivít (stanovených vo výzve) v rámci projektov realizovaných na území jednotlivých samosprávnych krajov. Z tohto pohľadu možno konštatovať, že v rámci každého samosprávneho kraja bolo najviac aktivít zameraných na tvorbu a realizáciu vzdelávacích programov na rozvoj kompetencií dospelých v súlade s požiadavkami trhu práce (zvyšovanie, získanie, doplnenie), vrátane IKT, zvyšovania finančnej gramotnosti a pod. Nasledujú aktivity zamerané na podporu partnerstiev so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami, zamestnávateľskými zväzmi, asociáciami a komorami pri tvorbe, inovácii a realizácii vzdelávania. Tretí najvyšší podiel majú/mali aktivity týkajúce sa identifikácie a zhodnotenia úrovne kompetencií dospelých využívaných v pracovnom živote. Ostatné oprávnené aktivity v rámci výzvy boli v rámci samosprávnych krajov zastúpené v minimálnej miere.

Z hľadiska druhej podotázky sa hodnotiteľ zameral na regionálne rozdelenie zamerania vzdelávacích aktivít, ktoré sa realizujú v jednotlivých projektoch celoživotného vzdelávania. Tieto aktivity boli zo strany hodnotiteľa kategorizované so zameraním na odborné vzdelávanie, mäkké zručnosti, resp. kombináciu vyššie uvedených aktivít. Hodnotiteľ konštatuje, že z celkového počtu projektov je na odborné vzdelávanie zameraných až 61 %. Projektov zameraných na aktivity týkajúce sa mäkkých zručností je 6 % z celkového počtu projektov. Podstatnú časť tvoria projekty, v rámci ktorých sú zastúpené obe zamerania aktivít (odborné vzdelávanie, aj mäkké zručnosti). Takýchto projektov je 33 % z celkového počtu. Podobné poradie možno pozorovať aj pri rozdelení finančnej alokácie na

vzdelávacie aktivity s jednotlivým zameraním. Najvyššiu alokáciu majú projekty s odborným vzdelávaním, nasledujú projekty s kombináciou odborného vzdelávania/mäkkých zručností a najmenšiu alokáciu majú projekty zamerané na mäkké zručnosti.

263 vzdelávacích aktivít zameraných na odborné vzdelávanie bolo relatívne rovnomerne rozložených medzi jednotlivé samosprávne kraje. Najviac ich bolo realizovaných v KSK, najmenej v TNSK a v TTSK. Kombinácia mäkkých zručností a odborného vzdelávania (152 vzdelávacích aktivít) bola opäť najviac zastúpená v KSK a PSK, pričom v ostatných samosprávnych krajoch to bolo relatívne rovnomerne rozložené medzi 15 až 23 vzdelávacími aktivitami. Všeobecne najmenej realizované vzdelávacie aktivity zamerané na mäkké zručnosti (45) boli najviac zastúpené v NSK (8), vo zvyšných samosprávnych krajoch to bolo 5 až 7 vzdelávacích aktivít.

V rámci vnútorného členenia projektov v jednotlivých samosprávnych krajoch je možné pozorovať obdobný trend, najviac vzdelávacích aktivít bolo realizovaných so zameraním na odborné vzdelávanie, pričom podiel v jednotlivých krajoch predstavoval 53 – 63 %. Ďalej nasledovali vo všetkých samosprávnych krajoch vzdelávacie aktivity tvorené kombináciou (odborného vzdelávania a mäkkých zručností), tento podiel tvoril 27 – 38 %. Vzdelávacie aktivity s mäkkými zručnosťami boli v každom samosprávnom kraji na treťom mieste, ich podiel tvoril 7 – 13 %.

Z realizácie projektov v rámci predmetnej výzvy hodnotiteľ konštatuje, že potreby trhu práce v oblasti CŽV sú relatívne rovnaké v rámci celej SR, keďže vo všetkých samosprávnych krajoch prevláda potreba odborného vzdelávania, nasledovaná kombináciou vzdelávania v oblasti mäkkých zručností a odborného vzdelávania. Trend najvyššieho počtu vzdelávacích aktivít realizovaných na východe SR bol potvrdený aj na základe pohovorov s prijímateľmi. Ako ďalej vyplýva z pohovorov, napriek relatívne vysokému počtu vzdelávacích aktivít, ich ponuka nestačila uspokojiť dopyt. Z tohto pohľadu by viacerí prijímatelia uprednostnili ešte ďalšie navýšenie možností, resp. ponuky vzdelávacích kurzov. Hodnotiteľ zároveň konštatuje, že z viacerých pohovorov s prijímateľmi projektov vyplynulo, že odborné vzdelávanie financované z fondov EÚ predstavuje základný nástroj na rozvoj znalostí a zručností pracovníkov, resp. študentov základných a stredných škôl pripravujúcich sa na povolanie. Do projektov sa zapojili viacerí zamestnávateľia, ktorí poskytli napr. pracovné nástroje pre vzdelávanie pracovníkov, čo bolo zo strany účastníkov vzdelávania pozitívne ocenené. Kombináciou zapojenia pracovníkov úradu práce, externých konzultantov a zamestnancov samosprávnych krajov do implementácie projektov boli zabezpečené synergie v oblasti komunikácie medzi aktérmi, ako aj v rámci prenosu výsledkov/výstupov realizovaných projektov.

HO5: Ako je možné hodnotiť hospodárnosť podporených dopytovo-orientovaných projektov v oblasti ČŽV?

Obsahom tejto kapitoly je posúdiť hospodárnosť využitia poskytnutých finančných prostriedkov na podporu projektov ČŽV. Hospodárnosť pre potreby tohto hodnotenia je vyjadrená predovšetkým činnosťami prijímateľov počas implementácie projektu, ktoré vedú k primeranému použitiu poskytnutých finančných prostriedkov, dodržaniu stanoveného rozpočtu a zároveň k snahe o dosahovanie určených cieľov pri minimalizácii vynaložených zdrojov (so zreteľom na finančné prostriedky).

Použitá metodika posúdenia hospodárnosti sa skladá z viacerých krokov. V prvom rade boli projekty rozdelené podľa zamerania vzdelávacích aktivít. Hodnotiteľ identifikoval celkovo štyri kategórie realizovaných projektov. Prvé tri predstavujú základné členenie na projekty odborného vzdelávania, projekty zamerané na mäkké zručnosti a projekty, ktoré realizovali kombináciu oboch aktivít – odborné vzdelávanie i mäkké zručnosti. Poslednú kategóriu tvoria projekty, pri ktorých sa z disponibilnej dokumentácie hodnotiteľovi nepodarilo určiť zameranie ich vzdelávacích aktivít. Bližší popis spôsobu a postupu pri identifikácii zamerania projektov obsahuje kapitola č. 3.4.2.

V druhom kroku hodnotiteľ vyprofiloval žiadané skupiny realizovaných projektov v závislosti od stavu realizácie k referenčnému dátumu⁹. Takto získal tri kategórie projektov, a to ukončené projekty, neukončené projekty a projekty s neznámym stavom realizácie. Tento úkon bol nevyhnutný pre použitie objektívnej kalkulácie nákladov jednotlivých projektov a ich následné porovnanie v závislosti od času (plánované vs. skutočné). Pri projektoch s neukončenou realizáciou je z hľadiska ešte prebiehajúcich aktivít neukončeného čerpania rozpočtu nežiadúce porovnávať a posudzovať ich výkonnosť. Výsledné údaje by mohli mať subjektívny charakter a mohli by sa interpretovať rôznymi spôsobmi.

Z toho dôvodu pristúpil hodnotiteľ v nasledujúcom kroku k ďalšej analýze poskytnutých údajov iba **pri projektoch s ukončenou realizáciou** (v členení podľa zamerania ich vzdelávacích aktivít). Plánované a skutočne dosiahnuté hodnoty veličín rozdelil na finančné a fyzické ukazovatele. V prípade finančných ukazovateľov sledoval kontrahovanie a čerpanie jednotlivých projektov ku dňu ukončenia ich realizácie. Fyzické ukazovatele sledoval z úrovne programu (počet realizovaných projektov) a zároveň z projektovej úrovne (plánované a dosiahnuté hodnoty MU).

Z celkového množstva oprávnených MU výzvy, ktoré mohli prijímatelia počas realizácie vykazovať, identifikoval hodnotiteľ nasledujúce ukazovatele relevantné pre posudzovanie hospodárnosti:

- P0448 – Počet účastníkov zapojených do aktivít ČŽV;
- P0438 – Počet účastníkov ČŽV, ktorí v čase odchodu získali, alebo si zvýšili kvalifikáciu;
- P0443 – Počet účastníkov s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou zapojených do aktivít ČŽV;
- P0444 – Počet účastníkov s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou zapojených do aktivít ČŽV, ktorí v čase odchodu získali, alebo si zvýšili kvalifikáciu.

Uvedené MU zaznamenávajú počet účastníkov vzdelávacích aktivít zapojených do aktivít projektu (vzdelávania) - MU P0448 a P0443 a na konci účasti účastníka v aktivitách projektu (vzdelávaní) v prípade úspešného ukončenia aktivít - MU P0438 a MU P0444 - V poslednom kroku v procese posúdenia hospodárnosti a efektívnosti projektov ČŽV použil hodnotiteľ všetky získané údaje pri vzájomnej korelácii a zhodnotení ich vzťahov.

---

⁹ Referenčný dátum hodnotenia – 31.07.2021

Celková plánovaná alokácia zdrojov na výzvu bola porovnaná s reálnym čerpaním ukončených projektov výzvy. Tým bola získaná informácia o skutočných nákladoch vynaložených na realizáciu jednotlivých aktivít projektov a ich vývoj oproti plánovaným hodnotám. Následne boli získané veličiny prepočítané v závislosti od počtu jednotlivých projektov a rozdelené podľa ich príslušnosti k jednotlivým kategóriám zamerania vzdelávacích aktivít. Týmto sledoval hodnotiteľ možnosť zhodnotiť vývoj hospodárnosti z dvoch hlavných hľadísk – podľa úrovne dosiahnutých cieľov a v závislosti od typu poskytovaného vzdelávania.

Ako bolo spomenuté vyššie, základné rozdelenie 132 realizovaných projektov hodnotenej výzvy podľa zamerania ich vzdelávacích aktivít predstavovalo pre účely analýzy hospodárnosti ich kategorizáciu do 4 základných skupín – 81 projektov zabezpečuje odborné vzdelávanie (61 % z celkového množstva), 8 projektov sa týka mäkkých zručností (6 %), v 43 projektoch (čo predstavuje 33 % z celkového počtu projektov) sú zastúpené obe zamerania vzdelávacích aktivít (odborné vzdelávanie, aj mäkké zručnosti). Plánovaná/zazmluvnená finančná alokácia pri projektoch je podľa tohto kritéria rozdelená obdobne, s nevýraznými odchýlkami od proporčného rozdelenia ich počtu (v percentuálnom vyjadrení).

Z uvedeného počtu predstavujú v závislosti od kritéria „stav realizácie“ najväčší podiel neukončené projekty. Celkovo 89 projektov (67,4 %) s plánovanou alokáciou zdrojov na úrovni 12,64 mil. EUR (67,5 % z celkovej alokácie za zdroje ESF) sa nachádzalo k referenčnému dátumu stále v stave realizácie. Iba menej ako tretina projektov (43) svoju fyzickú realizáciu ukončila. Najväčšie pomerné zastúpenie ukončených projektov na celkovom zazmluvnenom počte majú projekty kombinujúce oba typy vzdelávacích aktivít. Tých z celkového počtu 43 ukončilo svoju realizáciu 15, čo predstavuje podiel 34,9 % (resp. 35,7 % z celkovej alokácie). Na opačnej strane sa nachádzajú projekty mäkkých zručností, z ktorých bol ukončený len jeden projekt z ôsmich realizovaných. To predstavuje z hľadiska celkového počtu projektov mäkkých zručností a ich alokácie len minoritný podiel (12,5 %, v prípade alokácie dokonca iba 7,4 %). Z hľadiska ďalších krokov analýzy hospodárnosti predstavuje nízky počet ukončených projektov mäkkých zručností (1) určitý skresľujúci faktor, ktorý ale nemá zásadný vplyv na jej celkové závery.

Podrobnejšie informácie o členení realizovaných projektov v závislosti od ich zamerania stavu realizácie obsahuje tabuľka č. 26.

Tabuľka 26: Rozdelenie projektov podľa ich zamerania, v závislosti od stavu realizácie

P. č.	Celkovo			Ukončená realizácia				Neukončená realizácia			
	Zameranie aktivít	Počet	ESF	Počet	%	ESF	%	Počet	%	ESF	%
	A	B	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1	Projekty odborného vzdelávania	81	11 293 063,30 €	27	33,3 %	3 754 798,82 €	33,2 %	54	66,7 %	7 538 264,48 €	66,8 %
2	Projekty mäkký zručností	8	1 152 210,40 €	1	12,5 %	85 630,75 €	7,4 %	7	87,5 %	1 066 579,66 €	92,6 %
3	Projekty kombinujúce odborné vzdelávanie a mäkké zručnosti	43	6 282 189,72 €	15	34,9 %	2 244 480,37 €	35,7 %	28	65,1 %	4 037 709,34 €	64,3 %
SPOLU		132	18 727 463,42 €	43	32,6 %	6 084 909,94 €	32,5 %	89	67,4 %	12 642 553,48 €	67,5 %

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

V nasledujúcom kroku hodnotiteľ posúdil úroveň čerpania poskytnutých zdrojov v prípade ukončených projektov. 43 projektov disponovalo celkovým schváleným rozpočtom na úrovni 6,08 mil. EUR (zdroj ESF). Z uvedenej sumy dokázali do ukončenia svojej realizácie vyčerpať viac ako 4 mil. EUR, čo predstavovalo 65,9 % z celkových alokovaných zdrojov. Najúspešnejšie zo schváleného rozpočtu dokázali k referenčnému dátumu dokumentu čerpať projekty kombinujúce aktivity odborného vzdelávania a mäkkých zručností, celkovo 1,58 mil. EUR z alokovaných 2,24 mil. EUR (70,5 %). Najmenší podiel čerpania bol zaznamenaný pri projektoch mäkkých zručností, iba na úrovni 60,5 %. Podrobný prehľad čerpania ukončených projektov sa nachádza v tabuľke č. 27.

Z finančného hľadiska (na úrovni programu) predstavuje čerpanie ukončených projektov na úrovni približne 2/3 z celkového plánovaného rozpočtu pre poskytovateľa pomoci pozitívny signál. Znamená to, že pre ďalšie aktivity počas programového obdobia bude k dispozícii viac disponibilných zdrojov, ktoré môžu byť využité na podporu obdobných aktivít. Pritom je dôležité prihladiť aj na stránku efektívnosti a hospodárnosti – t. j. či uvedené úspory v čerpaní neboli zároveň aj príčinou nesplnenia očakávaných výsledkov a cieľov. Na zistenie uvedeného stavu vykonal hodnotiteľ v ďalšej časti tejto kapitoly posúdenie plánovaných a dosiahnutých projektových MU.

Tabuľka 27: Čerpanie ukončených projektov rozdelených podľa ich zamerania

P. č.	Zameranie aktivít	Počet	Zazmluvnené prostriedky (ESF)	Čerpané	%
	A	B	C	E	F
1	Projekty odborného vzdelávania	27	3 754 798,82 €	2 375 555,94 €	63,3 %
2	Projekty mäkkých zručností	1	85 630,75 €	51 847,50 €	60,5 %
3	Projekty kombinujúce odborné vzdelávanie a mäkké zručnosti	15	2 244 480,37 €	1 582 050,95 €	70,5 %
SPOLU		43	6 084 909,94 €	4 009 454,39 €	65,9 %

Zdroj: Údaje poskytnuté MŠVVaŠ SR, vlastné spracovanie

V rámci hodnotenej výzvy bolo v kategórii ukončených projektov plánované vyškolenie celkovo 7 899 účastníkov, bez ohľadu na úroveň ich dosiahnutého vzdelania. Podiel účastníkov s nízkym vzdelaním, resp. nízkou kvalifikáciou, z nich tvoril 13,8 % podiel. Plánovaných účastníkov, ktorí mali v čase odchodu získať, alebo si zvýšiť kvalifikáciu, bolo celkovo 7 118, čo predstavovalo 90,11 % z celkového plánovaného počtu. Najväčší podiel sa predpokladal v prípade účastníkov aktivít odborného vzdelávania – počet zúčastnených osôb 4 906 (62 % podiel na celkovom pláne) a počet tých, ktorí úspešne absolvovali aktivity potom 4 355 (61 %). Projekty v uvedenej kategórii zároveň plánovali vyškolieť aj najvyšší počet nízko vzdelaných/nízko kvalifikovaných účastníkov, celkovo 975 takto definovaných osôb sa malo aktivít zúčastniť (19,9 % zo všetkých účastníkov odborných školení), resp. 875 účastníkov ich malo úspešne absolvovať (20,1 % z „absolventov“).

Podrobné výsledky analýzy plánovaných a dosiahnutých hodnôt MU sú popísané v tabuľke č. 28.

Hodnotenie efektívnosti vybraných intervencií PO1 Vzdelávanie OP LZ zameraných na podporu zvyšovania profesijných kompetencií PZ/OZ a gramotnosti žiakov

Tabuľka 28: Dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov projektov podľa zamerania

P. č.	Názov merateľného ukazovateľa	Hodnota MU		
		Plánovaná	Skutočná	% z plánu
<i>Dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov projektov odborného vzdelávania</i>				
1	P0448 – Počet účastníkov zapojených do aktivít ČŽV	3 931	3 446	88 %
2	P0438 – Počet účastníkov ČŽV, ktorí v čase odchodu získali, alebo si zvýšili kvalifikáciu	3 480	3 372	97 %
3	P0443 – Počet účastníkov s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou zapojených do aktivít ČŽV	975	323	33 %
4	P0444 – Počet účastníkov s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou zapojených do aktivít ČŽV, ktorí v čase odchodu získali, alebo si zvýšili kvalifikáciu	875	278	32 %
Účastníci odborného vzdelávania SPOLU		4 906	3 769	77 %
Účastníci odborného vzdelávania, ktorí si zvýšili kvalifikáciu SPOLU		4 355	3 650	84 %
<i>Dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov projektov mäkkých zručností</i>				
1	P0448 – Počet účastníkov zapojených do aktivít ČŽV	60	64	107 %
2	P0438 – Počet účastníkov ČŽV, ktorí v čase odchodu získali, alebo si zvýšili kvalifikáciu	0	0	N/A
3	P0443 – Počet účastníkov s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou zapojených do aktivít ČŽV	0	0	N/A
4	P0444 – Počet účastníkov s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou zapojených do aktivít ČŽV, ktorí v čase odchodu získali, alebo si zvýšili kvalifikáciu	0	0	N/A
Účastníci vzdelávania mäkkých zručností SPOLU		60	64	107 %
Účastníci vzdelávania mäkkých zručností, ktorí si zvýšili kvalifikáciu SPOLU		0	0	N/A
<i>Dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov projektov kombinujúcich odborné vzdelávanie a mäkké zručnosti</i>				
1	P0448 – Počet účastníkov zapojených do aktivít ČŽV	2 813	2 839	101 %
2	P0438 – Počet účastníkov ČŽV, ktorí v čase odchodu získali, alebo si zvýšili kvalifikáciu	2 656	2 951	111 %
3	P0443 – Počet účastníkov s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou zapojených do aktivít ČŽV	120	148	123 %
4	P0444 – Počet účastníkov s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou zapojených do aktivít ČŽV, ktorí v čase odchodu získali, alebo si zvýšili kvalifikáciu	107	148	138 %
Účastníci kombinovaného vzdelávania SPOLU		2 933	2 987	102 %
Účastníci kombinovaného vzdelávania, ktorí si zvýšili kvalifikáciu SPOLU		2 763	3 099	112 %
SPOLU ukončené projekty – účastníci		7 899	6 820	86%
SPOLU ukončené projekty – účastníci, ktorí si zvýšili kvalifikáciu		7 118	6 749	95%

Po zhodnotení dosiahnutých MU a ich porovnaní s plánovanými hodnotami možno konštatovať, že väčšina projektov naplnila, alebo prekročila svoje očakávané výsledky.

Celkovo sa prijímateľom počas realizácie projektov podarilo vyškoliť 6 820 frekventantov (86 % plánovanej hodnoty). Počet úspešných účastníkov, ktorý vzdelávacie aktivity úspešne ukončili, dosiahol hodnotu 6 749 (95 % z plánu). Inými slovami, pri 14 % poklese reálne prijatých frekventantov vzdelávacích aktivít oproti plánovanej hodnote zostal počet úspešných absolventov v porovnaní s plánom takmer nezmenený. Osoby, ktoré vzdelávanie úspešne ukončili, tvorili 99 % všetkých účastníkov školení.

Kategóriu s najpriaznivejším pomerom plán/skutočnosť tvorili projekty s kombinovaným vzdelávaním. Podarilo sa im oproti plánu nielen prijať viac účastníkov (2 987 osôb, resp. 102 %), ale zároveň zabezpečiť úspešné absolvovanie pri 3 099 z nich (112 % plánovanej hodnoty)¹⁰.

Z pohľadu dosiahnutých hodnôt MU boli relatívne najmenej úspešné projekty realizujúce aktivity odborného vzdelávania. Napriek uspokojivému výsledku pri dosahovaní cieľov v prípade štandardných účastníkov školení (88 % plánu) a tých, ktorí z nich úspešným ukončením školení získali certifikát (97 % plánu), nedokázali uvedené projekty splniť stanovené ciele v prípade účastníkov s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou. Tie dokázali naplniť len približne z jednej tretiny, ako v prípade osôb, ktoré sa školení zúčastnili, tak aj v prípade úspešných absolventov.

Pre účely analýzy hospodárnosti boli jednotkové náklady na vyškolenie účastníkov kalkulované ako súbor všetkých nákladov spojených s výkonom vzdelávacej aktivity (za zdroje ESF). To znamená, že nešlo len o priame náklady na vzdelávacie aktivity, ale do kalkulácie boli zahrnuté aj náklady na podporné aktivity a koordináciu projektu. Z uvedeného prepočtu vyplýva, že indikatívne priemerné náklady na jedného účastníka boli plánované na úrovni 1 009,91 EUR. Najviac finančných prostriedkov bolo plánovaných pri školení mäkkých zručností, a to vo výške 1 427,18 EUR/osoba. Naopak, v prípade aktivít odborného vzdelávania boli rozpočtované indikatívne náklady na účastníka na úrovni 765,35 EUR, v prípade úspešných absolventov 862,18 EUR. Podrobný prepočet nákladov v závislosti od počtu účastníkov je predmetom tabuľky č. 29.

Ako bolo spomenuté vyššie, prijímatelia dokázali počas realizácie projektov generovať značné finančné úspory na úrovni približne 24 %. Svoje stanovené ciele napriek tomu naplnili na 86 % (počet účastníkov), resp. 95 % (počet absolventov). To zákonite viedlo k priaznivému vývoju ukazovateľov hospodárnosti. V prípade všetkých projektov klesli jednotkové náklady školení v priemere o 35 %.

Najväčší pokles zaznamenali projekty poskytujúce aktivity mäkkých zručností, ktorým klesla jednotková cena školenia na úroveň 810,12 EUR/osoba (43% pokles). V prípade projektov kombinujúcich aktivity odborného vzdelávania a mäkkých zručností predstavoval pokles jednotkových nákladov 33 % u účastníkov a dokonca 40 % v prípade absolventov vzdelávacích aktivít. Vo všeobecnosti bol vplyvom pozitívneho vývoja dosiahnutých hodnôt MU v prípade účastníkov, ktorí v čase odchodu získali, alebo si zvýšili kvalifikáciu, pokles jednotkových nákladov výraznejší, ako v prípade účastníkov vzdelávacích aktivít, ktorí na školenia len nastúpili.

Výsledok analýzy hospodárnosti má jednoznačný charakter. Pri projektoch, ktoré ukončili svoju realizáciu, bol preukázaný vysoký stupeň efektívnosti vykonaných aktivít. Pri markantnej úspore nákladov na školiace aktivity i celkových nákladov na projekt dokázali splniť takmer všetky stanovené ciele (resp. splniť ich v primeranej výške) a tým pádom znížiť jednotkové náklady na účastníkov školení. V prípade vyčíslenia nákladov najdôležitejšieho ukazovateľa – úspešných absolventov vzdelávacích aktivít, bola táto úspora ešte zreteľnejšia.

---

¹⁰ Disproporcna medzi počtami účastníkov a tými, ktorí si zvýšili kvalifikáciu (menej účastníkov na začiatku ako tých, ktorí ukončili), vznikla na základe skutočnosti, že niektorí prijímatelia nevykazovali MU P0448

Tabuľka 29: Prepočet nákladov na jedného frekventanta podľa zamerania projektu

P. č.	Kategória účastníkov	Počet			Finančné prostriedky (ESF)			Prepočet nákladov na účastníka		
		Plánovaný	Skutočný	% z plánu	Kontrahované	Čerpané	% z plánu	Plánovaný	Skutočný	% z plánu
<i>Odborné vzdelávanie</i>										
1	Účastníci odborného vzdelávania	4 906	3 769	77 %	3 754 798,82 €	2 375 555,94 €	68 %	765,35 €	630,29 €	88 %
2	Účastníci odborného vzdelávania, ktorí v čase odchodu získali, alebo si zvýšili kvalifikáciu	4 355	3 650	83 %				862,18 €	650,84 €	82 %
Priemer za projekty odborného vzdelávania								813,76 €	640,56 €	79%
<i>Vzdelávanie mäkkých zručností</i>										
1	Účastníci vzdelávania mäkkých zručností	60	64	107 %	85 630,75 €	51 847,50 €	61 %	1 427,18 €	810,12 €	57 %
2	Účastníci vzdelávania mäkkých zručností, ktorí v čase odchodu získali, alebo si zvýšili kvalifikáciu	0	0	N/A				N/A	N/A	N/A
Priemer za projekty mäkkých zručností								1 427,18 €	810,12 €	57 %
<i>Vzdelávanie kombinujúce odborné vzdelávanie a mäkké zručnosti</i>										
1	Účastníci vzdelávania kombinujúceho odborné vzdelávanie a mäkké zručnosti	2 933	2 987	102 %	2 244 480,37 €	1 582 050,95 €	69 %	765,25 €	529,65 €	67 %
2	Účastníci vzdelávania kombinujúceho odborné vzdelávanie a mäkké zručnosti, ktorí v čase odchodu získali, alebo si zvýšili kvalifikáciu	2 763	3 099	112 %				812,33 €	510,50 €	60 %
Priemer za projekty kombinujúce odborné vzdelávanie a mäkké zručnosti								788,79 €	520,07 €	66 %
PRIEMER za ukončené projekty								1 009,91 €	656,92 €	65 %

Zhrnutie hodnotiacej otázky 5

V rámci ukončených 43 projektov bolo alokovaných 6,1 mil. EUR (zdroje ESF). Z uvedenej sumy dokázali prijímatelia k referenčnému dátumu vyčerpať viac ako 4 mil. EUR, čo predstavovalo 65,9 % z celkových schválených zdrojov. Počas realizácie teda zaznamenali úsporu plánovaných nákladov vo výške 24,1 % z alokovaných zdrojov.

Z hľadiska dosiahnutých fyzických ukazovateľov a ich porovnaní s plánovanými hodnotami možno konštatovať, že väčšina projektov naplnila, resp. prekročila svoje plánované hodnoty.

Celkovo sa prijímateľom počas realizácie projektov podarilo umiestniť na jednotlivé školenia 6 820 frekventantov (86 % plánovanej hodnoty). Počet úspešných účastníkov, ktorí vzdelávacie aktivity ukončili, dosiahol hodnotu 6 749 (95 % z plánu). Inými slovami, pri 14% poklese prijatých frekventantov vzdelávacích aktivít zostal počet úspešných absolventov takmer nezmenený. Osoby, ktoré úspešne vzdelávanie ukončili, tak tvorili 99 % všetkých účastníkov školení.

Kategóriu s najpriaznivejším pomerom plán/skutočnosť tvorili projekty s kombinovaným vzdelávaním. Podarilo sa im oproti plánu nielen prijať viac účastníkov (2 987 osôb, resp. 102 %), ale zároveň zabezpečiť úspešné absolvovanie pri 3 099 z nich (112 % plánovanej hodnoty).

V poslednom kroku v procese posúdenia hospodárnosti a efektívnosti projektov CŽV použil hodnotiteľ všetky získané údaje pri vzájomnej korelácii a zhodnotení ich vzťahov. Na základe ich výsledkov možno konštatovať vysoký stupeň efektívnosti vykonaných aktivít. Pri markantnej úspore nákladov na školiace aktivity i celkových nákladov dokázali prijímatelia splniť takmer všetky stanovené ciele (resp. splniť ich v primeranej výške) a tak znížiť jednotkové náklady na účastníkov školení. V prípade vyčíslenia nákladov najdôležitejšieho ukazovateľa – úspešných absolventov vzdelávacích aktivít, bola táto úspora ešte zreteľnejšia.

HO6: Aké výzvy bude potrebné riešiť v oblasti CŽV v programovom období 2021 – 2027?

3.6.1 Budúce výzvy pre oblasť CŽV

Na základe analýzy skúseností prijímateľov projektov nemožno identifikovať nejaký univerzálny model CŽV. Zavádzajúce by tiež bolo vytvoriť typický „optimálny“ variant pre jednotlivé cieľové skupiny, a to z toho dôvodu, že hoci cieľové skupiny majú niektoré spoločné charakteristické rysy, jednotlivci sa nachádzajú v rozdielnych životných fázach, sú často z odlišného socioekonomického prostredia, prešli rôznymi životnými skúsenosťami a majú odlišné životné ciele. Z tohto pohľadu sa javí ako rozumné ponechať CŽV v širokom spektre podporovaných aktivít a nechať pôsobiť ponuku a dopyt na trhu práce.

Na druhej strane je úplne legitímne usmerniť využívanie verejných prostriedkov do oblastí, v ktorých je zrejmá vzdelávacia potreba z celospoločenského hľadiska. Príkladom takýchto oblastí môžu byť napr. Priemysel 4.0 a technologický pokrok, klimatické zmeny a plnenie cieľov Green Deal a riešenie špecifických potrieb plynúcich z vojnového konfliktu na Ukrajine a pod.

Možnou alternatívou do budúcnosti je tak kombinácia rôznych prístupov, kedy na jednej strane môžu mať ľudia v produktívnom veku svoj individuálny vzdelávací účet¹¹, z ktorého budú financovať svoje individuálne vzdelávacie potreby, a na druhej strane toto môže byť doplnené projektami CŽV realizovanými prostredníctvom DOP alebo NP, ktoré budú cieľiť do vopred vybraných oblastí celospoločenského významu.

Námety a odporúčania, vyplývajúce z praktickej realizácie vzdelávacích aktivít, sa často týkajú vhodnejšieho výberu podporovaných cieľových skupín. CŽV by sa nemalo týkať výhradne cieľových skupín, ktorým potenciálne hrozí exklúzia z trhu práce, ale aj osôb primárne neohrozených, pre ktoré by CŽV znamenalo významný príspevok pre akceleráciu a odborný rast.

Zaujímavou cieľovou skupinou by boli začínajúci podnikatelia a celá kategória startup podnikov, vrátane absolventov VŠ zameraných na spin-off aktivity.

Pri nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily by bolo dobré vhodnou formou CŽV predĺžiť aktívnu účasť seniorov na trhu práce. Táto cieľová skupina zložito odoláva dynamickému vývoju v spoločnosti a je tak limitovaná v participácii na výrobe a službách, kde by mohla zúročiť svoje životné skúsenosti.

3.6.2 Odporúčania pre nastavovaní výziev pre projekty z oblasti CŽV

Nižšie sú uvedené konkrétne odporúčania, ktoré by bolo vhodné zvážiť pri budúcom nastavovaní výziev v oblasti CŽV.

Návrh odporúčaní

- Väčšie zapojenie relevantných subjektov v oblasti CŽV do realizácie programu vo forme prípravy jednotlivých výziev,

---

¹¹ Z rozhovoru s odbornou sekciou pre CŽV vyplynulo, že tento koncept individuálnych vzdelávacích účtov sa pripravuje.

- systémovosť a predvídateľnosť plánovaných opatrení (vrátane harmonogramu vyhlasovania výziev) v oblasti CŽV zo strednodobého i dlhodobého hľadiska, ideálne v rozsahu celého programového obdobia a za jeho horizont,
- konkrétne a špecifické cielenie aktivít výziev na oblasti s identifikovaným dopytom po CŽV, obmedzenie vyhlasovania výziev s príliš širokým pokrytím tém v štýle „všetko a pre všetkých“,
- zohľadniť pri plánovaní a koncipovaní výziev hľadisko udržateľnosti podporených vzdelávacích aktivít – udržateľnosti, ktorá by slúžila k postupnému budovaniu systému a kapacít CŽV v budúcnosti,
- vytvorenie a aplikovanie systému konzistentného zberu dát o dopadoch jednotlivých opatrení na cieľové skupiny (kto sa vzdeláva, prečo sa vzdeláva a v akých oblastiach),
- kladenie väčšieho dôrazu na kvalitu vzdelávacích programov a s tým súvisiace vytvorenie systému monitorovania a merania kvality vzdelávacích aktivít,
- terminologicky aj prakticky oddeliť aktivity celoživotného vzdelávania od aktivít vzdelávania dospelých (napr. hodnotená výzva sama seba deklaruje ako výzvu podporujúcu aktivity CŽV, pritom je ale výhradne zameraná na vzdelávanie dospelých),
- zavedenie pravidiel uznávania výsledkov, tzv. „validácie“, ďalšieho vzdelávania, kvalifikačného vzdelávania, resp. neformálneho vzdelávania,
- vytvorenie jednotného a trvalého finančného nástroja na podporu segmentu CŽV, ktorý by pokrýval finančné náklady spojené s účasťou potenciálnych účastníkov na vzdelávacích aktivitách CŽV (predovšetkým pre ohrozené, marginalizované a sociálne slabé komunity),
- vo väčšej miere zakomponovať do vyhlasovaných výziev aktivity pre „trh práce zamestnaných ľudí“.

4 Prílohy

Príloha 1 – Evaluačná matica

Príloha 2 – Zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor

Príloha 3 – Zoznam účastníkov fokusovej skupiny

Príloha 4 – Použité zdroje informácií

Príloha 5 – Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu (samostatná príloha)

Príloha 1 – Evaluačná matica

Hodnotiace podotázky	Posudzovacie kritériá	Ukazovatele	Zdroje dát dáta a dokumentácia	Zvolená metodika analýzy	Poznámka
			terénny prieskum	zberu	
HO 1: Do akej miery dosiahli projekty očakávané výsledky a dopady?					
<p>1.1 Aké dopady mali projekty na cieľové skupiny s ohľadom na ich špecifiká?</p> <p>1.2 Na aký typ vzdelávania sa projekty sústreďovali? Išlo o získanie/zvýšenie kompetencií potrebných pre výkon povolania/zvýšenie možnosti zamestnať sa (pri cieľovej skupine nezamestnaní), alebo bolo vzdelávanie zamerané viac na získavanie základných zručností, prenositeľných zručností?</p> <p>1.3 Ako vnímajú prínosy projektov ČŽV aktéri trhu práce (zamestnávateľia a ich stavovské a profesionálne organizácie, úrady práce, poskytovatelia vzdelávania, vrátane oskytovateľov druhošancového vzdelávania a pod.)?</p> <p>1.4 Aká bola miera zapojenia zamestnávateľov do tvorby vzdelávacích programov, resp. ich realizácie?</p> <p>1.5 Aká bola miera úspešnosti ukončenia druhošancového vzdelávania? Aké boli slabé a silné stránky nastaveného procesu implementácie projektov?</p>	<p>Zhodnotenie príspevku projektov k dosahovaniu vytýčených cieľov DOP ČŽV</p> <p>Zhodnotenie dopadov/miery vplyvu realizovaných aktivít na dosahovanie výsledkov</p>	<ul style="list-style-type: none"> Miera vplyvu Kauzálny vzťah cieľov projektov celoživotného vzdelávania a celkových dopadov 	<p>Programová dokumentácia</p> <p>Projektová dokumentácia</p> <p>Primárne údaje od prijímateľov pomoci</p> <p>ITMS2014+</p>	<p>Analýza dát a dokumentácie</p> <p>Teória zmeny</p>	
			<p>DOT k PO1</p> <p>INT 1 prijímateľa¹²</p> <p>INT 2 MŠVVaŠ SR¹³</p> <p>FS – fokusová skupina¹⁴</p>	<p>Selektívny výstup k ot. 1.1</p> <p>Interview</p> <p>Interview</p> <p>moderovaný rozhovor</p>	
HO 2: Zodpovedalo nastavenie oprávnených aktivít vo výzve NediskVALIFIKUJ SA! potrebám cieľových skupín?					

¹² INT 1 – Individuálne rozhovory s prijímateľmi (zohľadnenie rôznych typov prijímateľov, vrátane škôl) (vzorka 16 projektov)

¹³ INT 2 – Individuálne rozhovory – MŠVVaŠ SR (SŠFEÚ – OIP a OPOPĽZ, Odbor celoživotného vzdelávania, projektoví manažéri) (3 rozhovory)

¹⁴ FS – Fokusová skupina – 7 až 10 účastníkov (zamestnávateľia a ich stavovské a profesionálne organizácie, úrady práce, Asociácia inštitúcií vzdelávania dospelých (AIVD), významné vzdelávacie inštitúcie)

Poznámka: Vzhľadom na zloženie fokusovej skupiny bude žiaduce, aby členovia fokusovej skupiny mali dostatok informácií o výzve, resp. mali prepojenie s implementovanými projektmi.

Hodnotiace podotázky	Posudzovacie kritériá	Ukazovatele	Zdroje dát dát a dokumentácia	Zvolená metodika analýzy	Poznámka
			terénny prieskum	zberu	
<p>2.1 Aký bol záujem o zapojenie sa do ponúkaných aktivít zo strany cieľových skupín? Ktoré typy cieľových skupín prejavovali najmenší záujem o účasť na projektoch?</p> <p>2.2 Ktoré aktivity/ typy vzdelávania mali najväčší prínos pre cieľové skupiny a prečo? Boli aktivity zamerané aj na získavanie praktických zručností, alebo výlučne na teoretické vedomosti?</p> <p>2.3 Ktoré aktivity neboli zo strany cieľových skupín pozitívne vnímané a prečo?</p> <p>2.4 Chýbali vo výzve nejaké oprávnené aktivity, ktoré boli potrebné pre dosiahnutie stanovených cieľov?</p> <p>2.5 Aké sú odporúčania pre nastavenie oprávnených aktivít v budúcej výzve v programovom období 2021 – 2027?</p>	<p>Zhodnotenie príspevku projektov k dosahovaniu vytýčených cieľov</p> <p>Vyššia kvalita a lepšia podpora celoživotného vzdelávania</p> <p>Podmienky na získavanie praktických zručností a teoretických vedomostí</p> <p>Akceptácia aktivít zo strany cieľových skupín</p> <p>Naplnenie cieľových hodnôt ukazovateľov, rozsah zapojenia do ponúkaných aktivít</p>	<ul style="list-style-type: none"> Miera dopadov projektov na cieľové skupiny podpory Vecný pokrok – napĺňovanie cieľových hodnôt ukazovateľov k 30. 9. 2021 Reflexia aktivít zo strany cieľových skupín 	<p>Programová dokumentácia</p> <p>Výzva k DOP od MŠVVaŠ SR</p> <p>Projektová dokumentácia</p> <p>ITMS2014+</p>	<p>Analýza dát a dokumentácie</p> <p>Štatistická analýza</p> <p>Komparatívna analýza</p> <p>Teória zmeny</p>	
			<p>DOT k PO1</p> <p>INT 1 prijímatelia</p> <p>INT 2 MŠVVaŠ SR</p>	<p>Selektívny výstup k otázkam 2.4 a 2.5</p> <p>Interview</p> <p>Interview</p>	

HO 3: Aké boli kľúčové faktory (vonkajšie aj vnútorné) úspešnej realizácie dopytovo-orientovaných projektov?

Hodnotiace podotázky	Posudzovacie kritériá	Ukazovatele	Zdroje dát dáta a dokumentácia	Zvolená metodika analýzy	Poznámka
			terénny prieskum	zberu	
3.1 Aké faktory ovplyvnili rozhodovanie žiadateľov týkajúce sa výberu oprávnených aktivít a cieľových skupín? Zohľadňovali implementované projekty potreby trhu práce? 3.2 Aké faktory zohrávali najdôležitejšiu úlohu pri záujme cieľových skupín o CŽV? 3.3 Aké bariéry zohrávali najväčšiu úlohu vo vzťahu k (úspešnej) účasti cieľových skupín na aktivitách? 3.4 Aké boli slabé a silné stránky nastaveného procesu implementácie projektov? 3.5 Aké externé faktory ovplyvnili implementáciu projektov (pozitívne a negatívne)? 3.6 Do akej miery ovplyvnila realizáciu projektov pandémie COVID-19? 3.7 Aké sú odporúčania pre programové obdobie 2021 – 2027?	Zhodnotenie dopadov/miery vplyvu realizovaných aktivít na dosahovanie výsledkov Identifikácia externých faktorov ovplyvňujúcich dosahovanie čiastkových cieľov Administratívna náročnosť realizácie projektov	<ul style="list-style-type: none"> Vnímanie podmienok realizácie projektov zo strany zapojených aktérov Kauzálny vzťah kvality celoživotného vzdelávania a celkových dopadov 	Programová dokumentácia Projektová dokumentácia Primárne údaje od prijímateľov pomoci DOT k PO1 INT 1 prijímatelia	Analýza dát a dokumentácie Teória zmeny Selektívny výstup k ot. 3.4, 3.5 a 3.7 Interview	
HO 4: Je možné identifikovať regionálne špecifiká podpory CŽV? (Hodnotenie v rozsahu disponibilných dát)					
4.1 Aké je regionálne rozloženie podpory? 4.2 Sú viditeľné regionálne rozdiely v potrebách trhu práce vzhľadom na zameranie aktivít projektov?	Zhodnotenie intenzity realizovaných aktivít podľa regiónov Zhodnotenie typu podľa prijímateľov regiónov	<ul style="list-style-type: none"> Regionálna miera dopadov projektov na cieľové skupiny podpory Regionálne špecifiká potrieb trhu práce 	Projektová dokumentácia ŽoNFP Zmluvy o NFP Monitorovacie správy ŽoP ITMS2014+	Analýza dát a dokumentácie Štatistická analýza Komparatívna analýza	
HO 5: Ako je možné hodnotiť hospodárnosť podporených dopytovo orientovaných projektov v oblasti CŽV? (Hodnotenie v rozsahu disponibilných dát)					

Hodnotiace podotázky	Posudzovacie kritériá	Ukazovatele	Zdroje dát dáta a dokumentácia	Zvolená metodika analýzy	Poznámka
			terénny prieskum	zberu	
5.1 Sú viditeľné rozdiely v nákladoch na osobohodinu školenia účastníka, vzhľadom na zameranie aktivít projektov („odborné“ vzdelávanie, „mäkké“ zručnosti)?	Zhodnotenie vynaložených prostriedkov na jednotlivé typy aktivít Zhodnotenie počtu podporených osôb cieľových skupín v jednotlivých aktivitách	<ul style="list-style-type: none"> Merné náklady na preškolenie účastníka vzdelávania podľa typu vzdelávacej aktivity 	Projektová dokumentácia ŽoNFP Zmluvy o NFP Monitorovacie správy ŽoP ITMS2014+	Analýza dát a dokumentácie Štatistická analýza Komparatívna analýza	
HO 6: Aké výzvy bude potrebné riešiť v oblasti ČŽV v programovom období 2021 – 2027?					
6.1 Aké výzvy bude potrebné riešiť v oblasti ČŽV v programovom období 2021 – 2027?	Vplyv celoživotného vzdelávania na zlepšenie situácie na trhu práce Zhodnotenie účinnosti dostupných nástrojov pre ČŽV Zhodnotenie budúcich potrieb trhu práce	<ul style="list-style-type: none"> Zhodnotenie vzdelávacích aktivít celoživotného vzdelávania Zhodnotenie pokroku a zlepšenia vzdelanosti podporených cieľových skupín 	Projektová dokumentácia ITMS2014+ DOT k PO1 INT 1 prijímatelia INT 2 MŠVVaŠ SR FS – fokusová skupina	Syntéza poznatkov Vyhodnotenie teórie zmeny Selektívny výstup k ot. 6.1 Interview Interview moderovaný rozhovor	

Príloha 2 – Zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor

Zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor (inštitúcie)

<i>Inštitúcia</i>	<i>Meno respondenta</i>	<i>Termín konania</i>
OCŽV (MŠVVaŠ SR)	Ildikó Pathóová	4. 2. 2022
SO pre OP LZ (MŠVVaŠ SR) OPOPLZ	Veronika Paľková Marta Černáková Petra Rosinčinová	8. 2. 2022
SO pre OP LZ (MŠVVaŠ SR) OIP(MŠVVaŠ SR)	Marcela Knotková Jana Považanová Eva Feková	8. 2. 2022

Zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor (prijímatelia)

<i>Prijímateľ</i>	<i>Meno respondenta</i>	<i>Termín konania</i>
Inovitum, s.r.o.	Michal Janovčík	24. 1. 2022
Občianske združenie SAMEDI SK	Martina Antošová	24. 1. 2022
Stredná odborná škola polytechnická Andyho Warhola	Vladislav Kvaska	25. 1. 2022
Slovenská komora vzdelávania, o. z.	Viera Hricová	26. 1. 2022
Stredná odborná škola poľnohospodárstva a služieb na vidieku	Blažena Číkošová Miroslava Gulášová	26. 1. 2022
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre	Klaudia Halászová Barbora Čakovská	26. 1. 2022
Združenie pre rozvoj regiónu, n. o.	Tomáš Sahuľ + 2 kolegyne	26. 1. 2022
Cech kachliarov	Martin Tršo	28. 1. 2022
Aktívny život, n.o.	Milan Lenický, pani Lenická	1. 2. 2022
Gemerské regionálne združenie vlastníkov neštátnych lesov	Anna Figúrová	2. 2. 2022
Biblická škola	Mária Baučeková	3. 2. 2022
Stredná odborná škola služieb	Peter Dolobáč	4. 2. 2022
Erudio, s,r,o,	Ján Helbich	4. 2. 2022
ASIT, o. z.	Slavomír Terezka	7. 2. 2022

Príloha 3 – Zoznam účastníkov fokusovej skupiny

Zoznam osôb, účastníkov fokusovej skupiny

<i>Inštitúcia</i>	<i>Meno účastníka</i>	<i>Termín konania</i>
Asociácia priemyselných zväzov a dopravy	Lucia Priesolová	11. 2. 2022
Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora	Henrieta Vrábľová	11. 2. 2022
Slovenská živnostenská komora	Jaroslav Juriga	11. 2. 2022
Asociácia inštitúcií vzdelávania dospelých	Klaudius Šilhár	11. 2. 2022
Národná agentúra programu Erasmus+ pre vzdelávanie a odbornú prípravu (SAAIC)	Alexandra Junášková	11. 2. 2022

Príloha 4 – Použité zdroje informácií

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EÚ. 2013. *Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1304/2013 z 17. decembra 2013.* Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1304&from=sk>

Operačný program Ľudské zdroje 2014-2020. Dostupné na: https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/revizia-op/revizia-8.0/op-lz_verzia-8-0_oprava.pdf

Výzvy NedisKVALIFIKUJ SA! (OPLZ-PO1/2016/DOP/1.4.1-01). Dostupné na: <https://www.minedu.sk/21112016-vyzva-na-predkladanie-ziadosti-o-nenavratny-financny-prispevok-na-podporu-celozivotneho-vzdelavania-oplz-po12016dop141-01-vyzva-uzavreta/>

Projektová dokumentácia poskytnutá SO (MŠVVŠ SR) zaslané e-mailom Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021-2030. MŠVVŠ SR, 2021. Dostupná na: <https://www.minedu.sk/data/att/22182.pdf>

Stratégia celoživotného vzdelávania 2011. MŠVVŠ SR, 2011. Dostupné na: <https://www.minedu.sk/data/files/1899.pdf>

MINISTERSTVO FINANCIÍ SR. 2020. *Národný program reforiem SLOVENSKEJ REPUBLIKY 2020.* Dostupné na <https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/strategicke-materialy/narodny-program-reforiem/narodny-program-reforiem.html>

MŠVVaŠ SR. 2018a. *Akčný plán na posilnenie transparentnosti v rámci implementácie PO1 Vzdelávanie OP LZ.* dostupné <https://www.minedu.sk/11-04-2018-zverejnenie-opatreni-na-posilnenie-transparentnosti-prioritna-os-vzdelavanie-op-ludske-zdroje/>

MŠVVaŠ SR. 2018b. *Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania 2018 -2027.* Dostupné na <https://www.minedu.sk/narodny-program-rozvoja-vychovy-a-vzdelavania/>

Zákony

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora

Zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov